Uradni list Evropske unije

L 166

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Letnik 60

29. junij 2017

Vsebina

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

★ **Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1145 z dne 8. junija 2017 o umiku s trga nekaterih krmnih dodatkov, dovoljenih v skladu z direktivama Sveta 70/524/EGS in 82/471/EGS, ter razveljavitvi zastarelih določb o odobritvi navedenih krmnih dodatkov** [1] 1

★ **Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1146 z dne 28. junija 2017 o ponovni uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, ki jih proizvaja družba Jinan Meide Castings Co., Ltd.** 23

★ **Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1147 z dne 28. junija 2017 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2016/1368 o določitvi seznama ključnih referenčnih vrednosti, ki se uporabljajo na finančnih trgih v skladu z Uredbo (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta** [1] 32

SKLEPI

★ **Sklep Sveta (SZVP) 2017/1148 z dne 28. junija 2017 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini** 35

★ **Sklep Komisije (EU) 2017/1149 z dne 27. septembra 2016 o državni pomoči SA.30931 (11/C) (ex N 185/10), ki jo je Romunija odobrila romunskim regionalnim letališčem** *(notificirano pod dokumentarno številko C(2016) 6031)* [1] 36

[1] Besedilo velja za EGP.

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

III *Drugi akti*

EVROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

★ **Odločba Nadzornega organa Efte št. 469/15/COL z dne 4. novembra 2015 o zaključku formalnega postopka preiskave o domnevni državni pomoči družbi Innovation Norway za njene dejavnosti na trgu spletne infrastrukture in povezanih storitev ter morebitni pomoči za regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij *(Norveška)* [2017/1150]** 58

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/1145

z dne 8. junija 2017

o umiku s trga nekaterih krmnih dodatkov, dovoljenih v skladu z direktivama Sveta 70/524/EGS in 82/471/EGS, ter razveljavitvi zastarelih določb o odobritvi navedenih krmnih dodatkov

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1831/2003 z dne 22. septembra 2003 o dodatkih za uporabo v prehrani živali ([1]) in zlasti člena 10(5) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (ES) št. 1831/2003 določa izdajo dovoljenj za dodatke za uporabo v prehrani živali ter razloge in postopke za njihovo izdajo. Zlasti člen 10(2) v povezavi s členom 10(7) navedene uredbe določa posebne postopke za ponovno oceno dodatkov, dovoljenih v skladu z Direktivo Sveta 70/524/EGS ([2]) in Direktivo Sveta 82/471/EGS ([3]).

(2) Člen 10(5) Uredbe (ES) št. 1831/2003 določa obveznost Komisije, da sprejme uredbo o umiku s trga krmnih dodatkov, ki so bili vpisani v register krmnih dodatkov Skupnosti kot obstoječi proizvodi in za katere pred iztekom roka iz navedenih določb ni bila vložena nobena vloga v skladu s členom 10(2) in (7) Uredbe (ES) št. 1831/2003 oz. za katere je bila vložena vloga, ki pa je bila pozneje umaknjena. Take krmne dodatke bi bilo zato treba umakniti s trga. Ker člen 10(5) ne razlikuje med dovoljenji, izdanimi s časovno omejitvijo, in dovoljenji brez časovne omejitve, je zaradi jasnosti primerno določiti, da se s trga umaknejo tisti krmni dodatki, katerih omejena obdobja dovoljenja v skladu z Direktivo 70/524/EGS so že potekla.

(3) Zaradi umika krmnih dodatkov s trga je posledično primerno razveljaviti določbe o njihovem dovoljenju. Zato bi bilo treba uredbe Komisije (ES) št. 2316/98 ([4]), (ES) št. 1353/2000 ([5]), (ES) št. 2188/2002 ([6]), (ES) št. 261/2003 ([7]), (ES) št. 1334/2003 ([8]), (ES) št. 1259/2004 ([9]), (ES) št. 1288/2004 ([10]), (ES) št. 1453/2004 ([11]), (ES) št. 2148/2004 ([12]), (ES) št. 255/2005 ([13]), (ES) št. 358/2005 ([14]), (ES) št. 521/2005 ([15]), (ES) št. 600/2005 ([16]), (ES) št. 833/2005 ([17]), (ES) št. 943/2005 ([18]), (ES) št. 1206/2005 ([19]), (ES) št. 1458/2005 ([20]), (ES) št. 1810/2005 ([21]), (ES) št. 1811/2005 ([22]), (ES) št. 2036/2005 ([23]), (ES) št. 252/2006 ([24]), (ES) št. 773/2006 ([25]), (ES) št. 1284/2006 ([26]) in (EU) št. 1270/2009 ([27]) ustrezno spremeniti, uredbe Komisije (ES) št. 937/2001 ([28]), (ES) št. 871/2003 ([29]), (ES) št. 277/2004 ([30]), (ES) št. 278/2004 ([31]), (ES) št. 1332/2004 ([32]), (ES) št. 1463/2004 ([33]), (ES) št. 1465/2004 ([34]), (ES) št. 833/2005, (ES) št. 492/2006 ([35]), (ES) št. 1443/2006 ([36]), (ES) št. 1743/2006 ([37]), (ES) št. 757/2007 ([38]) in (ES) št. 828/2007 ([39]) pa razveljaviti.

(4) V primeru krmnih dodatkov, za katere so bile vložene vloge samo za nekatere živalske vrste ali kategorije živali ali za katere so bile vloge umaknjene samo za nekatere živalske vrste ali kategorije živali, bi moral umik s trga zadevati le živalske vrste in kategorije živali, za katere ni bila vložena nobena vloga ali za katere je bila vloga umaknjena.

(5) Kar zadeva krmne dodatke, katerih dovoljenje do datuma začetka veljavnosti te uredbe ni poteklo, je primerno zainteresiranim stranem zagotoviti prehodno obdobje, v katerem se lahko porabijo obstoječe zaloge zadevnih dodatkov, premiksov, krmnih mešanic in posamičnih krmil, ki so bili proizvedeni z navedenimi dodatki, ob upoštevanju roka uporabnosti nekatere krme, ki vsebuje zadevne dodatke.

(6) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Umik

1. Krmni dodatki, določeni v Prilogi I, se umaknejo s trga, kar zadeva živalske vrste ali kategorije živali, določene v navedeni prilogi.

2. Krmni dodatki, določeni v Prilogi II, se umaknejo s trga, kar zadeva živalske vrste ali kategorije živali, določene v navedeni prilogi.

Člen 2

Prehodni ukrepi

1. Obstoječe zaloge dodatkov, navedenih v Prilogi I, se lahko še naprej dajejo na trg in uporabljajo do 19. julija 2018.

2. Premiksi, proizvedeni z dodatki iz odstavka 1, se lahko še naprej dajejo na trg in uporabljajo do 19. oktobra 2018.

3. Krmne mešanice in posamična krmila, proizvedeni s krmnimi dodatki iz odstavka 1 ali s premiksi iz odstavka 2, se lahko še naprej dajejo na trg in uporabljajo do 19. julija 2019.

Člen 3

Razveljavitve

Uredbe (ES) št. 937/2001, (ES) št. 871/2003, (ES) št. 277/2004, (ES) št. 278/2004, (ES) št. 1332/2004, (ES) št. 1463/2004, (ES) št. 1465/2004, (ES) št. 833/2005, (ES) št. 492/2006, (ES) št. 1443/2006, (ES) št. 1743/2006, (ES) št. 757/2007 in (ES) št. 828/2007 se razveljavijo.

Člen 4

Sprememba Uredbe (ES) št. 2316/98

Priloga II k Uredbi (ES) št. 2316/98 se spremeni:

(1) v vnosu E4 za baker – Cu se besedi „Bakrov metionat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na bakrov metionat, črtajo;

(2) v vnosu E5 za mangan – Mn se besedi „Manganov oksid“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov oksid, črtajo;

(3) v vnosu E5 za mangan – Mn se besedi „Manganov karbonat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov karbonat, črtajo;

(4) v vnosu E5 za mangan – Mn se besede „Manganov vodikov fosfat, trihidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov vodikov fosfat, trihidrat, črtajo;

(5) v vnosu E5 za mangan – Mn se besede „Manganov sulfat, tetrahidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov sulfat, tetrahidrat, črtajo;

(6) v vnosu E6 za cink – Zn se besedi „Cinkov karbonat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na cinkov karbonat, črtajo;

(7) v vnosu E6 za cink – Zn se besede „Cinkov laktat, trihidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na cinkov laktat, trihidrat, črtajo;

(8) v vnosu E6 za cink – Zn se besede „Cinkov klorid, monohidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na cinkov klorid, monohidrat, črtajo.

Člen 5

Sprememba Uredbe (ES) št. 1353/2000

Uredba (ES) št. 1353/2000 se spremeni:

(1) člen 1 se črta;

(2) Priloga I se črta.

Člen 6

Sprememba Uredbe (ES) št. 2188/2002

V Prilogi I k Uredbi (ES) št. 2188/2002 se v vnosu 11 za snovi „Endo-1,4-beta-glukanaza ES 3.2.1.4 Endo-1,3(4)-beta-glukanaza ES 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanaza ES 3.2.1.8“ črtajo besedi „Kokoši nesnice“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na kokoši nesnice.

Člen 7

Sprememba Uredbe (ES) št. 261/2003

Uredba (ES) št. 261/2003 se spremeni:

(1) člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 1*

Pripravek, določen v Prilogi I, ki spada v skupino „Encimi“, se dovoli za uporabo kot dodatek v prehrani živali pod pogoji, določenimi v navedeni prilogi.“;

(2) Priloga II se črta.

Člen 8

Sprememba Uredbe (ES) št. 1334/2003

Priloga k Uredbi (ES) št. 1334/2003 se spremeni:

(1) v vnosu E4 za baker – Cu se besedi „Bakrov metionat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na bakrov metionat, črtajo;

(2) v vnosu E5 za mangan – Mn se besedi „Manganov oksid“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov oksid, črtajo;

(3) v vnosu E5 za mangan – Mn se besedi „Manganmanganov oksid“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganmanganov oksid, črtajo;

(4) v vnosu E5 za mangan – Mn se besedi „Manganov karbonat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov karbonat, črtajo;

(5) v vnosu E5 za mangan – Mn se besede „Manganov hidrogen fosfat, trihidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov hidrogen fosfat, trihidrat, črtajo;

(6) v vnosu E5 za mangan – Mn se besede „Manganov sulfat, tetrahidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na manganov sulfat, tetrahidrat, črtajo;

(7) v vnosu E6 za cink – Zn se besedi „Cinkov karbonat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na cinkov karbonat, črtajo;

(8) v vnosu E6 za cink – Zn se besede „Cinkov laktat, trihidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na cinkov laktat, trihidrat, črtajo;

(9) v vnosu E6 za cink – Zn se besede „Cinkov klorid, monohidrat“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na cinkov klorid, monohidrat, črtajo.

Člen 9

Sprememba Uredbe (ES) št. 1259/2004

Uredba (ES) št. 1259/2004 se spremeni:

(1) člen 2 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 2*

Pripravki, ki spadajo v skupino „encimi“, določeni v prilogah III in VI, se brez časovne omejitve dovolijo za uporabo kot dodatek v prehrani živali pod pogoji, določenimi v navedenih prilogah.“;

(2) Priloga V se črta.

Člen 10

Sprememba Uredbe (ES) št. 1288/2004

Priloga I k Uredbi (ES) št. 1288/2004 se spremeni:

(1) vnos E 161(z) za snov „Bogata z astaksantinom *Phaffia Rhodozyma* (ATCC 74219)“ se črta;

(2) vnos E 1704 za snov „*Saccharomyces cerevisiae* CBS 493.94“ za teleta se črta.

Člen 11

Sprememba Uredbe (ES) št. 1453/2004

Priloga II k Uredbi (ES) št. 1453/2004 se spremeni:

(1) vnos E 1609 za snovi „Endo-1,4-beta-ksilanaza ES 3.2.1.8 Endo-1,4-beta-glukanaza ES 3.2.1.4“ se črta;

(2) vnos E 1610 za snovi „Endo-1,4-beta-glukanaza ES 3.2.1.4 Endo-1,4- beta-ksilanaza ES 3.2.1.8“ se črta;

(3) vnos E 1611 za snovi „Endo-1,3(4)-beta-glukanaza ES 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanaza ES 3.2.1.8 Poligalakturonaza ES 3.2.1.15“ se črta.

Člen 12

Sprememba Uredbe (ES) št. 2148/2004

Uredba (ES) št. 2148/2004 se spremeni:

(1) členi 3, 4 in 5 se črtajo;

(2) v Prilogi I se v vnosu E 567 za „Klinoptilolit vulkanskega izvora“ črtata beseda „Kunci“ in vsa vsebina, ki se nanaša samo na kunce;

(3) v Prilogi II se črta vnos E 1706 za snovi „*Enterococcus faecium* DSM 7134 *Lactobacillus rhamnosus* DSM 7133“;

(4) Priloge III, IV in V se črtajo.

Člen 13

Sprememba Uredbe (ES) št. 255/2005

V Prilogi II k Uredbi (ES) št. 255/2005 se črta vnos E 1618 za snov „Endo-1,4-beta-ksilanaza EC 3.2.1.8“.

Člen 14

Sprememba Uredbe (ES) št. 358/2005

Priloga I k Uredbi (ES) št. 358/2005 se spremeni:

(1) vnos E 1619 za snovi „Alfa-amilaza EC 3.2.1.1 Endo-1,3(4)-beta-glukanaza EC 3.2.1.6“ se črta;

(2) vnos E 1622 za snovi „Endo-1,3(4)-beta-glukanaza EC 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanaza EC 3.2.1.8“ se črta.

Člen 15

Sprememba Uredbe (ES) št. 521/2005

Uredba (ES) št. 521/2005 se spremeni:

(1) člen 1 se črta;

(2) Priloga I se črta.

Člen 16

Sprememba Uredbe (ES) št. 600/2005

Uredba (ES) št. 600/2005 se spremeni:

(1) člena 1 in 2 se črtata;

(2) Prilogi I in II se črtata;

(3) v Prilogi III se črta vnos E 1709 za snovi „*Enterococcus faecium* ATCC 53519 *Enterococcus faecium* ATCC 55593 (v razmerju 1/1)“.

Člen 17

Sprememba Uredbe (ES) št. 943/2005

Priloga II k Uredbi (ES) št. 943/2005 se spremeni:

(1) vnos E 1630 za snovi „Endo-1,4-beta-ksilanaza EC 3.2.1.8 Subtilizin EC 3.4.21.62“ se črta;

(2) vnos E 1631 za snovi „Endo-1,3(4)-beta-glukanaza EC 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanaza EC 3.2.1.8“ se črta;

(3) vnos E 1632 za snov „3-fitaza EC 3.1.3.8“ se črta.

Člen 18

Sprememba Uredbe (ES) št. 1206/2005

V Prilogi k Uredbi (ES) št. 1206/2005 se črta vnos E 1633 za snovi „Endo-1,3(4)-beta-glukanaza ES 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanaza ES 3.2.1.8 Subtilizin ES 3.4.21.62“.

Člen 19

Sprememba Uredbe (ES) št. 1458/2005

Uredba (ES) št. 1458/2005 se spremeni:

(1) člen 1 se črta;

(2) Priloga I se črta;

(3) v Prilogi II k Uredbi se črta vnos 60 za snovi „Endo-1,4-betaksilanaza EC 3.2.1.8 Endo-1,3(4)-betaglukanaza EC 3.2.1.6“.

Člen 20

Sprememba Uredbe (ES) št. 1810/2005

V Prilogi IV k Uredbi (ES) št. 1810/2005 se črta vnos 15 za snov „*Enterococcus faecium* NCIMB 11181“.

Člen 21

Sprememba Uredbe (ES) št. 1811/2005

(1) v Prilogi I k Uredbi (ES) št. 1811/2005 se črta vnos E 1635 za snov „Endo-1,3(4)-beta-glukanaza EC 3.2.1.6“;

(2) v Prilogi II k Uredbi (ES) št. 1811/2005 se črta vnos 63 za snovi „Endo-1,4-beta-ksilanaza EC 3.2.1.8 Endo-1,3(4)-beta-glukanaza EC 3.2.1.6“.

Člen 22

Sprememba Uredbe (ES) št. 2036/2005

Uredba (ES) št. 2036/2005 se spremeni:

(1) člen 2 se črta;

(2) Priloga II se črta.

Člen 23

Sprememba Uredbe (ES) št. 252/2006

Uredba (ES) št. 252/2006 se spremeni:

(1) člen 2 se črta;

(2) Priloga II se črta;

(3) v Prilogi III se črta vnos 28 za snov „3-fitaza ES 3.1.3.8“.

Člen 24

Sprememba Uredbe (ES) št. 773/2006

Uredba (ES) št. 773/2006 se spremeni:

(1) člen 3 se črta;

(2) Priloga III se črta.

Člen 25

Sprememba Uredbe (ES) št. 1284/2006

Uredba (ES) št. 1284/2006 se spremeni:

(1) člena 1 in 3 se črtata;

(2) prilogi II in III se črtata.

Člen 26

Sprememba Uredbe (EU) št. 1270/2009

Uredba (EU) št. 1270/2009 se spremeni:

(1) člen 1 se črta;

(2) Priloga I se črta.

Člen 27

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 8. junija 2017

Za Komisijo

Predsednik

Jean-Claude JUNCKER

(1) UL L 268, 18.10.2003, str. 29.

(2) Direktiva Sveta 70/524/EGS z dne 23. novembra 1970 o dodatkih v krmi (UL L 270, 14.12.1970, str. 1).

(3) Direktiva Sveta 82/471/EGS z dne 30. junija 1982 o nekaterih proizvodih, ki se uporabljajo v prehrani živali (UL L 213, 21.7.1982, str. 8).

(4) Uredba Komisije (ES) št. 2316/98 z dne 26. oktobra 1998 o dovolitvi novih dodatkov in spremembi pogojev za dovolitev več dodatkov, ki so že bili dovoljeni za uporabo v krmi (UL L 289, 28.10.1998, str. 4).

(5) Uredba Komisije (ES) št. 1353/2000 z dne 26. junija 2000 o stalnem dovoljenju za dodatek in začasnem dovoljenju za nove dodatke, za nove načine uporabe dodatkov in nove pripravke v krmi (UL L 155, 28.6.2000, str. 15).

(6) Uredba Komisije (ES) št. 2188/2002 z dne 9. decembra 2002 o začasnem dovoljenju za novo rabo dodatkov v krmi (UL L 333, 10.12.2002, str. 5).

(7) Uredba Komisije (ES) št. 261/2003 z dne 12. februarja 2003 o začasnem dovoljenju nove uporabe dodatkov v krmi (UL L 37, 13.2.2003, str. 12).

(8) Uredba Komisije (ES) št. 1334/2003 z dne 25. julija 2003 o spremembi pogojev za dovoljenje za več krmnih dodatkov, ki spadajo v skupino elementov v sledovih (UL L 187, 26.7.2003, str. 11).

(9) Uredba Komisije (ES) št. 1259/2004 z dne 8. julija 2004 o trajnem dovoljenju določenih v krmi že dovoljenih dodatkov (UL L 239, 9.7.2004, str. 8).

(10) Uredba Komisije (ES) št. 1288/2004 z dne 14. julija 2004 o stalnem dovoljenju za nekatere dodatke in o začasnem dovoljenju nove uporabe dodatka, že dovoljenega v krmi (UL L 243, 15.7.2004, str. 10).
(11) Uredba Komisije (ES) št. 1453/2004 z dne 16. avgusta 2004 o trajnem dovoljenju nekaterih dodatkov v krmi (UL L 269, 17.8.2004, str. 3).
(12) Uredba Komisije (ES) št. 2148/2004 z dne 16. decembra 2004 o trajnih in začasnih odobritvah za uporabo določenih dodatkov ter odobritvi za nove uporabe dodatka, ki je že bil odobren za krmo (UL L 370, 17.12.2004, str. 24).
(13) Uredba Komisije (ES) št. 255/2005 z dne 15. februarja 2005 o trajnih dovoljenjih nekaterih dodatkov v krmnih mešanicah (UL L 45, 16.2.2005, str. 3).
(14) Uredba Komisije (ES) št. 358/2005 z dne 2. marca 2005 o dovoljenjih brez roka za nekatere dodatke in dovoljenju novih uporab dodatkov, ki so že dovoljeni v krmi (UL L 57, 3.3.2005, str. 3).
(15) Uredba Komisije (ES) št. 521/2005 z dne 1. aprila 2005 o izdaji trajnega dovoljenja za dodatek in začasnega dovoljenja za nove uporabe nekaterih že dovoljenih dodatkov v krmi (UL L 84, 2.4.2005, str. 3).
(16) Uredba Komisije (ES) št. 600/2005 z dne 18. aprila 2005 o izdaji novega dovoljenja za kokcidiostatik kot dodatek v krmi za deset let, začasnega dovoljenja za dodatek in trajnega dovoljenja za nekatere dodatke v krmi (UL L 99, 19.4.2005, str. 5).
(17) Uredba Komisije (ES) št. 833/2005 z dne 31. maja 2005 o trajnem dovoljenju dodatkov v krmi (UL L 138, 1.6.2005, str. 5).
(18) Uredba Komisije (ES) št. 943/2005 z dne 21. junija 2005 o trajnem dovoljenju nekaterih dodatkov v krmi (UL L 159, 22.6.2005, str. 6).
(19) Uredba Komisije (ES) št. 1206/2005 z dne 27. julija 2005 o trajnem dovoljenju nekaterih dodatkov v krmi (UL L 197, 28.7.2005, str. 12).
(20) Uredba Komisije (ES) št. 1458/2005 z dne 8. septembra 2005 o trajnih in začasnih dovoljenjih za nekatere dodatke v krmi ter začasnih dovoljenjih za nove uporabe že dovoljenih dodatkov v krmi (UL L 233, 9.9.2005, str. 3).
(21) Uredba Komisije (ES) št. 1810/2005 z dne 4. novembra 2005 o novem dovoljenju za dodatek v krmi za deset let, trajnem dovoljenju za nekatere dodatke v krmi in začasnem dovoljenju za nove uporabe nekaterih že dovoljenih dodatkov v krmi (UL L 291, 5.11.2005, str. 5).
(22) Uredba Komisije (ES) št. 1811/2005 z dne 4. novembra 2005 o začasnih in trajnih dovoljenjih za nekatere dodatke v krmi ter začasnem dovoljenju za novo uporabo že dovoljenega dodatka v krmi (UL L 291, 5.11.2005, str.12).
(23) Uredba Komisije (ES) št. 2036/2005 z dne 14. decembra 2005 o trajnih dovoljenjih za nekatere dodatke v krmnih mešanicah in začasnem dovoljenju za novo uporabo že dovoljenih dodatkov v krmnih mešanicah (UL L 328, 15.12.2005, str. 13).
(24) Uredba Komisije (ES) št. 252/2006 z dne 14. februarja 2006 o trajnih dovoljenjih za nekatere dodatke v krmi in začasnih dovoljenjih za nove uporabe nekaterih že dovoljenih dodatkov v krmi (UL L 44, 15.2.2006, str. 3).
(25) Uredba Komisije (ES) št. 773/2006 z dne 22. maja 2006 o začasnem in trajnem dovoljenju za nekatere dodatke v krmi in začasnem dovoljenju za novo uporabo že dovoljenih dodatkov v krmi (UL L 135, 23.5.2006, str. 3).
(26) Uredba Komisije (ES) št. 1284/2006 z dne 29. avgusta 2006 o trajnih dovoljenjih nekaterih dodatkov v krmi (UL L 235, 30.8.2006, str. 3).
(27) Uredba Komisije (EU) št. 1270/2009 z dne 21. decembra 2009 o trajnih dovoljenjih za nekatere dodatke v krmi (UL L 339, 22.12.2009, str. 28).
(28) Uredba Komisije (ES) št. 937/2001 z dne 11. maja 2001 o dovoljenju za nove načine uporabe dodatkov, nove priprave dodatkov, podaljšanju začasnih dovoljenj in o desetletnem dovoljenju za dodatke v krmi (UL L 130, 12.5.2001, str. 25).
(29) Uredba Komisije (ES) št. 871/2003 z dne 20. maja 2003 o trajnem dovoljenju novega krmnega dodatka manganovega manganioksida (UL L 125, 21.5.2003, str. 3).
(30) Uredba Komisije (ES) št. 277/2004 z dne 17. februarja 2004 o dovoljenju brez časovne omejitve za krmni dodatek (UL L 47, 18.2.2004, str. 20).
(31) Uredba Komisije (ES) št. 278/2004 z dne 17. februarja 2004 o začasnem dovoljenju nove uporabe krmnega dodatka, ki je že dovoljen v krmi (UL L 47, 18.2.2004, str. 22).
(32) Uredba Komisije (ES) št. 1332/2004 z dne 20. julija 2004 o trajnem dovoljenju nekaterih dodatkov v krmi (UL L 247, 21.7.2004, str. 8).
(33) Uredba Komisije (ES) št. 1463/2004 z dne 17. avgusta 2004 o odobritvi dodatka „Sacox 120 mikrogranulata“ v krmnih mešanicah, ki spada v skupino kokcidiostatikov in drugih zdravilnih snovi (UL L 270, 18.8.2004, str. 5).
(34) Uredba Komisije (ES) št. 1465/2004 z dne 17. avgusta 2004 o trajni odobritvi dodatka v krmnih mešanicah (UL L 270, 18.8.2004, str. 11).
(35) Uredba Komisije (ES) št. 492/2006 z dne 27. marca 2006 o začasnih in trajnih dovoljenjih za nekatere dodatke v krmi (UL L 89, 28.3.2006, str. 6).
(36) Uredba Komisije (ES) št. 1443/2006 z dne 29. septembra 2006 o trajnih dovoljenjih za nekatere dodatke v krmi in dovoljenju za obdobje deset let za kokcidiostatike (UL L 271, 30.9.2006, str. 12).
(37) Uredba Komisije (ES) št. 1743/2006 z dne 24. novembra 2006 o trajnem dovoljenju dodatka v krmi (UL L 329, 25.11.2006, str. 16).

([38]) Uredba Komisije (ES) št. 757/2007 z dne 29. junija 2007 o trajnem dovoljenju nekaterih dodatkov v krmi (UL L 172, 30.6.2007, str. 43).

([39]) Uredba Komisije (ES) št. 828/2007 z dne 13. julija 2007 o trajnem in začasnem dovoljenju za nekatere dodatke v krmi (UL L 184, 14.7.2007, str. 12).

PRILOGA I

Dodatki iz člena 1(1)

DEL A

Krmni dodatki, ki se umaknejo za vse vrste in kategorije živali

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
	Konzervansi	
E 201	natrijev sorbat	vse vrste
E 203	kalcijev sorbat	vse vrste
E 261	kalijev acetat	vse vrste
E 283	kalijev propionat	vse vrste
E 333	kalcijevi citrati	vse vrste
E 334	L-vinska kislina	vse vrste
E 335	natrijevi L-tartrati	vse vrste
E 336	kalijevi L-tartrati	vse vrste
E 337	kalijev natrijev L-tartrat	vse vrste
E 507	klorovodikova kislina	vse vrste
E 513	žveplova kislina	vse vrste
	Antioksidanti	
E 308	sintetični gama tokoferol	vse vrste
E 309	sintetični delta tokoferol	vse vrste
E 311	oktilgalat	vse vrste
E 312	dodecilgalat	vse vrste
	Vezalci, sredstva proti strjevanju in koagulanti	
E 330	citronska kislina	vse vrste

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
	Barvila, vključno s pigmenti	
	Druga barvila	
Ustrezna številka E	barvilne snovi, dovoljene za barvanje živil v skladu s pravili Skupnosti, razen naslednjih: alurno rdeče E 129; brilijantno črno PN E 151; briljantno modro FCF E 133; karamelna barvila E150b, E150c in E150d; bakrov kompleks klorofilina E 141; eritrozin E 127; indigotin E 132; rdeči, črni in rumeni železov oksid E 172; rdeče 4R E 124; titanov dioksid (anatazna in rutilna struktura) E 171; rastlinsko oglje E 153; tartrazin E 102; sončno rumeno FCF E 110	vse vrste
E 142	kislinsko brilijantno zeleno BS/(lizamin zeleno)	vse vrste
	Emulgatorji, stabilizatorji, sredstva za zgoščevanje in sredstva za želiranje	
E 322	lecitini (samo kot stabilizatorji, sredstva za zgoščevanje in sredstva za želiranje)	vse vrste
E 400	alginska kislina	vse vrste
E 402	kalijev alginat	vse vrste
E 404	kalcijev alginat	vse vrste
E 405	propan-1,2-diol alginat (propilenglikol alginat)	vse vrste
E 432	polioksietilen (20) sorbitan monolaurat	vse vrste
E 434	polioksietilen (20) sorbitan monopalmitat	vse vrste
E 435	polioksietilen (20) sorbitan monostearat	vse vrste
E 436	polioksietilen (20) sorbitan tristearat	vse vrste
E 465	etilmetilceluloza	vse vrste
E 473	saharozni estri maščobnih kislin (estri saharoze in užitnih maščobnih kislin)	vse vrste
E 474	saharozni gliceridi (mešanica estrov saharoze ter mono- in digliceridov užitnih maščobnih kislin)	vse vrste
E 475	poliglicerolni estri nepolimeriziranih užitnih maščobnih kislin	vse vrste
E 477	monoestri propan-1,2-diola (propilenglikola) in užitnih maščobnih kislin, sami ali v mešanici z diestri	vse vrste
E 480	stearoil-2-mlečna kislina	vse vrste
E 481	natrijev stearoil-2-laktilat	vse vrste
E 482	kalcijev stearoil-2-laktilat	vse vrste
E 483	stearil tartrat	vse vrste
E 486	dekstrani	vse vrste

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
E 491	sorbitan monostearat	vse vrste
E 492	sorbitan tristearat	vse vrste
E 494	sorbitan monooleat	vse vrste
E 495	sorbitan monopalmitat	vse vrste
E 496	polietilenglikol 6000	vse vrste
E 497	polioksipropilen-polioksietilen polimeri (molekulska masa 6 800–9 000)	vse vrste
	Elementi v sledeh	
E 1	**železo – Fe**, železov klorid, tetrahidrat	vse vrste
E 1	**železo – Fe**, železov citrat, heksahidrat	vse vrste
E 1	**železo – Fe**, železov laktat, trihidrat	vse vrste
E 2	**jod – I**, kalcijev jodat, heksahidrat	vse vrste
E 2	**jod – I**, natrijev jodid	vse vrste
E 4	**baker – Cu**, bakrov metionat	vse vrste
E 5	**mangan – Mn**, manganov oksid	vse vrste
E 5	**mangan – Mn**, manganmanganov oksid	vse vrste
E 5	**mangan – Mn**, manganov karbonat	vse vrste
E 5	**mangan – Mn**, manganov hidrogen fosfat, trihidrat	vse vrste
E 5	**mangan – Mn**, manganov sulfat, tetrahidrat	vse vrste
E 6	**cink – Zn**, cinkov karbonat	vse vrste
E 6	**cink – Zn**, cinkov klorid, monohidrat	vse vrste
E 6	**cink – Zn**, cinkov laktat, trihidrat	vse vrste
E 7	**molibden – Mo**, amonijev molibdat	vse vrste
E 8	**selen – Se**, natrijev selenat	vse vrste
	Vitamini, provitamini in kemijsko natančno opredeljene snovi s podobnim učinkom	
	betain; vse oblike razen brezvodnega betaina in betain hidroklorida	vse vrste
	biotin; vse oblike razen D-(+)-biotina	vse vrste

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
	karnitin; vse oblike razen L-karnitina in L-karnitin L-tartrata	vse vrste
	holin; vse oblike razen holin klorida	vse vrste
	folat; vse oblike folata razen folne kisline	vse vrste
	niacin; vse oblike niacina razen niacina 99 % in niacinamida	vse vrste
	omega-3 esencialne nenasičene maščobne kisline	vse vrste
	omega-6 esencialne nenasičene maščobne kisline (vse razen oktadekadienojske kisline)	vse vrste
	pantotenska kislina; vse oblike razen kalcijevega D-pantotenata in D-pantenola	vse vrste
	para-aminobenzojska kislina (PABA)	vse vrste
	tiamin; vse oblike razen tiamin hidroklorida in tiamin mononitrata	vse vrste
	vitamin A; vse oblike razen retinil acetata, retinil palmitata in retinil propionata	vse vrste
	vitamin B_6; vse oblike razen piridoksin hidroklorida	vse vrste
	vitamin C; vse oblike razen askorbinske kisline, natrijevega askorbil fosfata, natrijevega kalcijevega askorbil fosfata	vse vrste
	vitamin E; vse oblike razen *vseracemni-alfa-tokoferil acetata, RRR-alfa-tokoferil acetata in RRR alfa-tokoferola*	vse vrste
	vitamin K; vse oblike vitamina K razen vitamina K_3 kot menadion nikotinamid bisulfita in L-menadion natrijevega bisulfita	vse živalske vrste
	Aminokisline, njihove soli in analogi	
3.1.3.	metionin/cinkov metionin, tehnično čist	vse vrste
3.2.1.	lizin/L-lizin, tehnično čist	vse vrste
3.4.2.	DL-triptofan, tehnično čist	vse vrste
	Silirni dodatki	
	Encimi	
	ksilanaza EC 3.2.1.8 iz *Trichoderma longibrachiatum* rifar IMI SD185	vse vrste

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
	Mikroorganizmi	
	Enterococcus faecium BIO 34	vse vrste
	Lactobacillus salivarius CNCM I-3238/ATCC 11741	vse vrste
	Pediococcus pentosaceus NCIMB 30089	vse vrste
	Snovi	
	formaldehid	vse vrste
	natrijev bisulfat	vse vrste
	Aromatične snovi in snovi za spodbujanje teka	
	Naravni proizvodi – botanično opredeljeni	
	brezova tinktura CoE 88	vse vrste
	Naravni proizvodi in ustrezni sintetični proizvodi	
	št. CAS 16630-52-7/3-(metiltio)butanal/št. Flavis 12.056	vse vrste
	št. CAS 2179-60-4/metil propil disulfid/št. Flavis 12.019	vse vrste
	št. CAS 36431-72-8/teaspiran/št. Flavis 13.098	vse vrste
	št. CAS 3738-00-9/1,5,5,9-tetrametil-13-oksatriciklo [8.3.0.0.(4.9)]tridekan/ št. Flavis 13.072	vse vrste
	št. CAS 40789-98-8/3-merkaptobutan-2-on/št. Flavis 12.047	vse vrste
	št. CAS 43040-01-3/3-metil-1,2,4-tritian/št. Flavis 15.036	vse vrste
	št. CAS 495-62-5/1,4(8),12-bisabolatrien/št. Flavis 01.016	vse vrste
	št. CAS 516-06-3/D,L-valin/št. Flavis 17.023	vse vrste
	št. CAS 5756-24-1/dimetil tetrasulfid/št. Flavis 12.116	vse vrste
	št. CAS 6028-61-1/dipropil trisulfid/št. Flavis 12.023	vse vrste
	št. CAS 689-67-8/6,10-dimetil-5,9-undekadien-2-on/št. Flavis 07.216	vse vrste
	št. CAS 78-98-8/2-oksopropanal/št. Flavis 7.001	vse vrste

DEL B

Krmni dodatki, ki se umaknejo za nekatere vrste ali kategorije živali

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
	Konzervansi	
E 214	etil 4-hidroksibenzoat	hišne živali
E 215	natrijev etil 4-hidroksibenzoat	hišne živali
E 216	propil 4-hidroksibenzoat	hišne živali
E 217	natrijev propil 4-hidroksibenzoat	hišne živali
E 218	metil 4-hidroksibenzoat	hišne živali
E 219	natrijev metil 4-hidroksibenzoat	hišne živali
E 222	natrijev bisulfit	psi; mačke
E 223	natrijev metabisulfit	psi; mačke
E 285	metilpropionska kislina	prežvekovalci, na začetku prežvekovanja
	Regulatorji kislosti	
E 210	benzojska kislina	prašiči za pitanje
E 340(iii)	trikalijev ortofosfat	mačke; psi
E 350(i)	natrijev malat (sol DL- ali L-maleinske kisline)	mačke; psi
E 507	klorovodikova kislina	mačke; psi
E 513	žveplova kislina	mačke; psi
	Vezalci, sredstva proti strjevanju in koagulanti	
E 567	klinoptilolit vulkanskega izvora	kunci
E 598	sintetični kalcijevi aluminati	krave molznice; govedo za pitanje; teleta; jagnjeta; kozlički; perutnina; kunci; prašiči
	Barvila, vključno s pigmenti	
	Karotenoidi in ksantofili	
E 161b	lutein	mačke, psi
E 160c	kapsantin	purani

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
E 161c	kriptoksantin	perutnina
E 160e	beta-apo-8′-karotenal	perutnina
E 161g	kantaksantin	Vse vrste in uporabe razen: — piščancev za pitanje in manj pomembnih vrst perutnine za pitanje za uporabe, ki spadajo v funkcionalno skupino 2(a)(ii); — nesnic in perutnine, rejene za nesenje jajc, za uporabe, ki spadajo v funkcionalno skupino 2(a)(ii); — okrasnih ptic in okrasnih rib za uporabe, ki spadajo v funkcionalno skupino 2(a)(iii).
E 161j	astaksantin	Vse vrste razen: — lososov in postrvi za uporabe, ki spadajo v funkcionalni skupini 2(a)(i) in 2(a)(iii); — okrasnih rib za uporabe, ki spadajo v funkcionalno skupino 2(a)(i).
E 161z	z astaksantinom bogata *Phaffia Rhodozyma* (ATCC 74219)	lososi; postrvi
	Druga barvila	
E 155	rjavo HT	mačke; psi
E 104	kinolinsko rumeno	živali za proizvodnjo živil
E 122	azorubin (karmoizin)	vse vrste razen mačk in psov
E 160b	biksin	vse vrste razen psov in mačk
	Emulgatorji, stabilizatorji, sredstva za zgoščevanje in sredstva za želiranje	
E 401	natrijev alginat	vse vrste razen rib; hišnih živali in drugih živali, ki niso namenjene za proizvodnjo živil (kožuharjev, ki niso namenjeni za proizvodnjo živil)
E 403	amonijev alginat	vse vrste ali kategorije živali razen akvarijskih rib
E 406	agar	vse vrste razen hišnih živali in drugih živali, ki niso namenjene za proizvodnjo živil (kožuharjev, ki niso namenjeni za proizvodnjo živil)

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
E 407	karagenan	vse vrste razen hišnih živali in drugih živali, ki niso namenjene za proizvodnjo živil (kožuharjev, ki niso namenjeni za proizvodnjo živil)
E 418	gelanski gumi	psi; mačke
E 488	polioksietiliran glicerid lojevih maščobnih kislin	teleta
E 489	eter poliglicerola in alkoholov, pridobljen z redukcijo oleinske in palmitinske kisline	teleta
E 498	delni poliglicerolni estri polikondenziranih maščobnih kislin ricinusovega olja	psi
	Encimi	
E 1600	3-fitaza/EC 3.1.3.8, ki jo proizvaja *Aspergillus niger* (CBS 114.94)	pujski; prašiči za pitanje; svinje; piščanci za pitanje; kokoši nesnice
E 1600	3-fitaza/EC 3.1.3.8, ki jo proizvaja *Aspergillus niger* (CBS 114.94)	purani za pitanje
E 1605	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Aspergillus niger* (CBS 520.94)	piščanci za pitanje
E 1608	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8/endo-1,4-betaglukanaza/EC 3.2.1.4, ki jo proizvaja *Humicola insolens* (DSM 10442)	piščanci za pitanje
E 1609	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8/endo-1,4-betaglukanaza/EC 3.2.1.4, ki jo proizvaja *Aspergillus niger* (CBS 600.94) (prevlečena, trdna in tekoča oblika)	piščanci za pitanje; purani za pitanje; pujski (odstavljeni)
E 1609	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8/endo-1,4-betaglukanaza/EC 3.2.1.4, ki jo proizvaja *Aspergillus niger* (CBS 600.94) (granulirana oblika)	piščanci za pitanje; purani za pitanje; pujski (odstavljeni)
E 1610	endo-1,4-betaglukanaza/EC 3.2.1.4/endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Aspergillus niger* (CBS 600.94)	piščanci za pitanje
E 1611	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106)/endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (IMI SD 135)/poligalakturonaza/EC 3.2.1.15, ki jo proizvaja *Aspergillus aculeatus* (CBS 589.94)	prašiči za pitanje

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
E 1614	6-fitaza/EC 3.1.3.26, ki jo proizvaja *Aspergillus oryzae* (DSM 11857)	piščanci za pitanje; kokoši nesnice; purani za pitanje; pujski; prašiči za pitanje; svinje
E 1615	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (CNCM MA 6-10 W)	piščanci za pitanje
E 1618	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Aspergillus niger* (CBS 270.95)	piščanci za pitanje; purani za pitanje
E 1619	alfaamilaza/EC 3.2.1.1/endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Bacillus amyloliquefaciens* (DSM 9553)	piščanci za pitanje
E 1622	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6/endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (CBS 357.94)	piščanci za pitanje
E 1623	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106), endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105), in subtilizin/EC 3.4.21.62, ki ga proizvaja *Bacillus subtilis* (ATCC 2107)	piščanci za pitanje
E 1624	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106), endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (IMI SD 135), in alfaamilaza/EC 3.2.1.1, ki jo proizvaja *Bacillus amyloliquefaciens* (DSM 9553)	pujski (odstavljeni)
E 1625	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106), endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (IMI SD 135), alfaamilaza/EC 3.2.1.1, ki jo proizvaja *Bacillus amyloliquefaciens* (DSM 9553), in poligalakturonaza/EC 3.2.1.15, ki jo proizvaja *Aspergillus aculeatus* (CBS 589.94)	pujski (odstavljeni)
E 1626	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105), in subtilizin/EC 3.4.21.62, ki ga proizvaja *Bacillus subtilis* (ATCC 2107)	pujski (odstavljeni)
E 1627	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106), in endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105)	prašiči za pitanje

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
E 1628	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105)	pujski (odstavljeni); prašiči za pitanje; piščanci za pitanje
E 1629	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105), in endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106)	piščanci za pitanje
E 1630	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105), in subtilizin/EC 3.4.21.62, ki ga proizvaja *Bacillus subtilis* (ATCC 2107)	piščanci za pitanje
E 1631	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106), in endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (IMI SD 135)	piščanci za pitanje
E 1632	3-fitaza/EC 3.1.3.8, ki jo proizvaja *Trichoderma reesei* (CBS 528.94)	piščanci za pitanje; pujski (odstavljeni); prašiči za pitanje
E 1633	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106), endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105), in subtilizin/EC 3.4.21.62, ki ga proizvaja *Bacillus subtilis* (ATCC 2107)	piščanci za pitanje
E 1634	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja Aspergillus niger (MUCL 39199)	piščanci za pitanje
E 1635	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106)	piščanci za pitanje
E 1636	endo-1,3(4)-betaglukanaza, ki jo proizvaja *Trichoderma reesei* (CBS 526.94/EC 3.2.1.6)	pujski (odstavljeni); piščanci za pitanje
E 1637	endo-1,4-betaksilanaza, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105)/EC 3.2.1.8, in endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, in alfaamilaza, ki jo proizvaja *Bacillus amyloliquefaciens* (DSM 9553)/EC 3.2.1.1; subtilizin, ki ga proizvaja *Bacillus subtilis* (ATCC 2107)/EC 3.4.21.62, in poligalakturonaza, ki jo proizvaja *Aspergillus aculeatus* (CBS 589.94)/EC 3.2.1.15	piščanci za pitanje

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
E 1638	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106), endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105), in alfaamilaza/EC 3.2.1.1, ki jo proizvaja *Bacillus amyloliquefaciens* (DSM 9553)	pujski (odstavljeni)
E 1639	3-fitaza, ki jo proizvaja *Hansenula polymorpha* (DSM 15087)	piščanci za pitanje; purani za pitanje; kokoši nesnice; pujski; prašiči za pitanje; svinje
E 1640	6-fitaza, ki jo proizvaja *Schizosaccharomyces pombe* (ATCC 5233)/EC 3.1.3.26	piščanci za pitanje
E 1641	endo-1,4-betaksilanaza, ki jo proizvaja Trichoderma longibrachiatum (MUCL 39203)/EC 3.2.1.8	piščanci za pitanje
	Mikroorganizmi	
E 1704	*Saccharomyces cerevisiae* CBS 493.94	teleta
E 1706	*Enterococcus faecium* DSM 7134, *Lactobacillus rhamnosus* DSM 7133	pujski (odstavljeni)
E 1709	*Enterococcus faecium* ATCC 53519, *Enterococcus faecium* ATCC 55593 (v razmerju 1/1)	piščanci za pitanje
E 1714	*Lactobacillus farciminis* CNCM MA 67/AR	pujski (odstavljeni)
	Kemijsko natančno opredeljene snovi s podobnim biološkim učinkom kot vitamini	
3a900	inozitol	vse vrste razen rib in rakov
—	omega-6 esencialne nenasičene maščobne kisline (kot oktadekadienojska kislina)	vse vrste razen prašičev za pitanje; svinj za razplod; svinj, v korist pujskov; krav za razplod; krav molznic za proizvodnjo mleka
3a370	tavrin	vse vrste razen družin Canidae, Felidae in Mustelidae ter mesojedih rib
E 670	vitamin D_2	prašiči; pujski; govedo; ovce; teleta; enoprsti kopitarji; druge vrste ali kategorije živali razen perutnine in rib
	Sečnina in njeni derivati	
2.1.2.	biuret, tehnično čist	prežvekovalci, od začetka prežvekovanja

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
2.1.3.	urea fosfat, tehnično čist	prežvekovalci, od začetka prežvekovanja
2.1.4.	diureidoizobutan, tehnično čist	prežvekovalci, od začetka prežvekovanja
Aromatične snovi in snovi za spodbujanje teka		
Naravni proizvodi in ustrezni sintetični proizvodi		
	št. CAS 134-20-3/metil antranilat/št. Flavis 09.715	aviarne vrste
	št. CAS 85-91-6/metil N-metilantranilat/št. Flavis 09.781	aviarne vrste
	št. CAS 93-28-7/evgenil acetat/št. Flavis 09.020	perutnina in ribe
	št. CAS 97-53-0/evgenol/št. Flavis 04.003	ribe
	št. CAS 107-85-7/3-metilbutilamin/št. Flavis 11.001	kokoši nesnice
	št. CAS 75-50-3/trimetilamin/št. Flavis 11.009	kokoši nesnice
	št. CAS 6627-88-9/4-alil-2,6-dimetoksifenol/št. Flavis 04.051	ribe in perutnina
	št. CAS 593-81-7/trimetilamin hidroklorid/št. Flavis 11.024	kokoši nesnice

PRILOGA II

Krmni dodatki iz člena 1(2)

Identifikacijska številka	Dodatek	Vrsta ali kategorija živali
	Encimi	
11	endo-1,4-betaglukanaza/EC 3.2.1.4/endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6 in endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 74 252)	kokoši nesnice
28	3-fitaza/EC 3.1.3.8, ki jo proizvaja *Trichoderma reesei* (CBS 528.94)	kokoši nesnice
30	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6/endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Penicillium funiculosum* (IMI SD 101)	pujski (odstavljeni); race za pitanje
37	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105)/in subtilizin/EC 3.4.21.62, ki ga proizvaja *Bacillus subtilis* (ATCC 2107)	kokoši nesnice
51	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Bacillus subtilis* (LMG S-15136)	prašiči za pitanje
60	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2105), in endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma longibrachiatum* (ATCC 2106)	purani za pitanje
63	endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Trichoderma reesei* (CBS 529.94), in endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Trichoderma reesei* (CBS 526.94)	purani za pitanje; piščanci za pitanje
64	endo-1,3(4)-betaglukanaza/EC 3.2.1.6, ki jo proizvaja *Aspergillus aculeatus* (CBS 589.94), in endo-1,4-betaksilanaza/EC 3.2.1.8, ki jo proizvaja *Aspergillus oryzae* (DSM 10287)	piščanci za pitanje; pujski (odstavljeni)
	Mikroorganizmi	
15	*Enterococcus faecium* NCIMB 11181	piščanci za pitanje
24	*Kluyveromyces marxianus* var. *lactis* K1 BCCM/MUCL 39434	krave molznice
25	*Lactobacillus acidophilus* DSM 13241	mačke, psi
	Kokcidiostatiki in druge zdravilne snovi	
E 764	halofuginon hidrobromid 6 g/kg (Stenorol)	piščanci, rejeni za nesenje jajc
E 766	natrijev salinomicin 120 g/kg (Sacox 120) (imetnik dovoljenja Huvepharma NV)	kunci za pitanje
E 766	natrijev salinomicin 120 g/kg (Salinomax 120G) (imetnik dovoljenja Zoetis Belgium SA)	piščanci za pitanje

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/1146

z dne 28. junija 2017

o ponovni uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, ki jih proizvaja družba Jinan Meide Castings Co., Ltd.

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske unije ([1]) („osnovna uredba"), in zlasti člena 9(4) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Svet je z Izvedbeno uredbo (EU) št. 430/2013 ([2]) („izpodbijana uredba") uvedel dokončno protidampinško dajatev v višini od 14,9 % do 57,8 % na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa, trenutno uvrščenih pod oznako KN ex 7307 19 10 (oznaka TARIC 7307 19 10 10), s poreklom iz Ljudske republike Kitajske in Tajske. Dajatev ne velja za ohišja kompresijskega pribora z metričnimi navoji ISO DIN 13 in navojne krožne razdelilne omarice iz tempranega železa, ki nimajo pokrova.

Sodba Splošnega sodišča Evropske unije

(2) En sodelujoči kitajski proizvajalec izvoznik, družba Jinan Meide Castings Co., Ltd. („družba Jinan Meide" ali „vložnik"), je 12. junija 2013 vložil tožbo pri Splošnem sodišču Evropske unije („Splošno sodišče") zaradi razglasitve ničnosti izpodbijane Uredbe v delu, v katerem se uporablja za vložnika ([3]).

(3) Splošno sodišče je 30. junija 2016 v svoji sodbi sklenilo, da so bile pravice družbe Jinan Meide kršene, ko ji je bila zavrnjena njena zahteva za razkritje izračunov normalne vrednosti z uporabo zaupnih podatkov proizvajalca iz primerljive države. Družba Jinan Meide je od proizvajalca iz primerljive države pridobila izključno dovoljenje, pri čemer se je ta odrekel zaupnosti svojih podatkov. Splošno sodišče je zlasti ugotovilo, da je Komisija zavrnitev te zahteve za razkritje napačno utemeljila z razlogom nujnosti spoštovanja načela enakega obravnavanja. Presodilo je, da ni mogoče izključiti, da bi bil izid preiskave drugačen, če bi bilo zahtevi ugodeno. Zato je razglasilo ničnost izpodbijane uredbe v tistem delu, ki uvaja protidampinško dajatev na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa, ki ga proizvaja družba Jinan Meide.

2. IZVRŠEVANJE SODBE SPLOŠNEGA SODIŠČA

(4) Institucije Evropske unije morajo v skladu s členom 266 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe Sodišča z dne 30. junija 2016.

([1]) UL L 176, 30.6.2016, str. 21.
([2]) Izvedbena uredba Sveta (EU) št. 430/2013 z dne 13. maja 2013 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve in dokončnem pobiranju začasne dajatve, uvedene na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa s poreklom iz Ljudske republike Kitajske in Tajske, ter o zaključku postopka glede Indonezije (UL L 129, 13.5.2013, str. 1).
([3]) Zadeva T-424/13, Jinan Meide Castings Co Ltd. proti Svetu.

(5) Splošno sodišče je v zadevi T-2/95 ([1]) („zadeva IPS“) ugotovilo, da – kadar je postopek sestavljen iz več upravnih korakov – razglasitev ničnosti enega izmed navedenih korakov ne pomeni ničnosti celotnega postopka. Protidampinški postopek je primer takega postopka v več korakih. Zato razglasitev ničnosti izpodbijane uredbe v delu, ki se nanaša na eno stranko, ne pomeni, da je ničen celotni postopek, ki je potekal pred sprejetjem zadevne uredbe. Institucije EU lahko izpodbijano uredbo v delu, v katerem je bila izpodbijana in zaradi katerega je bila razglašena za nično, popravi, ob tem pa se deli, ki niso bili izpodbijani in o katerih Sodišče ni odločalo, ne spremenijo, kakor je Sodišče menilo v zadevi C-458/98 P ([2]).

(6) Opozoriti je treba, da razen ugotovitve, da je Komisija zavrnitev zahteve družbe Jinan Meide za razkritje napačno utemeljila z razlogom nujnosti spoštovanja načela enakega obravnavanja, vse druge ugotovitve glede izpodbijane uredbe, ki niso bile izpodbijane v predpisanih rokih ali so bile izpodbijane, vendar je Splošno sodišče zahtevo zavrnilo s sodbo ali je ni proučilo, zaradi česar niso privedle do razglasitve ničnosti izpodbijane uredbe, ostajajo veljavne.

(7) Komisija je po sodbi Sodišča z dne 30. junija 2016 objavila obvestilo ([3]) o delni obnovi protidampinške preiskave v zvezi z uvozom navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa s poreklom iz Ljudske republike Kitajske. Obnovljena preiskava je po obsegu omejena na izvršitev sodbe Splošnega sodišča v zvezi z družbo Jinan Meide.

(8) Komisija je o delni obnovi preiskave uradno obvestila družbo Jinan Meide, predstavnike države izvoznice in industrijo Unije. Zainteresirane strani so imele možnost, da pisno izrazijo svoja stališča in Komisijo zaprosijo za zaslišanje v roku iz obvestila.

(9) Po prejetju prvotnih pripomb je bil z vsemi drugimi zainteresiranimi stranmi, za katere je bilo iz prvotne preiskave znano, da jih to zadeva, vzpostavljen stik, pri čemer jim je bila dana možnost, da pisno izrazijo svoja stališča in Komisijo zaprosijo za zaslišanje.

(10) Vsem stranem, ki so to zahtevale, je bilo odobreno zaslišanje pri službah Komisije in/ali pooblaščencu za zaslišanje.

2.1 **Pripombe zainteresiranih strani**

(11) Komisija je pripombe o različnih vidikih preiskave prejela od družbe Jinan Meide, drugih kitajskih proizvajalcev izvoznikov, enega tajskega proizvajalca izvoznika, petih proizvajalcev Unije in osmih nepovezanih uvoznikov.

2.1.1 *Pripombe na obnovo preiskave*

(12) Družba Jinan Meide je trdila, da nezakonitosti, ki so jo zagrešile institucije Unije in zaradi katere je bila izpodbijana uredba razveljavljena, ni mogoče popraviti in da bi bilo treba postopek ustaviti brez ponovne uvedbe protidampinške dajatve za družbo Jinan Meide.

(13) Kot je navedeno v uvodni izjavi (4), je Splošno sodišče v zadevi IPS ugotovilo, da – kadar je postopek sestavljen iz več upravnih korakov, kot pri protidampinškem postopku – razglasitev ničnosti enega izmed navedenih korakov ne pomeni ničnosti celotnega postopka. Glede na to, da morajo institucije Unije upoštevati sodbo Sodišča, to pomeni, da se lahko odpravijo tisti vidiki izpodbijane uredbe, ki so privedli do njene razveljavitve, neizpodbijani deli pa ostanejo nespremenjeni. Trditev je bila zato zavrnjena.

(14) En nepovezani uvoznik je trdil, da postopkovno ni mogoče obnoviti preiskave, ki je že končana, saj bi se zaradi tega pojavile vsebinske napake, kot so sprejetje novih informacij po zaključku zadeve, diskriminacija vseh drugih strani v preiskavi, katerih stopnje dampinga bi bile drugačne, če bi se spremenila stopnja dampinga družbe Jinan Meide, in kršitev zakonodaje EU in STO, saj protidampinških ukrepov ni mogoče izvajati retroaktivno.

([1]) Sodba v zadevi T-2/95, Industrie des poudres sphériques (IPS) proti Svetu, Recueil 1998, str. II-3939.
([2]) Sodba v zadevi C-458/98 P, Industrie des poudres sphériques (IPS) proti Svetu, Recueil 2000, str. I-08147.
([3]) UL C 398, 28.10.2016, str. 57.

(15) Ta uvoznik je trdil tudi, da se ne zdi, da bi bila obnova preiskave dovoljena pod pogoji osnovne uredbe.

(16) Navedel je še, da Komisija ni pooblaščena za sprejetje ukrepov za izvrševanje sodbe Sodišča v zvezi z uredbo Sveta, saj Komisija v zadevi T-424/13 ni bila toženec. Trdil je, da mora za obnovitev preiskave Svet Komisiji dati uradna navodila.

(17) Iz sodbe v združenih zadevah C-283/14 in C-284/14 ([1]) je jasno, da lahko institucije EU obnovijo protidampinško preiskavo, da bi popravile nepravilnosti, ki so jih ugotovila evropska sodišča, čeprav osnovna uredba tega izrecno ne določa. Institucije EU pravzaprav morajo sprejeti ukrepe, potrebne za odpravo nezakonitosti. V tem primeru je Komisija kot preiskovalni organ obnovila preiskavo, da bi izvršila sodbo Sodišča. Ta preiskava je bila obnovljena v skladu s pravnimi postopki, ki se zahtevajo po osnovni uredbi in določajo, da Komisija sprejme akte po posvetovanju z državami članicami v skladu s postopkom pregleda iz člena 15(3) osnovne uredbe. Trditve so bile zato zavrnjene.

(18) En uvoznik je trdil, da ni jasno, v kakšnem obsegu se lahko preiskava obnovi na podlagi določb veljavne osnovne uredbe, saj je očitno, da je Komisija nameravala preiskavo izvesti tako, kot da se je izvedla v času, ko je še veljala Uredba Sveta (ES) št. 1225/2009 ([2]).

(19) Pravo, ki se uporablja za to ponovno preiskavo, je Uredba (ES) št. 1225/2009, ki je bilo materialno pravo v času sprejetja uredbe, ki jo je Sodišče razveljavilo. Vsekakor pa je Uredba (EU) 2016/1036 kodifikacija Uredbe (ES) št. 1225/2009 in njenih sprememb. Trditev je bila zato zavrnjena.

(20) Proizvajalec izvoznik s Tajske je trdil, da mora Komisija za družbo Jinan Meide znova uvesti dajatev v višini 40,8 % brez spremembe, saj Splošno sodišče ni ugotovilo napake glede katerih koli vsebinskih ugotovitev, ampak le postopkovno nepravilnost. Trdil je tudi, da se lahko morebiti znova prouči le izračun normalne vrednosti za družbo Jinan Meide, vse druge ugotovitve v izpodbijani uredbi pa bi morale ostati veljavne, saj v sodbi Splošnega sodišča ni bilo nobene navedbe, da bi se moral zaradi odprave postopkovne nepravilnosti bistveno spremeniti izračun normalne vrednosti za družbo Jinan Meide.

(21) Splošno sodišče je v sodbi, ki je bila podlaga za to obnovitev, presodilo, da ni mogoče izključiti, da bi bil izid preiskave drugačen, če bi bilo zahtevi za razkritje zaupnih podatkov proizvajalca iz primerljive države ugodeno. Pri obnovitvi je treba torej proučiti morebitni učinek na vsebino preiskave. Trditev je bila zato zavrnjena.

(22) Industrija Unije ni predložila nobenih pripomb v zvezi z obnovitvijo preiskave, kar naj bi po mnenju enega nepovezanega uvoznika pomenilo, da industrija Unije za to obnovitev preiskave nima interesa.

(23) To, da neka vrsta gospodarskega subjekta ni predložila pripomb, samo po sebi ne vodi do kakršnega koli sklepa o vsebini v preiskavi. V vsakem primeru je pet proizvajalcev Unije od Komisije zahtevalo, naj za družbo Jinan Meide nujno znova uvede protidampinško dajatev in celo, da naj registrira uvoz zaradi morebitne retroaktivne uvedbe dajatev, da bi se omejila škoda, ki jo trenutno stanje povzroča proizvajalcem Unije. Trditev je bila zato zavrnjena.

2.1.2 *Pripombe glede izračuna normalne vrednosti*

(24) Družba Jinan Meide je trdila, da bi morala dobiti popoln dostop do vseh informacij, ki jih je predložil proizvajalec iz primerljive države, in veliko časa, da predloži pripombe. Vse take informacije so bile dane na voljo družbi Jinan Meide in zadevna družba je imela za predložitev pripomb več časa, kot je bilo predvideno v osnovni uredbi, tudi na več zaslišanjih s skupino, ki se je ukvarjala z zadevo, in pooblaščencem za zaslišanje. Družba Jinan Meide je po razkritju zaupnih informacij in izračunu dampinga pripombe predložila tudi po rokih, ki so bili določeni v ta namen, vendar so se kljub temu upoštevale.

([1]) Sodba z dne 28. januarja 2016 v združenih zadevah C-283/14 in C-284/14, Grünwald Logistik Service GmbH, točka 52.
([2]) Uredba Sveta (ES) št. 1225/2009 z dne 30. novembra 2009 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL L 343, 22.12.2009, str. 51).

(25) Trdila je, da se preizkus običajnega poteka trgovanja ne bi smel izvesti, saj proizvajalec iz primerljive države ni mogel zagotoviti zanesljivega podatka o strošku proizvodnje glede na vrsto podobnega izdelka. En uvoznik je podprl to trditev, saj se pri razporeditvi stroškov na podlagi prihodka od prodaje predvideva, da se enaka stopnja dobička ustvari pri vseh vrstah izdelka, kar pa je domnevno nezanesljivo.

(26) Vendar Komisija v svojih preiskavah redno izvaja preizkus običajnega poteka trgovanja. Taki primeri, kot jih je navedla družba Jinan Meide, se posebej obravnavajo zlasti v členu 2(5) osnovne uredbe, v skladu s katerim se prednost, če ni na voljo primernejše metode, da razporeditvi stroškov na podlagi prihodka od prodaje. V zvezi s tem je treba opozoriti, da so se stroški razporedili na podlagi prihodka od prodaje in da nobena zainteresirana stran ni predlagala druge, primernejše metode. Odločitev, da se stroški razporedijo na podlagi prihodka od prodaje in da se izvede preizkus običajnega poteka trgovanja, se je zato ohranila.

(27) Družba Jinan Meide je zahtevala, da se vrste izdelka, ki jih proizvajalec iz primerljive države prodaja v količinah, manjših od 200 kg, ne upoštevajo pri izračunu normalne vrednosti, saj so cene takih vrst izdelkov domnevno nezanesljive. Opozoriti je treba, da je družba Jinan Meide med prvotno preiskavo trdila, da se preizkus reprezentativnosti 5 % ne bi smel izvesti, kadar se normalna vrednost določi v primerljivi državi; Komisija je to trditev takrat sprejela. Trditev, da se ne sme upoštevati prodaja vrst izdelka, ki se prodajajo v količinah, manjših od 200 kg, se zavrne, saj prodajnih cen za vrste podobnega izdelka, ki se prodajajo v količinah, manjših od 200 kg, ni mogoče šteti za nezanesljive, ker so bile preverjene in je bilo ugotovljeno, da so tako zanesljive kot katere koli druge prodajne cene.

(28) En uvoznik je podprl trditev družbe Jinan Meide, saj naj bi bila nestabilnost cen vrst izdelkov, ki se ne prodajajo v velikih količinah, velika. To bi pomenilo, da so lahko vrste izdelkov zelo podobne kakovosti in imajo zelo podobno strukturo stroškov, a se lahko prodajajo po zelo različnih cenah. Vendar je Komisija ugotovila, da je nestanovitnost cen, kar zadeva proizvajalca iz primerljive države, velika pri vseh vrstah izdelka, tudi najbolje prodajanih. Zato z domnevno veliko nestanovitnostjo cen ni mogoče utemeljiti izključitve izdelkov, ki se ne prodajajo v velikih količinah, iz izračuna dampinga. Trditev je bila zato zavrnjena.

(29) Družba Jinan Meide je trdila tudi, da je Komisija stroške proizvajalca iz primerljive države razporedila na podlagi prihodka od prodaje, zato se normalna vrednost ne bi smela konstruirati, če so se primerljive vrste podobnega izdelka v primerljivi državi prodajale v količinah, manjših od 200 kg, ampak bi jo bilo treba v takih primerih določiti na podlagi cen drugih podobnih vrst izdelkov, ki se prodajajo v večjih količinah. Tudi ta trditev je bila zavrnjena, saj je razporejanje skupnih stroškov na podlagi prihodka od prodaje v skladu s členom 2(5) osnovne uredbe, trditve družbe Jinan Meide pa niso zadoščale za uporabo drugačne metodologije v tem primeru.

2.1.3 *Pripombe glede primerjave normalne vrednosti in izvozne cene*

(30) Družba Jinan Meide je trdila, da so bili podatki proizvajalca iz primerljive države glede kredita, stroškov pakiranja, ravni trgovanja, bančnih stroškov, notranjega prevoza, dobropisov, posrednih davkov, tehnične podpore, uporabe drugačnih surovin in drugačne produktivnosti dela, prilagojeni.

(31) Komisija je sprejela trditev glede notranjega prevoza in stroškov kredita v zvezi z eno samo stranko proizvajalca iz primerljive države, pri izračunu dampinga družbe Jinan Meide pa so se izvedle ustrezne prilagoditve.

(32) Kar zadeva trditve glede razlike v produktivnosti dela in uporabi drugačnih surovin, je družba Jinan Meide trdila, da je imel proizvajalec iz primerljive države zaradi manjše produktivnosti dela na delavca in uporabe drugačnih surovin za malenkost višje stroške kot družba Jinan Meide. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je kljub nekaterim razlikam v učinkovitosti ali produktivnosti, ki morda obstajajo med podjetji, vodilno načelo izračunov protidampinga zagotovitev primerljivosti med izvoznimi cenami in normalno vrednostjo, pri čemer pa ni nujno, da so okoliščine med proizvajalcem iz primerljive države in izvoznikom v državi brez tržnega gospodarstva popolnoma enake. Pravzaprav so lahko opravičljiv razlog za prilagoditev samo razlike v dejavnikih, ki vplivajo na cene in na primerljivost med proizvajalcem iz primerljive države in izvoznikom v državi brez tržnega gospodarstva.

(33) Za druge trditve se je ugotovilo, da niso podprte z dokazi, zbranimi na kraju samem in vključenimi v dokumentacijo, zato so bile zavrnjene.

2.2 **Druga pomembna vprašanja**

(34) Komisija je med pripravo končnega razkritja za družbo Jinan Meide ugotovila stvarno napako v zvezi s prilagoditvijo posrednih davkov v izračunu dampinga za družbo Jinan Meide. V nasprotju z navedbo Komisije se v besedilu začasne ([1]) in dokončne ([2]) uredbe prilagoditev za posredne davke zaradi stvarne napake ni izvedla ob končnem razkritju družbi Jinan Meide, ampak v začasni fazi. Zaradi dobrega upravljanja je bila ta napaka popravljena.

2.3 **Razkritje**

(35) Komisija je 12. aprila 2017 vse zainteresirane strani obvestila o navedenih ugotovitvah, na podlagi katerih se je nameravala predlagati ponovna uvedba protidampinške dajatve na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa, razen ohišij kompresijskega pribora z metričnimi navoji ISO DIN 13 in navojnih krožnih razdelilnih omaric iz tempranega železa, ki nimajo pokrova, družbe Jinan Meide, na podlagi zbranih in predloženih dejstev v zvezi s prvotno preiskavo.

(36) Družba Jinan Meide in trije nepovezani uvozniki so trdili, da Komisija v okviru te obnovitve preiskave ne more popraviti stvarne napake (v zvezi s prilagoditvijo za posredne davke v svojem izračunu stopnje dampinga), saj stvarna napaka ni bila povezana z izvrševanjem sodbe Splošnega sodišča. Zahtevala je tudi zaslišanje pred pooblaščencem za zaslišanje, ki je bilo odobreno. Dva nepovezana uvoznika sta trdila, da Komisija proizvajalca izvoznika ne sme postaviti v položaj, ki je slabši od prvotno ugotovljenega.

(37) Družba Jinan Meide je ponovila trditev, da bi morala Komisija vrste izdelkov, pri katerih je bil obseg prodaje v primerljivi državi manjši od 200 kg, obravnavati kot navidezno enake ali drugačne vrste izdelka in da prodaje ne more izključiti iz določitve normalne vrednosti na podlagi nezanesljivih stroškov.

(38) Nasprotovala je odločitvi Komisije, da zavrne njene zahteve glede prilagoditve v zvezi z ravnjo trgovanja, stroški pakiranja, stroški kredita, stroški domačega zavarovanja ter razlikami v surovinah in produktivnosti dela.

(39) Trdila je, da se zaradi domnevnih postopkovnih kršitev in drugih nezakonitosti v teh postopkih zanjo ne bi smela uvesti nobena dajatev. V zvezi s tem je družba trdila, da se zaradi napake pri razkritju z dne 23. decembra 2016 pojavljajo pomisleki, ali je Komisija razkrila zaupno različico izračuna, ki se je izvedel v končni fazi prvotne preiskave, in da se z razkritjem niso pojasnile domnevne razlike v primerjavi z izračunom, ki se je izvedel v prvotni preiskavi. Trdila je tudi, da je Komisija zavrnila razkritje nekaterih elementov kljub večkratnim zahtevam družbe Jinan Meide. Poleg tega je menila, da trditve, ki so bile podane v zadevi T-424/13, a jih Splošno sodišče ni obravnavalo, ostajajo veljavne in da bodo zaradi njih ukrepi, če bodo znova uvedeni, še naprej neveljavni.

(40) Komisija opozarja, da je med pripravo končnega razkritja za družbo Jinan Meide ugotovila stvarno napako v zvezi s prilagoditvijo posrednih davkov v izračunu dampinga za družbo Jinan Meide. Zaradi dobrega upravljanja je Komisija predlagala, da se ta napaka takrat popravi, ta predlog pa je ustrezno predstavila vsem zainteresiranim stranem.

(41) Ko je proučila vse predložene trditve, se je odločila, da sprejme trditev družbe Jinan Meide in ne popravi stvarne napake. Komisija je na podlagi mnenja pooblaščenca za zaslišanje menila, da pri obnovitvi primerov trgovinske zaščite ne velja splošna prepoved *reformatio in peius*, tj. da se lahko zainteresirana stran, v zvezi s katero se obnovi primer trgovinske zaščite, postavi v položaj, ki je slabši od njenega položaja pred obnovitvijo postopka. Vendar je v tem specifičnem primeru sklenila, da bi moral biti obseg obnovitve omejen na razkritje podatkov iz primerljive države, prejetje pripomb zainteresiranih strani in po potrebi ustrezno spremembo dajatve. Ker napaka pri izračunu v zvezi s povračilom DDV za izvoz in zlasti stopnjo povračila DDV ni povezana s podatki, ki jih je predložil proizvajalec iz primerljive države, se za tak popravek šteje, da ne spada v obseg obnovljene preiskave.

([1]) Uredba Komisije (EU) št. 1071/2012 z dne 14. novembra 2012 o uvedbi začasne protidampinške dajatve na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa s poreklom iz Ljudske republike Kitajske in Tajske (UL L 318, 15.11.2012, str. 10, uvodna izjava 67).

([2]) Glej uvodno izjavo 19, ki potrjuje uvodno izjavo 67 začasne uredbe.

(42) Komisija je 29. maja 2017 zainteresiranim stranem poslala dodatni dokument o razkritju, s katerim jih je obvestila o svoji odločitvi, da ne popravi stvarne napake iz uvodne izjave (34). Pripombe je prejela le od enega uvoznika, ki je znova navedel, da zaradi omejenega razkritja uvoznikom ne more predložiti pripomb glede prilagoditev. V skladu s tem in v odsotnosti trditev o nasprotnem se ugotovitve o prilagoditvah potrdijo.

(43) Kar zadeva vrste izdelkov, ki se prodajajo v količinah, manjših od 200 kg, je družba Jinan Meide navedla mnenje generalnega pravobranilca v zadevi Goldstar ([1]), v skladu s katerim trditev, „da so domače cene primerljive, če je na domačem trgu zadosten obseg prodaje v absolutnem smislu, izvira iz dejstva, da so lahko domače cene med prodajnimi mesti različne. Poleg tega lahko cene v enem referenčnem obdobju nihajo“ in „[d]a bi bilo to tehtano povprečje reprezentativno, mora temeljiti na najmanjšem številu prodanih izdelkov“.

(44) V zvezi s tem je treba opozoriti, da je generalni pravobranilec v naslednjem pododstavku še menil, da pa „to ne pomeni, da bi morale institucije Skupnosti poleg navedenega relativnega praga, pod katerim se prodaja ne bi smela upoštevati ter je določen na 5 % in se izračuna za vsak posamezni model, uporabiti tudi absolutni prag. Ni smiselno, da se določi absolutni najnižji prag na splošno, saj je vrednost absolutne številke preveč odvisna od narave izdelka“. Mnenje generalnega pravobranilca zato dejansko potrjuje, da ni treba uporabiti absolutnega najnižjega praga, kot je absolutni prag v višini 200 kg, ki ga navaja družba Jinan Meide.

(45) Kar zadeva vprašanje nihanja cen, kot je navedeno v uvodni izjavi (28), je to vplivalo na vse vrste izdelka, in ne le vrste izdelka, ki se prodajajo v količinah, manjših od 200 kg.

(46) En nepovezani uvoznik je podprl trditev družbe Jinan Meide glede reprezentativnosti izdelkov z majhnim prometom in v zvezi s tem ponovil svoje pripombe. Navedel je splošno trditev, da je stališče Komisije v nasprotju s splošnimi izkušnjami na trgu. Trditev Komisije temelji na podatkih, ki jih je predložil proizvajalec iz primerljive države. Ker trditev ni bila podrobneje utemeljena, se ob upoštevanju uvodnih izjav(28) in (42) ter naslednjih uvodnih izjav zato zavrne.

(47) Kar zadeva trditev v zvezi z nezanesljivimi stroški, je družba Jinan Meide trdila, da je Komisija na koncu uporabila prvotni sklop predloženih podatkov o stroških, čeprav naj bi najprej menila, da ta sklop ne izpolnjuje standardov. Te trditve dejstva v preiskavi niso potrdila. Komisija nikoli ni menila, da prvotni sklop podatkov o stroških ne izpolnjuje standardov. V takih okoliščinah ni primerno, da se stroški, ki jih je predložil proizvajalec iz primerljive države, sploh ne upoštevajo, kot je trdila družba Jinan Meide.

(48) En nepovezani uvoznik je ponovil svojo pripombo, da se pri razporeditvi stroškov na podlagi prihodka od prodaje predvideva, da se enaka stopnja dobička ustvari pri vseh vrstah izdelka, kar pa domnevno nasprotuje logiki, ugotovljeni na trgu. Ta trditev ni bila podrobneje utemeljena. Kot je navedeno v uvodni izjavi (26), se v skladu z osnovno uredbo, če ni na voljo primernejše metode, prednost da razporeditvi stroškov na podlagi prihodka od prodaje. Stroški so se razporedili na podlagi prihodka od prodaje in nobena zainteresirana stran ni predlagala druge, primernejše metode. Trditev se zato zavrne.

(49) Kar zadeva prilagoditev ravni trgovanja, je družba Jinan Meide ponovila svojo trditev, da pri ugotavljanju, ali je prilagoditev ravni trgovanja upravičena, zadošča, da se določi razlika med povprečnimi cenami za različne kategorije strank. Vendar se v členu 2(10)(d)(i) osnovne uredbe zahteva, da obstaja „dosledn[a] in izrazit[a] razlika[a] v […] cenah prodajalca za različne stopnje trgovine“. Zato se za preprosto primerjavo povprečnih cen ne šteje, da zadošča za določitev take dosledne in izrazite razlike v cenah. Nasprotno, iz analize dokumentacije je razvidno, da so v vseh segmentih razpona cen zajete vse vrste strank.

(50) En nepovezani uvoznik je trdil, da bi Komisija morala izvesti prilagoditev ravni trgovanja, vendar zaradi pomanjkanja dostopa do podatkov ni mogel predložiti dodatnih pripomb. Trdil je tudi, da zaradi pomanjkanja dostopa do izračuna stopnje dampinga ne more predložiti dodatnih pripomb. V zvezi s tem je treba spomniti, da mora Komisija zaščititi zaupne informacije, ki jih prejme od zainteresiranih strani. Vse nezaupne informacije pa so na voljo zainteresiranim stranem, ki so pozvane, naj predložijo pripombe. Vendar Komisija opozarja, da je iz

([1]) Mnenje generalnega pravobranilca v zadevi C-105/90, Goldstar Ltd. proti Svetu Evropskih skupnosti, I-704, točka 11.

dokumentacije razvidno, kot je navedeno v uvodni izjavi (49), da v tem primeru ni bilo doslednih in izrazitih razlik v cenah, ki so se zaračunavale različnim vrstam strank. Zato prilagoditev ravni trgovanja ne bi bila primerna.

(51) Kar zadeva popravek za stroške kredita, se je popravek odštel na podlagi prodajne dokumentacije, in sicer pri izvozni ceni in normalni vrednosti. Družba Jinan Meide je trdila, da bi bilo treba popravek za stroške kredita pri normalni vrednosti izvesti na podlagi dejanskega števila dni med izstavitvijo računa in plačilom, saj naj bi Komisija odbila popravek za stroške kredita pri izvoznih cenah, čeprav v prodajni dokumentaciji ni bil naveden rok za plačilo. Ugotovilo se je, da dokazila iz dokumentacije te trditve niso potrdila. Niti družba Jinan Meide ni mogla predložiti nobenih dokazov v podporo tej trditvi. Poleg tega se je ugotovilo, da se je pri normalni vrednosti in izvozni ceni dejansko plačilo pogosto izvedlo po roku za plačilo, navedenem v prodajni dokumentaciji. Izračun popravka za stroške kredita na podlagi datuma dejanskega plačila pri normalni vrednosti in na podlagi informacij iz prodajne dokumentacije pri izvozni ceni zato ne bi prinesel poštene primerjave. Komisija je zato ohranila svoj pristop, da popravek za stroške kredita določi na podlagi informacij iz prodajne dokumentacije za normalno vrednost in izvozno ceno.

(52) Kar zadeva popravek za stroške pakiranja, je družba Jinan Meide ponovila svoje trditve, da razporeditev stroškov pakiranja ni bila pravilna, posledični popravek za stroške pakiranja pa je bil zelo majhen in nerazumen. Vendar te trditve ni podrobneje utemeljila, zlasti tega, zakaj je bil posledični popravek nerazumno majhen. Komisija je zato ohranila svojo metodologijo v zvezi s popravkom za stroške pakiranja.

(53) Nazadnje Komisija zavrača trditve družbe Jinan Meide glede postopkovnih kršitev in drugih nezakonitosti v teh postopkih. Komisija je spoštovala vsa načela in upoštevala vse postopkovne korake. Obnovila je preiskavo, razkrila podatke iz primerljive države, kot je bilo potrebno zaradi izvrševanja sodbe Sodišča, in ustrezno spremenila stopnjo dajatve za družbo Jinan Meide. Zainteresirane strani so imele v vseh fazah preiskave možnost, da predložijo pripombe in podajo izjavo na zaslišanju. Pravzaprav je Komisija v celotnem postopku delovala pregledno in sodelovala ter urejala srečanja na zahtevo družbe Jinan Meide po pojasnilih in zaslišanja. Pojasnila je tehnično težavo, povezano s pomanjkljivo Excelovo datoteko z izračuni, zaradi katerih so se pojavile nedoslednosti, ki jih je navedla družba Jinan Meide. Vendar ta napaka ni vplivala na stopnjo dampinga in je bila takoj popravljena. Komisija je družbi Jinan Meide razkrila vse zaupne informacije, vključno z zaupno dokumentacijo s podatki, ki so se leta 2013 uporabili za določitev stopnje dampinga. Kar zadeva trditve, ki so bile podane pred Splošnim sodiščem, vendar v sodbi niso bile obravnavane, Komisija nasprotuje vsem domnevnim nezakonitostim, ki jih je navedla družba Jinan Meide. Komisija je izpolnila svojo dolžnost, da izvrši sodbo Sodišča, z odpravo nezakonitosti, ki jih je ugotovilo Splošno sodišče. V zvezi s tem se ne strinja s postopkovnimi kršitvami, ki jih je navedla družba Jinan Meide, in znova trdi, da je upoštevala vsa načela in postopkovne zahteve ter družbi Jinan Meide (in drugim zainteresiranim stranem) omogočila, da med preiskavo uveljavlja svoje postopkovne pravice.

(54) Tudi družba Jinan Meide je ponovila svoje trditve v zvezi z razliko v produktivnosti dela in uporabo drugačnih surovin, pri čemer v zvezi s tem ni navedla dodatnih trditev ali dokazov. To mnenje je podprl en nepovezani uvoznik. Te trditve so obravnavane v uvodni izjavi (32).

(55) En nepovezani uvoznik je ponovil svojo trditev, da taka obnovitev postopka ni združljiva z določbami osnovne uredbe. Kot je navedeno v uvodni izjavi (17), je iz sodbe v združenih zadevah C-283/14 in C-284/14 ([1]) jasno, da lahko institucije EU obnovijo protidampinško preiskavo, da bi popravile nezakonitosti, ki so jih ugotovila evropska sodišča, čeprav osnovna uredba tega izrecno ne določa. Institucije Unije pravzaprav morajo sprejeti ukrepe, ki so potrebni za odpravo nezakonitosti. Trditev je bila zato zavrnjena.

(56) Drugi nepovezani uvoznik je poudaril negativne učinke protidampinških dajatev (zaradi učinka na dobičkonosnost in prihodek od prodaje ter novih pogojev na trgu, tj. nove cene, novo pridobivanje virov). Kot je navedeno v uvodni izjavi (41), je bil obseg te obnovljene preiskave omejen na izvrševanje sodbe Splošnega sodišča v zvezi z družbo Jinan Meide, zlasti na razkritje zaupnih podatkov proizvajalca iz primerljive države družbi Jinan Meide. Trditev je bila zato zavrnjena.

([1]) Sodba z dne 28. januarja 2016 v združenih zadevah C-283/14 in C-284/14, Grünwald Logistik Service GmbH, ECLI:EU:C:2016:57, točka 52.

(57) En nepovezani uvoznik je trdil, da je treba zaradi spremembe (domnevno zvišanje) stopnje dajatve znova oceniti učinek dajatve na uvoznike in uporabnike. Vendar, kot je navedeno v uvodni izjavi (41), Komisija ni popravila stvarne napake v zvezi s povračilom DDV, ker se je zanjo štelo, da ne spada v obseg obnovljene preiskave. Trditev je bila zato zavrnjena.

(58) Ista stran je trdila tudi, da bi morala Komisija opraviti vmesni pregled, saj je od obdobja prvotne preiskave minilo že več kot pet let. Obseg obnovljene preiskave je bil jasno opredeljen v obvestilu o obnovitvi ([1]). Obnovitev in vmesni pregled sta instrumenta z različnima namenoma. Ta preiskava je bila obnovljena zaradi izvrševanja sodbe Splošnega sodišča v zvezi z družbo Jinan Meide. Vmesni pregledi pa so instrumenti z jasno opredeljenimi pravnimi pogoji, ki so namenjeni zlasti pregledu veljavnih ukrepov zaradi trajno spremenjenih okoliščin. Trditev je bila zato zavrnjena.

(59) Nazadnje je ena stran trdila, da bi morala Komisija proučiti trditve, navedene v sodnem postopku, čeprav jih Sodišče ni obravnavalo, da se preprečijo nadaljnji spori. Komisija opozarja, da je bil obseg te obnovljene preiskave omejen na izvrševanje sodbe Splošnega sodišča v zvezi z družbo Jinan Meide, zlasti na razkritje zaupnih podatkov proizvajalca iz primerljive države družbi Jinan Meide. Trditev je bila zato zavrnjena.

2.4 **Sklep**

(60) S primerjavo tehtane povprečne izvozne cene in znova izračunane tehtane povprečne normalne vrednosti po vrsti izdelka na osnovi franko tovarna je bil dokazan obstoj dampinga. Ugotovljena stopnja dampinga, izražena kot odstotek uvozne cene CIF na meji Unije brez plačane dajatve, je bila 39,2 %.

(61) Komisija je upoštevala pripombe zainteresiranih strani in sklenila, da bi bilo treba sodbo Splošnega sodišča izvršiti v obliki ponovnega razkritja končnega razkritja z dne 15. marca 2013 družbi Jinan Meide z dodatnimi informacijami o izračunih normalne vrednosti, pri kateri so se uporabili zaupni podatki proizvajalca iz primerljive države. Po ponovnem razkritju je prejela in proučila pripombe družbe Jinan Meide in drugih zainteresiranih strani. Na podlagi te ocene in premislekov iz uvodnih izjav od (40) do (58) je menila, da je primerno znova uvesti protidampinško dajatev na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa, razen ohišij kompresijskega pribora z metričnimi navoji ISO DIN 13 in navojnih krožnih razdelilnih omaric iz tempranega železa, ki nimajo pokrova, ki ga proizvaja družba Jinan Meide.

3. **ZAHTEVEK ZA REGISTRACIJO**

(62) Industrija Unije, ki jo je zastopalo pet še vedno dejavnih proizvajalcev Unije, je trdila, da je treba zaradi stanja, kakršno je po razveljavitvi protidampinške dajatve za družbo Jinan Meide, registrirati uvoz. Zahteva je bila ponovljena po končnem razkritju.

(63) Vendar je v skladu s členom 9(5) osnovne uredbe edini namen take registracije morebitno retroaktivno pobiranje dajatev. V tem primeru pa pogoji za retroaktivno pobiranje dajatev niso izpolnjeni. Registracija uvoza zato ni upravičena.

4. **SKLEP**

(64) Po mnenju Komisije je na podlagi zgoraj navedenega primerno, da se dokončna protidampinška dajatev na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa, razen ohišij kompresijskega pribora z metričnimi navoji ISO DIN 13 in navojnih krožnih razdelilnih omaric iz tempranega železa, ki nimajo pokrova, trenutno uvrščenih pod oznako KN ex 7307 19 10 (oznaka TARIC 7307 19 10 10), s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, ki ga proizvaja družba Jinan Meide, znova uvede v višini 39,2 %.

([1]) UL C 398, 28.10.2016, str. 57.

Trajanje ukrepov

(65) V skladu s členom 11(2) osnovne uredbe ta postopek ne vpliva na datum prenehanja veljavnosti ukrepov, ki so bili uvedeni z izpodbijano uredbo.

(66) Odbor, ustanovljen s členom 15(1) Uredbe (EU) 2016/1036, ni predložil mnenja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Uvede se dokončna protidampinška dajatev na uvoz navojnega litega pribora (fitingov) za cevi iz tempranega litega železa, razen ohišij kompresijskega pribora z metričnimi navoji ISO DIN 13 in navojnih krožnih razdelilnih omaric iz tempranega železa, ki nimajo pokrova, trenutno uvrščenih pod oznako KN ex 7307 19 10 (oznaka TARIC 7307 19 10 10), s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, ki ga proizvaja družba Jinan Meide (dodatna oznaka TARIC B336).

2. Stopnja dokončne protidampinške dajatve, ki se uporablja za neto ceno franko meja Unije pred plačilom dajatev, znaša 39,2 %.

3. Če ni določeno drugače, se uporabljajo veljavni carinski predpisi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 28. junija 2017

Za Komisijo

Predsednik

Jean-Claude JUNCKER

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/1147

z dne 28. junija 2017

o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2016/1368 o določitvi seznama ključnih referenčnih vrednosti, ki se uporabljajo na finančnih trgih v skladu z Uredbo (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o indeksih, ki se uporabljajo kot referenčne vrednosti v finančnih instrumentih in finančnih pogodbah ali za merjenje uspešnosti investicijskih skladov, in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2014/17/EU ter Uredbe (EU) št. 596/2014 ([1]) in zlasti člena 20(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Referenčne vrednosti imajo pomembno vlogo pri določanju cene številnih finančnih instrumentov in finančnih pogodb ter pri merjenju uspešnosti številnih investicijskih skladov. Prispevanje k referenčnim vrednostim in njihovo upravljanje sta v številnih primerih izpostavljena manipulaciji, osebe, ki se s tem ukvarjajo, pa se pogosto soočajo z navzkrižji interesov.

(2) Da bi izpolnjevale svojo vlogo v gospodarstvu, morajo referenčne vrednosti reprezentativno odražati osnovni trg ali gospodarsko realnost. Če referenčna vrednost ni več reprezentativna za osnovni trg, na primer medbančne obrestne mere, obstaja nevarnost negativnih učinkov na, med drugim, celovitost trga ter financiranje gospodinjstev (krediti in hipotekarna posojila) in podjetij v Uniji.

(3) Tveganja za uporabnike, trge in gospodarstvo Unije se navadno povečajo, kadar je skupna vrednost finančnih instrumentov, finančnih pogodb in investicijskih skladov, ki je zastopana v določeni referenčni vrednosti, visoka. Zato so v Uredbi (EU) 2016/1011 določene različne kategorije referenčnih vrednosti ter tudi dodatne zahteve za zagotovitev celovitosti in zanesljivosti nekaterih referenčnih vrednosti, ki se štejejo za ključne, vključno s pooblastilom pristojnih organov, da pod določenimi pogoji zahtevajo prispevke h ključnim referenčnim vrednostim ali njihovo upravljanje.

(4) Dodatne obveznosti in pooblastila pristojnih organov upravljavcev ključnih referenčnih vrednosti zahtevajo uraden postopek za določitev ključnih referenčnih vrednosti. V skladu s členom 20(1) Uredbe (EU) 2016/1011 se referenčna vrednost šteje za ključno, kadar se uporablja neposredno ali posredno v kombinaciji referenčnih vrednosti kot referenca pri finančnih instrumentih ali finančnih pogodbah ali za merjenje uspešnosti investicijskih skladov, katerih skupna vrednost je vsaj 500 milijard EUR na podlagi celotnega razpona trajanja oziroma zapadlosti referenčne vrednosti, kadar je to primerno.

(5) Z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/1368 ([2]) je bil določen seznam ključnih referenčnih vrednosti, ki se uporabljajo na finančnih trgih v skladu z Uredbo (EU) 2016/1011. Analiza podatkov in prispevki Evropske centralne banke kažejo, da vrednost finančnih instrumentov in finančnih pogodb, ki so zastopani v referenčni obrestni meri Euro OverNight Index Average (EONIA) v Uniji, presega prag 500 milijard EUR, določen v členu 20(1) Uredbe (EU) 2016/1011.

(6) EONIA je povprečje nezavarovanih posojilnih transakcij čez noč skupine bank na medbančnem trgu v Uniji in v EFTA. Je referenčna obrestna mera za zamenjave obrestnih mer v evrih. Zato je ključna za delovanje trga zamenjav v evrih in finančno stabilnost v Uniji.

([1]) UL L 171, 29.6.2016, str. 1.
([2]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1368 z dne 11. avgusta 2016 o določitvi seznama ključnih referenčnih vrednosti, ki se uporabljajo na finančnih trgih v skladu z Uredbo (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 217, 12.8.2016, str. 1).

(7) Na podlagi izračunov Evropske centralne banke, izpeljanih iz dnevnih poročil 52 največjih evropskih bank v okviru statističnega poročanja o medbančnem denarnem trgu, je samo za ta vzorec bank znesek zajetih neporavnanih instrumentov denarnega trga na nezavarovanem in zavarovanem trgu, pri katerih se za referenco uporablja EONIA, ocenjen na 450 milijard EUR oziroma 400 milijard EUR. Poleg tega se ocenjuje, da je velika večina poslov na evrskem trgu zamenjav na indeks transakcij čez noč (OIS) z nominalnim zneskom okrog 5,2 bilijona EUR, povezanih z EONIA. EONIA se tako uporablja neposredno ali posredno v kombinaciji referenčnih vrednosti kot referenca pri finančnih instrumentih ali finančnih pogodbah ali za merjenje uspešnosti investicijskih skladov, katerih skupna vrednost je vsaj 500 milijard EUR na podlagi celotnega razpona zapadlosti.

(8) Obrestno mero EONIA zagotavlja isti upravljavec referenčnih vrednosti kot EURIBOR, skupina bank, ki prispevajo vhodne podatke za EURIBOR, pa je dejansko podskupina skupine bank, ki prispeva vhodne podatke za EONIA. Medtem ko EURIBOR odraža dolgoročnejše posojanje, EONIA zajema posojanje čez noč Za stabilnost finančnih trgov je zato bistveno, da se tudi EONIA označi za ključno referenčno vrednost.

(9) Seznam ključnih referenčnih vrednosti, določen z Izvedbeno uredbo (EU) 2016/1368, bi bilo zato treba spremeniti tako, da se doda EONIA.

(10) Ob upoštevanju bistvenega pomena EONIA za medbančni trg in velikega števila izvedenih finančnih instrumentov v Uniji, ki jo uporabljajo kot referenčno vrednost, bi morala ta uredba začeti veljati čim prej.

(11) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Evropskega odbora za vrednostne papirje –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Priloga k Izvedbeni uredbi (EU) 2016/1368 se nadomesti z besedilom iz Priloge k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 28. junija 2017

Za Komisijo

Predsednik

Jean-Claude JUNCKER

PRILOGA

„PRILOGA

Seznam ključnih referenčnih vrednosti v skladu s členom 20(1) Uredbe (EU) 2016/1011

Št.	Referenčna vrednost	Upravljavec	Lokacija
1	Euro Interbank Offered Rate (EURIBOR®)	European Money Markets Institute (EMMI)	Bruselj, Belgija
2	Euro OverNight Index Average (EONIA®)	European Money Markets Institute (EMMI)	Bruselj, Belgija“

SKLEPI

SKLEP SVETA (SZVP) 2017/1148

z dne 28. junija 2017

o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 29 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je 31. julija 2014 sprejel Sklep 2014/512/SZVP ([1]).

(2) Evropski svet je 19. marca 2015 sklenil, da bodo sprejeti potrebni ukrepi za jasno povezanost trajanja omejevalnih ukrepov s celovitim izvajanjem sporazumov iz Minska, z upoštevanjem, da je bilo celovito izvajanje predvideno za 31. december 2015.

(3) Svet je 19. decembra 2016 podaljšal Sklep 2014/512/SZVP do 31. julija 2017, da bi lahko nadalje ocenil izvajanje sporazumov iz Minska.

(4) Po oceni izvajanja sporazumov iz Minska bi bilo treba Sklep 2014/512/SZVP podaljšati za nadaljnjih šest mesecev, da bi lahko Svet nadalje ocenil njihovo izvajanje.

(5) Sklep 2014/512/SZVP bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Prvi pododstavek člena 9(1) Sklepa 2014/512/SZVP se nadomesti z naslednjim:

„1. Ta sklep se uporablja do 31. januarja 2018.“

Člen 2

Ta sklep začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 28. junija 2017

Za Svet

Predsednica

H. DALLI

([1]) Sklep Sveta 2014/512/SZVP z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 229, 31.7.2014, str. 13).

SKLEP KOMISIJE (EU) 2017/1149

z dne 27. septembra 2016

o državni pomoči SA.30931 (11/C) (ex N 185/10), ki jo je Romunija odobrila romunskim regionalnim letališčem

(notificirano pod dokumentarno številko C(2016) 6031)

(Besedilo v romunskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Romunija je z elektronskim obvestilom z dne 17. maja 2010 Komisiji v skladu s členom 108(3) Pogodbe priglasila shemo pomoči o dodelitvi podpore iz javnih sredstev majhnim ([2]) regionalnim letališčem. Priglasitev je bila evidentirana pod številko zadeve N 185/2010.

(2) Komisija je 23. junija 2010, 7. oktobra 2010, 3. decembra 2010 in 17. marca 2011 pozvala k predložitvi dodatnih informacij o priglašenem ukrepu. Romunski organi so zahtevane informacije poslali 22. julija 2010, 27. oktobra 2010, 20. januarja 2011 in 5. aprila 2011.

(3) Romunski organi so 15. septembra 2010 Komisijo obvestili o nekaterih spremembah priglašene sheme, zlasti v zvezi s številom upravičencev.

(4) Komisija je z dopisom z dne 24. maja 2011 Romuniji sporočila, da bo začela formalni postopek preiskave v skladu s členom 108(2) PDEU glede priglašene pomoči in drugih ukrepov za letališča, ki niso bila vključena v priglasitev, temveč je Romunija Komisijo o njih obvestila med predhodno oceno (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) ([3]). Romunski organi so Komisijo med predhodno oceno obvestili zlasti, da je bilo regionalnim letališčem dodeljeno javno financiranje v obdobju 2007–2009 za kritje izgub iz poslovanja.

(5) Komisija je 23. junija 2011 sprejela popravek sklepa o začetku postopka.

(6) Sklep o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([4]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe.

(7) Romunija je v dopisih z dne 27. junija 2011, 5. julija 2011 in 19. avgusta 2011 predložila pripombe k sklepu o začetku postopka.

([1]) UL C 207, 13.7.2011, str. 3.

([2]) Letališča kategorije D, tj. letališča z manj kot 1 milijonom potnikov, kot je opredeljeno v Smernicah iz leta 2005 o financiranju letališč in zagonski državni pomoči letalskim družbam z odhodi z regionalnih letališč (UL C 312, 9.12.2005, str. 1).

([3]) Formalni postopek preiskave se nanaša na priglašeno shemo javnega financiranja za podpiranje razvoja infrastrukture na majhnih regionalnih letališčih ter javno financiranje za kritje izgub iz poslovanja, dodeljeno nekaterim letališčem.

([4]) Glej opombo 1.

(8) Komisija je prejela pripombe treh zainteresiranih strani, in sicer letalskega prevoznika Carpatair, letališča Cluj-Napoca in romunskega združenja letališč.

(9) Komisija je z dopisom z dne 16. septembra 2011 Romuniji poslala pripombe zainteresiranih strani.

(10) Romunija je z dopisom z dne 25. julija 2011 umaknila priglasitev načrtovane sheme financiranja naložb v infrastrukturo na romunskih majhnih regionalnih letališčih. Romunija se je zavezala financiranju takih letališč v skladu z Odločbo Komisije 2005/842/ES ([5]) (v nadaljnjem besedilu: odločba o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005) o uporabi člena 86(2) Pogodbe ES [zdaj člen 106(2) PDEU]. Zato je Komisija 31. oktobra 2011 zaključila preiskavo v zvezi z navedenim ukrepom. Formalni postopek preiskave pa je ostal odprt v zvezi z javnim financiranjem, dodeljenim romunskim regionalnim letališčem v obdobju 2007–2009.

(11) Smernice Komisije o državni pomoči letališčem in letalskim družbam (v nadaljnjem besedilu: smernice za letalski sektor iz leta 2014) so bile v *Uradnem listu Evropske unije* objavljene 4. aprila 2014 ([6]). Nadomestile so Smernice o financiranju letališč in zagonski državni pomoči letalskim družbam z odhodi z regionalnih letališč iz leta 2005 (v nadaljnjem besedilu: smernice za letalski sektor iz leta 2005).

(12) V *Uradnem listu Evropske unije* je bilo 15. aprila 2014 objavljeno obvestilo, v katerem so bile države članice in zainteresirane strani pozvane, naj v enem mesecu od objave predložijo pripombe k uporabi smernic za letalski sektor iz leta 2014 v tej zadevi. Komisija ni prejela odgovora na ta poziv.

2. **PODROBEN OPIS UKREPA/POMOČI**

2.1 *SPORNI UKREPI*

(13) Kot je bilo že navedeno, je Romunija v okviru priglasitve naložb v infrastrukturo na majhnih regionalnih letališčih Komisijo obvestila, da večina regionalnih letališč v Romuniji ustvarja izgubo in da se njihove izgube iz poslovanja vsako leto pokrivajo z javnim financiranjem.

(14) V preglednici 1 je prikazan seznam javnega financiranja, ki je bilo na voljo letališčem kategorije D ([7]) v obdobju 2007–2009, kot ga je predložila Romunija.

Preglednica 1

Javno financiranje, dodeljeno 13 regionalnim letališčem (v tisočih RON)

Letališče	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Skupaj
Arad	2 900	3 400	4 041	**10 341**
Bacău	3 730,99	1 765,52	394,14	**5 890,65**
Baia Mare	2 620	6 977	6 135	**15 732**
Cluj-Napoca	34 927	43 500	44 500	**122 927**
Craiova	6 505,33	8 377,08	25 099	**39 981,38**

([5]) Odločba Komisije 2005/842/ES z dne 28. novembra 2005 o uporabi člena 86(2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 312, 29.11.2005, str. 67).
([6]) UL C 99, 4.4.2014, str. 3.
([7]) Glej opombo 2.

Letališče	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Skupaj
Iaşi	19 843,12	12 314,89	7 812,15	**39 970,16**
Oradea	3 160	6 021	5 450	**14 631**
Satu Mare	3 890	3 460	2 676	**10 026**
Sibiu	13 889	66 818	13 545	**94 252**
Suceava	5 812,43	5 464,52	4 614,07	**15 918,02**
Târgu-Mureş	4 083,30	18 175,60	15 573,65	**37 832,55**
Tulcea	11 651	16 921	2 069	**30 641**
Constanța	25 054,85	17 042,27	10 161,42	**52 258,54**
SKUPAJ	**138 067,02**	**210 236,88**	**142 070,43**	**490 401,3**

(15) Romunija je med predhodno preiskavo trdila, da bi tako financiranje v glavnem pomenilo pomoč, izvzeto iz obveznosti priglasitve na podlagi odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005. Edina izjema bi bila javna finančna sredstva, dodeljena letališču Temišvar. Komisija preiskuje navedeno financiranje pod številko zadeve SA.31662 ([8]).

(16) Romunija je zlasti trdila, da je javno financiranje, ki je bilo letno dodeljeno regionalnim letališčem, pomenilo nadomestilo za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena. V tem smislu bi se z ukrepom kumulativno upoštevali pogoji odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, in sicer

(a) za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena so bili pooblaščeni upravljavci letališča z vladnim sklepom št. 398/1997, v katerem so med drugim določene obveznosti javne službe, parametri za izračun nadomestila in dogovori za preprečitev kakršnega koli prekomernega nadomestila;

(b) letni promet na letališčih ni presegel 1 000 000 potnikov.

(17) Sklep vlade št. 398/1997 se nanaša na prenos lastništva regionalnih letališč z Ministrstva za promet na svete lokalnih okrožij, zaradi česar se je njihov statut iz „regii autonome“ s posebnimi značilnostmi nacionalnega pomena spremenil v „regii autonome“ s posebnimi značilnostmi lokalnega pomena. V ta sklep so med drugim vključene določbe o njihovih sredstvih, proračunu in osebju. V njegovih prilogah pa so določene določbe o organizacijski strukturi in financiranju letališč. V prilogah so navedene tudi dejavnosti upravljavcev letališč (npr. upravljanje letališke infrastrukture, organizacija in zagotavljanje storitev zemeljske oskrbe, zagotavljanje varnosti med drugim zrakoplovov, potnikov in letaliških dejavnosti, razvoj, vzdrževanje in posodobitev vzletno-pristajalnih in voznih stez, betonskih ploščadi, opreme itd.), vendar te dejavnosti niso predstavljene kot obveznosti javne službe, naložene upravljavcem letališč. Seznam dejavnosti se nanaša na vsa zadevna letališča v državi, torej ni ločenega seznama za vsako posamezno letališče. Romunija je trdila, da bi bilo treba te dejavnosti, tj. upravljanje zadevnih letališč v celoti, obravnavati kot storitev splošnega gospodarskega pomena, združljivost ukrepa pa bi bilo treba presoditi v skladu s členom 106 Pogodbe.

(18) Glede financiranja letališč je v Sklepu vlade št. 398/1997 določeno, da se stroški poslovanja in investicijskega vzdrževanja zadevnih letališč krijejo z lastnimi sredstvi, dopolnjenimi z javnim financiranjem. Romunski organi trdijo, da ta mehanizem preprečuje prekomerno nadomestilo, saj lahko letališča prejmejo le znesek, potreben za kritje vseh stroškov, s čimer se je mogoče izogniti prekomernemu nadomestilu.

(19) Poleg tega so poudarili, da dejavnosti, ki niso v neposredni zvezi z osnovnimi dejavnostmi letališč, niso subvencionirane v skladu s točko 34 in točko 53(iv) smernic za letalski sektor iz leta 2005.

([8]) Državne pomoči – Romunija – Državna pomoč SA.31662 (11/C) (ex CP 237/10) – Mednarodno letališče Temišvar – Wizz Air – Poziv k predložitvi pripomb na podlagi člena 108(2) PDEU (UL C 270, 13.9.2011, str. 11).

(20) Za eno od letališč iz preglednice 1, tj. letališče Constanța, se Sklep vlade št. 398/1997 ne uporablja. Romunski organi so pojasnili, da javno financiranje tega letališča pomeni nadomestilo za izvajanje obveznosti javnih služb v skladu s Sklepom vlade št. 523/1998. V tem sklepu je določeno, da je družba Societatea Națională „Aeroportul Internațional Constanța“ delniška družba v lasti države in da je stari pravni subjekt („Regia Autonoma Aeroportul International Constanța – Mihail Kogalniceanu“) ukinjen. Sklep in njegove priloge vsebujejo določbe o sredstvih, organizacijski strukturi in financiranju, v njih pa so navedene tudi dejavnosti, ki jih mora opravljati upravljavec letališča (npr. obratovanje letališke infrastrukture, organizacija in zagotavljanje storitev zemeljske oskrbe, zagotavljanje varnosti potnikov, zrakoplova itd., vzdrževanje vzletno-pristajalnih in voznih stez, betonskih ploščadi itd.). Te dejavnosti niso predstavljene kot obveznosti javne službe, naložene upravljavcu letališča. V Sklepu vlade št. 523/1998 je glede financiranja določeno, da bi se glede na vrsto sredstev in stroškov, ki jih je treba financirati, stroški financirali bodisi z lastnimi sredstvi in posojili bodisi z lastnimi sredstvi, dopolnjenimi z javnim financiranjem, ali le z javnim financiranjem ([9]). Romunski organi so tudi pojasnili, da je to letališče vojaška baza Romunije in ZDA, zato se njegovo neprekinjeno delovanje obravnava kot strateški cilj za nacionalno varnost.

2.2 *ORGANI, KI DODELIJO POMOČ*

(21) Za letališče, ki je v lasti države (Constanța), se zadevna finančna sredstva dodelijo iz državnega proračuna. Za preostala letališča, pri katerih se je lastništvo s Sklepom vlade št. 398/1997 preneslo na lokalne organe, pa javno financiranje dodelijo lokalni organi z lokalnimi sredstvi.

2.3 *UPRAVIČENCI*

(22) Upravičenci so upravljavci romunskih letališč Arad, Bacău, Baia Mare, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Târgu-Mureș, Tulcea in Constanța.

(23) V preglednici 2 je prikazan promet na zadevnih letališčih v obdobju 2007–2009, ki se ocenjuje, in v nedavnih letih (2013–2015).

Preglednica 2

Promet na 13 letališčih

Letališče	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2013	Leto 2014	Leto 2015
Arad	67 183	128 835	88 147	40 855	28 405	8 623
Bacău	114 323	119 657	195 952	307 488	313 376	364 727
Baia Mare	15 334	22 468	24 983	16 568	21 560	19 228
Cluj-Napoca	390 434	752 181	834 400	1 035 438	1 179 161	1 485 937
Craiova	5 113	13 021	13 977	40 291	138 886	116 947
Iaşi	126 334	145 933	148 538	231 933	273 047	381 603
Oradea	35 805	38 913	39 108	38 805	36 501	8 118

([9]) V Sklepu vlade št. 523/1998 je predvideno, da i) bi se investicijski odhodki, povezani z lastnimi sredstvi, financirali iz lastnih sredstev, posojil in drugih virov, ii) stroški, povezani z ustvarjanjem novega javnega premoženja ter razširitvijo in posodobitvijo obstoječega javnega premoženja, bi se krili iz državnega proračuna, iii) financiranje naložb letališča, ki jih do datuma ustanovitve novega pravnega subjekta odobri vlada, bi bilo zagotovljeno z lastnimi sredstvi, dopolnjenimi z javnim financiranjem, iv) plačilne obveznosti za naložbe, povezane z zasebnimi sredstvi, ki do ustanovitve novega pravnega subjekta še niso zapadle v plačilo, bi se krile iz lastnih sredstev, dopolnjenih z javnim financiranjem, in v) plačilne obveznosti, povezane z ustvarjanjem novega javnega premoženja ali posodobitvijo obstoječega, ki do ustanovitve novega pravnega subjekta še niso zapadle v plačilo, bi se krile iz državnega proračuna.

Letališče	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2013	Leto 2014	Leto 2015
Satu Mare	5 883	7 298	11 101	16 195	12 644	17 375
Sibiu	105 654	141 032	154 160	189 152	215 951	278 403
Suceava	20 909	23 591	32 590	20 054	219 ([1])	2 359
Târgu-Mureş	157 531	70 349	84 120	356 699	343 521	335 993
Tulcea	1 029	4 032	854	1 894	1 311	394
Constanța	48 705	67 227	73 664	70 090	154 320	71 165

([1]) Letališče je bilo odprto šele januarja.

(24) Izmed 13 letališč je pri le petih letališčih (Arad, Baia Mare, Satu Mare, Constanța in Oradea) drugo letališče EU oddaljeno manj kot 100 km ali potovanje do njega traja manj kot 60 minut. Letališče Arad je od letališča Temišvar oddaljeno 50 km, potovanje pa traja 40 minut. Letališči Baia Mare in Satu Mare sta medsebojno oddaljeni 76 km, potovanje med njima pa traja 1 uro in 10 minut. Letališče Constanța je od letališča Tuzla oddaljeno 45 km, potovanje pa traja 30 minut. Letališče Oradea je od letališča Debrecen, ki je na Madžarskem, oddaljeno 80 km, potovanje pa traja približno 1 uro in 30 minut.

Preglednica 3

Oddaljenost in čas potovanja do najbližjih letališč

Letališče	Najbližje sosednje letališče	Oddaljenost (km)	Čas potovanja
Arad	Temišvar	50	40 min
Bacău	Iaşi	138	2 uri
Baia Mare	Satu Mare	76	1 ura 10 min
Cluj-Napoca	Târgu-Mureş	104	1 ura 27 min
Craiova	Sibiu	223	3 ure 28 min
Iaşi	Bacău	128	2 uri
Satu Mare	Baia Mare	76	1 ura 10 min
Sibiu	Târgu-Mureş	124	1 ura 46 min
Suceava	Iaşi	170	2 uri 45 min
Târgu-Mureş	Cluj-Napoca	107	1 ura 45 min
Tulcea	Constanța	111	1 ura 30 min
Constanța	Tuzla	45	30 min
Oradea	Debrecen (Madžarska)	80	1 ura 30 min

(25) Glede letališč, ki so od drugega letališča oddaljena manj kot 100 km ali do katerih traja potovanje manj kot 60 minut, so bili romunski organi pozvani, naj navedejo morebitne podrobnosti teh letališč, s katerimi bi se lahko utemeljila domneva, da so navedena letališča v različnih zaledjih letališča, kot je opredeljeno v smernicah za letalski sektor iz leta 2014 ([10]).

(26) V odgovor na to zahtevo Komisije je Romunija pojasnila naslednje ([11]):

ARAD – TEMIŠVAR

(27) Letališče Arad je odprto za domači in mednarodni potniški in tovorni promet ter ima vzletno-pristajalno stezo, dolgo 1 800 m × 45 m. Zmogljivost letališča je 200 potnikov na uro. Letališče je opremljeno s kakovostno tehnično opremo. Po navedbah Romunije so lokalni organi ob predložitvi informacij odobrili financiranje razširitve in posodobitve letališča Arad, pri čemer se je med drugim upošteval njihov strateški cilj spremeniti letališče v kombinirano potniško in tovorno vozlišče za razvoj regije.

(28) V obdobju 2007–2009 je bilo letališče usmerjeno na nizkocenovni promet. Družba BlueAir je opravljala lete na več evropskih destinacij (Verona, Valencia, Stuttgart, Barcelona, Treviso), družba Ryanair pa je v obdobju od aprila do junija 2008 ponujala lete na eno destinacijo (Milano).

(29) Romunski organi so Komisiji poslali analizo, ki jo je letališče pripravilo leta 2008, o tedanji dejavnosti in potniškem prometu za obdobje 2009–2020.

(30) Iz analize je bilo razvidno:

— povečanje neletalskih prihodkov z 0,7 milijona RON leta 2007 na 1,3 milijona RON leta 2008;

— povečanje letalskih prihodkov z 1,7 milijona RON leta 2007 na 2,3 milijona RON leta 2008;

— povečanje prihodkov od zemeljske oskrbe z 0,2 milijona RON leta 2007 na 1 milijon RON leta 2008;

— povečanje javnega financiranja letališča z 2,4 milijona RON leta 2007 na 3,4 milijona RON leta 2008.

(31) Glede na analizo se je letališče močno zanašalo na nizkocenovni promet kot pomembno gonilo rasti: leta 2008 so 88 % celotnega potniškega prometa zagotovili redni leti, ki jih je opravljala družba Blue Air, 11 % pa promet družbe Ryanair. V analizi je bila predvidena diverzifikacija letalskih povezav s pridobitvijo novega nizkocenovnega letalskega prevoznika, tj. družbe EasyJet.

(32) V napovedih, predstavljenih v analizi, se je predvidelo, da bi se promet letališča Arad s 128 834 potnikov leta 2008 po optimističnem scenariju povečal na 1 064 116 potnikov leta 2020.

(33) Na letališču Temišvar se je potniški promet povečal z 859 329 potnikov leta 2007, na 886 083 potnikov leta 2008 in 991 758 potnikov leta 2009. Od leta 2007 do leta 2009 je bilo letališče regionalno vozlišče za družbo Carpatair, tj. regionalnega prevoznika, ki je zagotavljal celovite storitve in opravljal lete na približno 32 domačih in evropskih destinacij. Lete na letališče so opravljali tudi drugi letalski prevozniki, kot so Tarom, Lufthansa, Austrian Airlines, Malev, Alitalia, Moldavian Airlines, Alpi Eagles, Skyeurope Airlines in Wizzair.

BAIA MARE – SATU MARE

(34) Značilnosti vzletno-pristajalne steze na letališču Baia Mare omogočajo redne lete zrakoplovov s sedeži za največ 75 potnikov na kratke razdalje.

(35) Značilnosti vzletno-pristajalne steze na letališču Satu Mare omogočajo lete zrakoplovov s sedeži za največ 180 potnikov na srednje dolge razdalje. Zmogljivost letališča je 100 potnikov na uro.

([10]) Dopis Komisije z dne 19. februarja 2015.
([11]) Dopisa Romunije z dne 19. marca 2015 in 24. junija 2016.

CONSTANȚA – TUZLA

(36) Na letališču Tuzla je travnata steza, ki jo uporabljajo majhni zrakoplovi (tj. tisti, katerih največja vzletna masa ne presega 5 700 kg ([12])) in nima radio-navigacijskega sistema. V obdobju 2007–2009 je bilo premikov zrakoplovov z največjo vzletno maso 5 700 kg z letališča Constanța precej manj (v obdobju, ki se ocenjuje, od 5- do 16-krat manj) kot na letališču Tuzla. Letališče Tuzla je večinoma namenjeno specializiranim letom, letališče Constanța pa uporabljajo srednji in veliki zrakoplovi za komercialni promet.

ORADEA – DEBRECEN

(37) Letališče Debrecen (Madžarska) je od letališča Oradea oddaljeno 80 km, potovanje pa traja vsaj 1 uro in 30 minut, saj je vanj vključena mejna kontrola potnih listov ob prehodu iz Romunije, ki ni v schengenskem območju, na Madžarsko, ki spada v schengensko območje. Na letališču Debrecen je bilo leta 2007 42 900 potnikov, leta 2008 42 650 potnikov, leta 2009 pa 25 060 potnikov. Poslovna modela obeh letališč v obdobju 2007–2009 sta se razlikovala, saj je bilo letališče Debrecen usmerjeno na čarterske lete (pri čemer se je nizkocenovni promet razvil šele v zadnjih letih), letališče Oradea pa je bilo usmerjeno na domače lete, ki so jih opravljali regionalni in nacionalni prevozniki, ki opravljajo celovite storitve.

2.4 *PRORAČUN*

(38) Skupni proračun ukrepa, ki se ocenjuje, znaša 490 401,3 tisoč RON, kot je navedeno v preglednici 1.

2.5 *DRUGI POTEKAJOČI POSTOPKI PREISKAVE*

(39) Komisija je 31. julija 2015 začela formalna postopka preiskave, ki se med drugim nanašata na ukrepe javnega financiranja letališča Cluj-Napoca, dodeljenega v obdobju od leta 2010 do leta 2014 ([13]), in letališča Târgu-Mureș, dodeljenega v obdobju od leta 2011 do leta 2014 ([14]), razen tistih, ki jih zajema preiskava, za katero velja ta sklep.

3. **OPIS RAZLOGOV ZA ZAČETEK FORMALNEGA POSTOPKA PREISKAVE**

(40) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 4, se je Komisija v sklepu o začetku postopka odločila začeti formalni postopek preiskave glede priglašene pomoči in javnega financiranja v obdobju 2007–2009 za pokritje izgub iz poslovanja. Ko je Romunija umaknila priglasitev načrtovane sheme financiranja naložb v infrastrukturo, je ostal odprt formalni postopek preiskave v zvezi z javnim financiranjem, dodeljenim romunskim regionalnim letališčem v obdobju 2007–2009 (glej uvodno izjavo 10).

(41) Komisija je v sklepu o začetku postopka predhodno menila, da pogoji, na podlagi katerih nadomestilo za storitve splošnega gospodarskega pomena ne bi pomenilo prednosti v smislu člena 107 Pogodbe, v tej zadevi niso bili kumulativno izpolnjeni.

(42) Glede na četrti pogoj iz sodbe v zadevi Altmark ([15]) mora biti nadomestilo, da se ne opredeli kot državna pomoč, omejeno na najnižjo raven, ki bi jo za to potrebovalo učinkovito podjetje. Šteje se, da je to merilo izpolnjeno, če so bili prejemniki nadomestila izbrani v postopku oddaje javnega naročila. Če to ni izpolnjeno, je treba raven nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno s sredstvi, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti.

([12]) Za primerjavo, zrakoplov Embraer ERJ 135 ER ima 37 sedežev in največjo vzletno maso 19 000 kg.
([13]) Zadeva SA. 32963 (2012/NN) (ex 2011/CP) *Romunija – Državna pomoč za Wizz Air in letališče Cluj-Napoca* (UL C 104, 18.3.2016, str. 77).
([14]) Zadeva SA. 33769 (2015/NN) (ex-2011/CP) – *Romunija – Domnevna pomoč letališču Târgu-Mureș Transilvania, družbama Wizz Air in Ryanair ter drugim letalskim prevoznikom* (UL C 104, 18.3.2016, str. 45).
([15]) Sodba z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, točka 93. Glej tudi analizo v uvodnih izjavah 84 in 85 tega sklepa.

(43) Komisija je predhodno menila, da ta pogoj ni bil izpolnjen, saj upravljavci upravičenih letališč niso bili izbrani v postopku oddaje javnega naročila. Romunija tudi ni trdila, da je bilo nadomestilo določeno na podlagi analize stroškov običajnega upravljavca letališča, ki bi bil dobro voden in ustrezno opremljen s sredstvi za zagotavljanje javne storitve.

(44) Komisija je zato menila, da je ukrep prejemnikom zagotovil gospodarsko prednost, in je sprejela predhodno ugotovitev, da so letno dodeljene subvencije za tekoče poslovanje pomenile državno pomoč v smislu člena 107 Pogodbe.

(45) Komisija je tudi ugotovila, da Romunija ni izpodbijala tega, da ukrep pomeni pomoč.

(46) Glede združljivosti ukrepa je imela Komisija pomisleke o tem, ali so bila izpolnjena merila iz odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 in ali so bile zato subvencije za tekoče poslovanje, letno izplačane letališčem, izvzete iz obveznosti priglasitve, kot je sprva trdila Romunija.

(47) Komisija je v tem smislu najprej navedla, da če naj bi se odločba o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 uporabljala v posameznih primerih, morajo biti zadevne storitve dejanske storitve splošnega gospodarskega pomena in da jih mora država članica jasno opredeliti kot take.

(48) Komisija je menila, da v tem primeru Romunija ni zagotovila dovolj informacij za utemeljitev, da bi bilo treba upravljanje 13 regionalnih letališč šteti za storitve splošnega gospodarskega pomena v smislu, da bi bila povezava območij, na katerih ta letališča opravljajo storitve, s preostalo državo nezadostna, če bi bila prepuščena le tržnim silam.

(49) Komisija je nadalje menila, da država članica letaliških služb ni jasno opredelila kot storitev splošnega gospodarskega pomena. Predhodno je menila, da bi lahko bil razlog, zaradi katerega so navedena letališča prinašala izgubo, v navideznem podvajanju regionalnih letališč v Romuniji z istim zaledjem. Zato je opozorila, da je imelo več od teh letališč manj kot 50 000 potnikov na leto in da so bila medsebojno oddaljena manj kot 100 km zračne razdalje.

(50) Komisija je tako menila, da opredelitev javne službe ni bila dovolj jasna in da lahko vsebuje očitno napako, saj bi se lahko upravljanje letališč opredelilo kot storitev splošnega gospodarskega pomena brez dejanske potrebe po zagotavljanju ustrezne povezave med zaledjem vsakega letališča s preostalimi deli države.

(51) Komisija je imela tudi pomisleke o tem, ali so bile zahteve iz člena 4 odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, ki se nanašajo na vsebino aktov o pooblastitvi, v celoti izpolnjene.

(52) Nazadnje je ugotovila, da čeprav so romunski organi potrdili, da so bile subvencionirane le osnovne dejavnosti letališč, ni bilo dovolj jasno, ali so bili dejansko subvencionirani le stroški upravičenih dejavnosti. V akte o pooblastitvi ni bila vključena nobena posebna določba o omejitvi upravičenih stroškov na osnovne dejavnosti letališč.

4. PRIPOMBE ROMUNIJE

(53) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka so se večinoma nanašale na pomisleke Komisije o shemi državne pomoči za financiranje infrastrukture letališč z letnim prometom manj kot 1 milijon potnikov, katere priglasitev je bila umaknjena.

(54) Glede javnega financiranja romunskih regionalnih letališč je Romunija v odgovor na mnenje Komisije, v skladu s katerim lahko navidezno preveliko število letališč v določenih regijah ovira razvoj zadevnih letališč, trdila, da je bilo stanje regionalnih letališč (z majhnim prometom, zaradi katerega ne morejo doseči stopnje donosnosti) predvsem posledica stopnje razvitosti regij, v katerih so navedena letališča, ne pa oddaljenosti od sosednjih letališč.

(55) Romunija je glede javnega financiranja na podlagi Sklepa vlade št. 398/1997 pojasnila, da se zneski ne izplačajo ob začetku leta na podlagi predvidenih stroškov in da se kakršen koli presežek ne vrne državi ob koncu finančnega leta, kot je navedeno v sklepu o začetku postopka, temveč se tako financiranje dodeli, ko se dejavnosti izvajajo, temelji pa na utemeljitvah in je v mejah odobrenega proračuna.

5. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

5.1 *PRIPOMBE DRUŽBE CARPATAIR*

(56) Pripombe družbe Carpatair se deloma nanašajo na javno financiranje letališča Temišvar in družbo Wizz Air. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 15, je javno financiranje letališča Temišvar in družbe Wizz Air predmet drugega formalnega postopka preiskave ([16]). Zato bo Komisija povzela le pripombe družbe Carpatair, ki se nanašajo na to zadevo.

(57) Družba Carpatair trdi, da se pomoč za tekoče poslovanje na splošno šteje za nezakonito in je v nasprotju z interesom EU ter da jo je treba dodeliti le v izjemnih okoliščinah. Dodelitev pomoči za tekoče poslovanje letališčem bi bila po mnenju te družbe moteča za industrijo iz naslednjih razlogov:

(a) ustvarila bi nelojalno konkurenco med letališči EU, letališču, ki je upravičeno do državne pomoči, pa bi omogočila, da privabi letalske prevoznike s ponujanjem popustov na letališke pristojbine. Letališča, ki niso upravičena do pomoči, ne bi mogla učinkovito konkurirati za prevoznike;

(b) zaradi ukrepa bi letališča, ki prejemajo pomoč za tekoče poslovanje, ponujala visoke popuste na letališke pristojbine, taki popusti pa ne bi bili odobreni, če bi letališča delovala pod tržnimi pogoji.

(58) Družba Carpatair opozarja, da ima pomoč za tekoče poslovanje negativen učinek na zračni prevoz in trge letaliških storitev, saj povzroča nelojalno konkurenco med letališči ter nazadnje nelojalno konkurenco med letalskimi prevozniki, ki opravljajo lete z navedenih letališč. Pomoč za tekoče poslovanje kot taka povzroča nelojalno konkurenco med letališči v Romuniji in tudi negativno vpliva na letališča v sosednjih državah, kot je Madžarska.

5.2 *PRIPOMBE ROMUNSKEGA ZDRUŽENJA LETALIŠČ*

(59) Romunsko združenje letališč je neprofitni pravni subjekt zasebnega prava, ki zastopa romunska civilna letališča.

(60) Pripombe tega združenja k sklepu o začetku postopka se večinoma osredotočajo na vidike, povezane s shemo državne pomoči za financiranje infrastrukture. Romunsko združenje letališč v bistvu trdi, da je treba infrastrukturo večine regionalnih letališč v Romuniji posodobiti, saj je precej slabša od letališč v drugih državah članicah EU. Po mnenju združenja bi bilo javno financiranje za posodobitev letališke infrastrukture upravičeno zaradi neobstoja izvedljivih in zanesljivih drugih možnosti prevoza v Romuniji (ni niti avtocest niti hitrih vlakov).

5.3 *PRIPOMBE LETALIŠČA CLUJ-NAPOCA*

(61) Po navedbah letališča Cluj-Napoca so se z javnim financiranjem, ki mu ga je dodelil lokalni svet, subvencionirale le negospodarske dejavnosti, zaradi česar to financiranje ne spada na področje uporabe člena 107(1) Pogodbe.

(62) Z zadevnimi zneski so se predvidoma krili stroški nekaterih negospodarskih dejavnosti, ki se izvajajo v letaliških prostorih (kot so mejne patrulje, brigada posebnih sil, dejavnosti carine in policije, posebna letalska enota), ter stroški za podporno infrastrukturo in opremo, vključno z vzdrževanjem, posodobitvijo, upravljanjem infrastrukture, stroški za pomožne storitve, ki jih zagotavlja letališče, požarno varnost, nujno pomoč in varnostne ukrepe. Po navedbah letališča Cluj-Napoca navedeni stroški spadajo v pristojnost države pri izvajanju uradnih pooblastil in zato ne spadajo na področje uporabe pravil o državni pomoči.

(63) Poleg tega je še navedlo, da v obdobju 2007–2009 ni evidentiralo izgub iz poslovanja.

6. PRIPOMBE ROMUNIJE K PRIPOMBAM ZAINTERESIRANIH STRANI

(64) Romunija je Komisiji z dopisom z dne 17. oktobra 2011 poslala pripombe k pripombam, ki so jih predložile zainteresirane strani v preiskavi.

([16]) Glej opombo 8.

(65) Čeprav so se te pripombe nanašale izključno na priglašeno shemo državne pomoči za naložbe v infrastrukturo, pa so nekatere pomembne za presojo subvencij za tekoče poslovanje, ki se ocenjujejo v tem sklepu. Navedene pripombe so povzete v nadaljevanju.

(66) Romunija je navedla, da ima večina romunskih regionalnih letališč letni promet, ki ne presega 50 000 potnikov, in da do leta 2015 promet na nobenem od teh letališč ne bo presegel 300 000 potnikov. Zato meni, da ni verjetno, da bi javna pomoč navedenim letališčem prizadela konkurenco in izkrivljala trgovino med državami članicami.

(67) Po njenih trditvah razdalja med navedenimi letališči nikakor ne bi mogla vplivati na njihov razvoj. Razlog za to je, da celo v tistih primerih, v katerih zračna razdalja med letališči ne presega 100 km, potovanje običajno traja več kot 2 uri, zaradi česar zadevna letališča ne izvajajo medsebojnega konkurenčnega pritiska.

7. **OCENA POMOČI**

(68) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 10, je po tem, ko je Romunija umaknila priglasitev načrtovane sheme financiranja naložb v infrastrukturo, ostal odprt formalni postopek preiskave v zvezi z javnim financiranjem, dodeljenim romunskim regionalnim letališčem v obdobju 2007–2009. Ocena v nadaljevanju se tako nanaša na navedeni ukrep.

(69) Komisija glede na odločitvi o začetku formalnega postopka preiskave za letališče Cluj-Napoca in letališče Târgu-Mureș, sprejeti 31. julija 2015 (glej uvodno izjavo 39), meni, da je primerno zaključiti sedanjo preiskavo za vsa letališča, na katera se nanaša, razen za letališči Cluj-Napoca in Târgu-Mureș. Komisija namerava zaključiti preiskavo v zadevi SA.30931 glede obeh navedenih letališč skupaj s preiskavami, ki jih je začela 31. julija 2015. Zato se ocena v nadaljevanju nanaša le na ukrepe, odobrene 11 drugim letališčem.

7.1 *OBSTOJ POMOČI*

(70) V skladu s členom 107(1) Pogodbe je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

(71) Merila iz člena 107(1) Pogodbe so kumulativna. Za ugotovitev, ali ukrepi, v zvezi s katerimi poteka preiskava, pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe, morajo biti torej izpolnjeni vsi navedeni pogoji. To pomeni, da za finančno pomoč velja:

(a) da jo dodeli država ali je dodeljena iz državnih sredstev,

(b) daje prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga,

(c) izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco;

(d) prizadene trgovino med državami članicami.

7.1.1 ***Gospodarska dejavnost in pojem podjetja***

(72) V skladu z ustaljeno sodno prakso mora Komisija najprej ugotoviti, ali so upravljavci letališč podjetja v smislu člena 107(1) Pogodbe. Pojem podjetje zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihov pravni status in način financiranja ([17]). Vsaka dejavnost ponudbe blaga ali storitev na določenem trgu je gospodarska dejavnost.

(73) V sodbi v združenih zadevah Mitteldeutsche Flughafen in Flughafen Leipzig-Halle je Splošno sodišče menilo, da od sodbe v zadevi Aéroports de Paris (12. december 2000) uporabe pravil o državni pomoči za financiranje letališke infrastrukture ni več mogoče izključiti.

([17]) Sodba z dne 23. aprila 1991 v zadevi Höfner in Elser proti Macrotron, C-41/90, EU:C:1991:161, točka 21, sodba z dne 17. februarja 1993 v združenih zadevah Poucet proti AGF in Pistre proti Cancava C-160/91, EU:C:1993:63, točka 17, in sodba z dne 18. junija 1998 v zadevi Komisija proti Italiji, C-35/96, EU:C:1998:303, točka 36.

(74) Komisija zato ugotavlja, da je upravljavec letališč vsaj od 12. decembra 2000 opravljal gospodarsko dejavnost in da pomeni podjetje v smislu člena 107(1) Pogodbe (glej tudi točko 29 smernic za letalski sektor iz leta 2014).

7.1.2 ***Področje javne politike***

(75) Za upravljavce letališč je treba šteti, da pomenijo podjetja v smislu člena 107(1) Pogodbe vsaj od 12. decembra 2000 dalje, vendar je treba spomniti, da vse dejavnosti upravljavca letališča niso nujno gospodarske narave (glej tudi točko 34 smernic za letalski sektor iz leta 2014) ([18]).

(76) Sodišče meni, da dejavnosti, ki običajno spadajo v pristojnost države pri izvrševanju njenih uradnih pooblastil kot javnega organa, niso gospodarske narave in ne spadajo na področje uporabe pravil o državni pomoči.

(77) Zato financiranje dejavnosti, ki spadajo na področje javne politike, ali infrastrukture, neposredno povezane z navedenimi dejavnostmi, na splošno ne pomeni državne pomoči ([19]). Dejavnosti na letališču, kot so kontrola zračnega prometa, dejavnosti policije, carine in gasilcev, dejavnosti, ki so potrebne za varovanje civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja, in naložbe, povezane z infrastrukturo in opremo, potrebno za izvajanje teh dejavnosti, se na splošno štejejo za negospodarske dejavnosti (glej tudi točko 35 smernic za letalski sektor iz leta 2014) ([20]).

(78) Vendar javno financiranje negospodarskih dejavnosti ne sme povzročiti neupravičenega razlikovanja med letalskimi prevozniki in upravljavci letališč. V skladu z ustaljeno sodno prakso dejansko pomeni prednost, kadar javni organi prevzamejo breme stroškov, ki jih imajo podjetja pri izvajanju gospodarskih dejavnosti ([21]). Če je torej v nekem pravnem sistemu običajno, da letalske družbe ali upravljavci letališča krijejo stroške nekaterih storitev, drugim družbam ali upravljavcem letališča, ki zagotavljajo enake storitve po pooblastilu istih javnih organov, pa teh stroškov ni treba kriti, imajo lahko zadnjenavedeni prednost, čeprav te storitve same po sebi veljajo za negospodarske (glej tudi točko 37 smernic za letalski sektor iz leta 2014).

(79) Romunija ni nikoli trdila, da so se s financiranjem, ki je bilo dodeljeno kateremu koli regionalnemu letališču, na katerega se nanaša ta sklep, krili stroški, ki bi se opredelili kot stroški, ki spadajo v pristojnost javne politike. Niti niso nobeni upravljavci letališč, razen letališča Cluj-Napoca, med preiskavo trdili, da je tako. Dejansko je mehanizem nadomestila zasnovan tako, da krije razliko med prihodki in izgubo letališč, ne da bi se razlikovalo med stroški, ki spadajo v pristojnost javne politike, in drugimi vrstami stroškov. To vprašanje lahko glede letališč Cluj-Napoca in Târgu-Mureş ostane odprto, saj se s tem sklepom ne zaključujeta že začeti preiskavi v zvezi z navedenima letališčema. Komisija glede ostalih letališč ugotavlja, da ukrepi ne pomenijo nadomestila za stroške, ki spadajo v pristojnost javne politike.

7.1.3 ***Državna sredstva in pripisljivost***

(80) Pojem državne pomoči obsega vsako prednost, ki je dodeljena neposredno ali posredno, se financira iz javnih sredstev in jo dodeli država sama ali posredniški organ, ki deluje na podlagi dodeljenih pooblastil. Torej obsega vse prednosti, ki jih dodelijo regionalni ali lokalni organi držav članic, ne glede na njihov status in opis ([22]).

(81) V tej zadevi financiranje dodeli neposredno država ali lokalni organi iz svojih lastnih sredstev. Komisija zato potrjuje, da so bili vsi ukrepi, ki se ocenjujejo, dodeljeni iz državnih sredstev in jih je mogoče pripisati državi.

([18]) Sodba z dne 19. januarja 1994 v zadevi SAT Fluggesellschaft proti Eurocontrol, C-364/92, EU:C:1994:7.

([19]) Odločba Komisije z dne 19. marca 2003, N 309/2002, Letalska varnost – nadomestilo stroškov po napadih 11. septembra 2001 (UL C 148, 25.6.2003, str. 7).

([20]) Glej zlasti sodbo z dne 19. januarja 1994 v zadevi SAT Fluggesellschaft proti Eurocontrol, C-364/92, EU:C:1994:7, točka 30 in sodbo z dne 26. marca 2009 v zadevi Selex Sistemi Integrati proti Komisiji, C-113/07 P, EU:C:2009:191, točka 71.

([21]) Glej sodbo z dne 3. marca 2005 v zadevi Heiser, C-172/03, EU:C:2005:130, točka 36 in navedeno sodno prakso.

([22]) Sodba Sodišča z dne 14. oktobra 1987 v zadevi Zvezna republika Nemčija proti Komisiji Evropskih skupnosti, C-248/84, EU:C:1987:437 ter sodba Splošnega sodišča z dne 12. maja 2011 v združenih zadevah Région Nord-Pas-de-Calais in Communauté d'agglomération du Douaisis proti Komisiji, T-267/08 in T-279/08, EU:T:2011:209, točka 108.

7.1.4 ***Selektivna gospodarska prednost***

(82) Javno financiranje, dodeljeno upravljavcem letališč, je namenjeno izravnavi izgub, nastalih pri opravljanju njihovih vsakodnevnih dejavnosti. Nič v dejanskih dokazilih, ki so na voljo Komisiji, ali v pripombah, prejetih od Romunije ali tretjih oseb, ne kaže na to, da bi lahko organi, ki dodeljujejo pomoč, zaradi navedenih ukrepov financiranja ob odločitvi o njihovi dodelitvi pričakovali kakršne koli finančne donose. Zato zadevni ukrepi niso združljivi z načelom udeleženca v tržnem gospodarstvu.

(83) Romunija je med preiskavo trdila, da sporno javno financiranje pomeni nadomestilo za zagotavljanje storitev splošnega gospodarskega pomena.

(84) Da bi lahko Komisija v primeru podjetij, pooblaščenih za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, ugotovila, ali ukrepi, ki se ocenjujejo, pomenijo gospodarsko prednost v smislu člena 107(1) Pogodbe, mora proučiti upoštevanje pogojev, ki jih je Sodišče določilo v svoji sodbi v zadevi Altmark ([23]). Te pogoje je mogoče povzeti, kot sledi:

(a) podjetje, ki prejema nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te pa morajo biti jasno opredeljene (v nadaljnjem besedilu: prvi pogoj iz sodbe v zadevi Altmark);

(b) merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti določena vnaprej ter objektivno in pregledno (v nadaljnjem besedilu: drugi pogoj iz sodbe v zadevi Altmark);

(c) nadomestilo ne sme presegati tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali z izpolnjevanjem obveznosti javne službe ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti (v nadaljnjem besedilu: tretji pogoj iz sodbe v zadevi Altmark);

(d) če podjetje, ki se mu naloži izpolnjevanje obveznosti javne službe, v konkretnem primeru ni izbrano v postopku oddaje javnega naročila, ki omogoča, da se izbere tisti ponudnik, ki lahko te storitve opravlja z najnižjimi stroški za skupnost, se mora raven potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno s prevoznimi sredstvi, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti (v nadaljnjem besedilu: četrti pogoj iz sodbe v zadevi Altmark).

(85) Navedeni štirje pogoji morajo biti kumulativno izpolnjeni. Če eden od njih ni izpolnjen, ni mogoče trditi, da zadevni ukrepi ne vključujejo gospodarske prednosti na podlagi sodbe v zadevi Altmark.

7.1.4.1 **Prvi pogoj iz sodbe v zadevi Altmark**

(86) Zahteva prvega pogoja iz sodbe v zadevi Altmark sovpada z zahtevo po jasni pooblastitvi podjetja za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena in opredelitvi take storitve, ki je določena v členu 106(2) Pogodbe ([24]).

(87) Člen 106(2) Pogodbe se uporablja le za „podjetja, pooblaščena za opravljanje“ storitev splošnega gospodarskega pomena. Sodišče je stalno poudarjalo potrebo po pooblastitvi ([25]). Potreba po jasni opredelitvi storitev splošnega gospodarskega pomena je torej del zamisli o pooblastitvi in je z njo neločljivo povezana ter izhaja neposredno iz člena 106(2) Pogodbe.

([23]) Sodba z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415.

([24]) Točka 47 Sporočila Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL C 8, 11.1.2012, str. 4).

([25]) Sodba Sodišča z dne 27. marca 1974 v zadevi Belgische Radio en Televisie proti SV SABAM in NV Fonior, C-127/73, EU:C:1974:6, točki 19 in 20, sodba z dne 11. aprila 1989 v zadevi Ahmed Saeed Flugreisen in Silver Line Reisebüro GmbH proti Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs e.V, C-66/86, EU:C:1989:140, točke 55–57, sodba z dne 2. marca 1983 v zadevi Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL) proti Komisiji, C-7/82, EU:C:1983:52 in Sodba Sodišča z dne 14. julija 1981 v zadevi Gerhard Züchner proti Bayerische Vereinsbank AG, C-172/80, EU:C:1981:178.

(88) V sporočilu o storitvah splošnega interesa iz leta 2001 je Komisija že opozorila na povezavo med jasno opredelitvijo, pooblastitvijo ter potrebo po nadomestilu za storitve splošnega gospodarskega pomena in njegovo sorazmernostjo v skladu s členom 106(2) Pogodbe ([26]). V točki 22 navedenega sporočila je pojasnila: „[…] je treba v vsakem primeru za uporabo izjeme iz člena 106(2) Pogodbe jasno opredeliti poslanstvo javne storitve in jo poveriti z aktom organa oblasti […]. Ta obveznost je nujna za zagotovitev pravne varnosti in preglednosti za državljane ter nepogrešljiva za Komisijo pri ocenjevanju sorazmernosti". Pooblastitev in opredelitev sta torej logični osnovni pogoj za kakršno koli smiselno presojo sorazmerne ravni kakršnega koli nadomestila. Sodišča Unije so stalno poudarjala potrebo po jasni opredelitvi obveznosti javne službe za uporabo izjeme iz sodbe v zadevi Altmark in člena 106(2) Pogodbe ([27]).

(89) V Sporočilu Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, iz leta 2011 ([28]), je prav tako pojasnjeno, da je treba storitve splošnega gospodarskega pomena in obveznosti javne službe vnaprej jasno opredeliti. Zato da se uporablja člen 106(2) Pogodbe je treba v skladu s točko 51 tega sporočila za izvajanje storitve splošnega gospodarskega pomena pooblastiti eno ali več podjetij. Torej mora država zadevna podjetja pooblastiti za opravljanje posebne naloge. V prvem merilu iz sodbe v zadevi Altmark je določeno tudi, da mora podjetje izpolnjevati obveznosti javne službe. Da bi se upoštevala sodna praksa iz zadeve Altmark, je treba s pooblastitvijo za opravljanje javne storitve določiti tudi obveznosti zadevnega izvajalca storitev splošnega gospodarskega pomena in javnega organa, ki je podelil pooblastilo za opravljanje zadevnih storitev splošnega gospodarskega pomena. V skladu s točko 52 tega sporočila je treba nalogo opravljanja javnih storitev dodeliti z enim aktom ali več akti, v katerih je treba določiti vsaj obveznosti javne službe, zadevno podjetje in, če je primerno, ozemlje in vrsto vseh izključnih ali posebnih pravic, ki jih podjetju dodeli zadevni organ.

(90) Romunija je v tej zadevi trdila, da je javno financiranje, dodeljeno zadevnim letališčem v obdobju 2007–2009, pomenilo nadomestilo za zagotavljanje storitev splošnega gospodarskega pomena. Trdila je, da so bili v Sklepu vlade št. 398/1997 jasno in pregledno določeni obveznosti javne službe, parametri za izračun nadomestila in dogovori za preprečitev kakršnega koli prekomernega nadomestila.

(91) Čeprav je bilo v Sklepu vlade št. 398/1997 določeno, da se bodo stroški poslovanja in investicijskega vzdrževanja letališč, navedenih v tem sklepu, krili z lastnimi sredstvi, dopolnjenimi z javnim financiranjem, ter so bile navedene dejavnosti, ki jih morajo izvesti upravljavci letališč na vseh zadevnih letališčih (tj. ne za vsako letališče posebej), pa nobenemu upravljavcu letališča niso bile naložene jasne obveznosti javne službe.

(92) Kar zadeva letališče Constanța, čeprav je bilo v Sklepu vlade št. 523/1998 določeno, kateri stroški bodo z javnim financiranjem bodisi dopolnjeni bodisi v celoti kriti, in so bile navedene dejavnosti, ki jih mora izvesti upravljavec letališča, pa nobenemu upravljavcu letališča niso bile naložene jasne obveznosti javne službe.

(93) Trditev Romunije, da bi bile letališke storitve bistvene za gospodarski razvoj zadevnih regij ali da je njihov namen izpolniti cilj strateške varnosti, ne zadostuje za ugotovitev, da so bili upravičenci pravilno pooblaščeni za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, kolikor so to obveznosti javne službe.

(94) Komisija pušča vprašanje, ali se zadevna letališča štejejo za dejanske storitve splošnega gospodarskega pomena, odprto, saj presoja v zvezi s tem ni potrebna, saj, kot je pojasnjeno zgoraj, obveznosti javne službe v aktu o pooblastitvi niso jasno opredeljene. Komisiji se zato v zvezi s tem ni treba opredeliti.

(95) Zato zadevni ukrepi niso skladni s prvim pogojem iz sodbe v zadevi Altmark.

([26]) Sporočilo Komisije o storitvah splošnega interesa v Evropi (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o storitvah splošnega interesa iz leta 2001) (UL C 17, 19.1.2001, str. 4).

([27]) Sodba z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, točka 87 in sodba z dne 7. novembra 2012 v zadevi CBI proti Komisiji, T-137/10, o njej še ni bilo poročano, točki 97 in 98.

([28]) UL C 8, 11.1.2012, str. 4.

7.1.4.2 **Četrti pogoj iz sodbe v zadevi Altmark**

(96) V četrtem pogoju iz sodbe v zadevi Altmark je določeno, da mora biti nadomestilo omejeno na najnižjo raven, ki je potrebna, da se ne bi opredelilo kot državna pomoč. To merilo je izpolnjeno, če je bil prejemnik nadomestila izbran v postopku oddaje javnega naročila, ki omogoča izbiro ponudnika, zmožnega opravljati zahtevano storitev splošnega gospodarskega pomena z najnižjimi stroški za skupnost, ali, če to ni mogoče, je bilo nadomestilo izračunano glede na stroške učinkovitega podjetja.

(97) V tem primeru upravičenci niso bili izbrani v postopku oddaje javnega naročila. Poleg tega ni nobenih dokazov, iz katerih bi bilo razvidno, da je bila raven nadomestila določena na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno s sredstvi za zadostitev zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju zadevnih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti (nepravilna opredelitev – glej uvodne izjave od 86 do 95). Komisija zato meni, da ni mogoče ugotoviti, da je bilo zadevno javno financiranje določeno na podlagi stroškov učinkovitega podjetja.

(98) Zato ukrep, v zvezi s katerim poteka preiskava, ni skladen s četrtim pogojem iz sodbe v zadevi Altmark.

7.1.4.3 **Sklepna ugotovitev – obstoj selektivne gospodarske prednosti**

(99) Ker prvi in četrti pogoj iz sodbe v zadevi Altmark nista izpolnjena, Komisija ugotavlja, da štirje pogoji, ki jih je Sodišče določilo v sodbi v zadevi Altmark, v tej zadevi niso bili kumulativno izpolnjeni. Poleg tega ni izpolnjeno načelo udeleženca v tržnem gospodarstvu, kot je navedeno v uvodni izjavi 82, zato je bila z ukrepi, ki se ocenjujejo, upravljavcem letališč dodeljena gospodarska prednost.

(100) Poleg tega je ta gospodarska prednost selektivna, saj je usmerjena na določena podjetja, ki spadajo v določeno gospodarsko panogo, tj. letališča.

7.1.5 ***Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med državami članicami***

(101) Konkurenco med letališči je mogoče oceniti glede na merila, ki jih izberejo letalski prevozniki, in zlasti s primerjavo dejavnikov, kot so vrsta ponujenih letaliških storitev in zadevne stranke, prebivalstvo ali gospodarska dejavnost, preobremenjenost, možnost dostopa po kopnem, kot tudi višina pristojbin ter splošni trgovinski pogoji za uporabo letališke infrastrukture in storitev (glej točko 43 smernic za letalski sektor iz leta 2014).

(102) Poleg tega si upravljavci letališč medsebojno konkurirajo za upravljanje letališke infrastrukture, vključno na lokalnih in regionalnih letališčih. Javno financiranje letališča lahko torej izkrivlja konkurenco na trgih za upravljanje letališke infrastrukture. Poleg tega lahko javno financiranje letališč izkrivlja konkurenco ter vpliva na trgovino na trgih zračnega prevoza po vsej Uniji. Javno financiranje letališč lahko vpliva tudi na kombinirano konkurenco (glej točko 44 smernic za letalski sektor iz leta 2014).

(103) Zato so ukrepi, ki se ocenjujejo, izkrivljali ali bi vsaj lahko izkrivljali konkurenco in vplivali na trgovino med državami članicami.

7.1.6 ***Sklepna ugotovitev v zvezi z obstojem pomoči***

(104) Komisija je na podlagi navedenega sklenila, da ukrepi, ki se ocenjujejo, pomenijo državno pomoč navedenim letališčem v smislu člena 107(1) Pogodbe.

7.2 *OBSTOJEČA ALI NOVA VRSTA POMOČI*

(105) Presoja iz razdelka 3.2.2 „Obstoječa ali nova vrsta pomoči“ (uvodne izjave od 93 do 95) sklepa o začetku postopka v zvezi s tem, ali bi bilo treba pomoč obravnavati kot obstoječo ali novo pomoč v skladu z določbami Priloge V Akta o pogojih pristopa Republike Bolgarije in Romunije, ostane veljavna. Ukrep zato ne pomeni obstoječe pomoči.

7.3 *ZAKONITOST POMOČI*

(106) Ukrepi, v zvezi s katerimi poteka preiskava, so začeli veljati, preden jih je Komisija uradno odobrila. Zato pomenijo nezakonito pomoč, razen če izpolnjujejo ustrezne pogoje akta Unije, ki zagotavlja skupinsko izjemo od obveznosti priglasitve, določeno v členu 108 PDEU za določene kategorije pomoči. V tem primeru je edini možni akt, ki bi lahko morebiti zagotovil tako izjemo, odločba o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

(107) Romunija je med preiskavo trdila, da je pomoč 13 zadevnim letališčem skladna s pogoji iz odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, ki je veljala ob dodelitvi navedenih ukrepov.

(108) Odločba o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 se je nanašala na letališča,

(a) pri katerih letni promet ne presega 1 000 000 potnikov;

(b) katerih letni promet pred obdavčitvijo ne presega 100 milijonov EUR v obdobju dveh finančnih let pred letom, v katerem je bila dodeljena storitev splošnega gospodarskega pomena, in letno nadomestilo za zadevno storitev ne presega 30 milijonov EUR ([29]).

(109) Odločba o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 je veljala le za pomoč v obliki nadomestila za javne storitve za dejanske storitve splošnega gospodarskega pomena. Da bi bilo nadomestilo za javne storitve za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena upravičeno do izvzetja, je moralo izpolnjevati tudi podrobno opredeljene pogoje iz členov 4, 5 in 6 navedene odločbe ([30]).

(110) V členu 4 odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 je določeno, da je treba podjetje pooblastiti za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena z enim ali več uradnimi akti, ki med drugim določajo naravo in trajanje obveznosti opravljanja javnih storitev, parametre za izračun in pregled nadomestila ter nadzor nad njim in dogovore za preprečitev kakršnega koli prekomernega nadomestila in njegovo vračilo. V členu 5 odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 je določeno, da mora biti znesek nadomestila ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega donosa omejen na znesek, potreben za pokritje stroškov, ki so nastali pri izpolnjevanju obveznosti javnih storitev. V skladu s členom 6 odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 morajo države članice izvajati redna preverjanja, da se zagotovi, da podjetja ne prejemajo prekomernega nadomestila zneska, določenega v skladu s členom 5.

(111) Kot je navedeno v razdelku 7.1.4.1, Romunija ni mogla dokazati, da so bili upravljavci letališč z domnevnimi akti o pooblastitvi, tj. sklepoma vlade št. 398/1997 in št. 523/1998, pooblaščeni za opravljanje jasno določenih obveznosti javne službe. Zahteve iz člena 4 tako niso izpolnjene.

(112) Zato pomoči 11 upravljavcem letališč ni mogoče šteti kot združljive z notranjim trgom in izvzete iz obveznosti priglasitve na podlagi odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

(113) V skladu s členom 10 Sklepa Komisije 2012/21/EU ([31]) (v nadaljnjem besedilu: sklep o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011), se lahko vsaka pomoč, ki je začela učinkovati pred začetkom veljavnosti tega sklepa in ni bila združljiva z notranjim trgom niti ni bila izvzeta iz obveznosti priglasitve v skladu z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, šteje kot združljiva z notranjim trgom ter izvzeta iz obveznosti predhodne priglasitve, če izpolnjuje pogoje iz tega sklepa. Zaradi podobnih razlogov, kot so tisti,

([29]) Člen 2(1)(a) odločbe.

([30]) Glej člen 10 odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 za začetek veljavnosti odločbe in zlasti datum začetka uporabe člena 4(c), (d) in (e) ter člena 6 odločbe.

([31]) Sklep Komisije 2012/21/EU z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 7, 11.1.2012, str. 3).

navedeni v razdelku 7.1.4.1, pomoč ne izpolnjuje pogojev iz členov 4, 5 in 6 sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, ki so močno podobni členom 4, 5 in 6 odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005. Zato pomoči ni mogoče šteti kot združljive z notranjim trgom in izvzete iz obveznosti priglasitve na podlagi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

(114) Zato ti ukrepi pomenijo nezakonito državno pomoč.

7.4 *ZDRUŽLJIVOST POMOČI*

(115) Zaradi zgoraj pojasnjenih razlogov pomoči ni mogoče šteti kot združljive z notranjim trgom v skladu z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 in sklepom o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Zato bo Komisija združljivost zadevnih ukrepov ocenila na podlagi meril iz okvira o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 oziroma smernic za letalski sektor iz leta 2014, ki se zdita edini možni pravni podlagi, v skladu s katerima bi se lahko navedeni ukrepi morebiti šteli kot združljivi z notranjim trgom.

7.4.1 ***Združljivost na podlagi okvira o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011***

(116) Člen 106(2) Pogodbe določa: „Podjetja, pooblaščena za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, oziroma podjetja, ki imajo značaj dohodkovnega monopola, ravnajo po pravilih iz Pogodb, zlasti po pravilih o konkurenci, kolikor uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog, ki so jim dodeljene. Razvoj trgovine ne sme biti prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Unije.“

(117) V navedenem členu je določeno izvzetje iz splošne prepovedi državne pomoči iz člena 107 Pogodbe, če je pomoč potrebna in sorazmerna za zagotovitev opravljanja storitev splošnega gospodarskega pomena v sprejemljivih gospodarskih razmerah. V skladu s členom 106(3) Pogodbe mora Komisija zagotoviti uporabo tega člena, med drugim vključno s tem, da določi pogoje, pod katerimi sta merili nujnosti in sorazmernosti po njenem mnenju izpolnjeni.

(118) Pred 31. januarjem 2012 sta politiko Komisije glede uporabe izvzetja iz člena 106(2) Pogodbe sestavljala Okvir Skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve (v nadaljnjem besedilu: okvir o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005) ([32]) in odločba o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

(119) Po 31. januarju 2012 pa je začel veljati nov sveženj o storitvah splošnega gospodarskega pomena, ki je vključeval Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (iz leta 2011) (v nadaljnjem besedilu: okvir o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011) ([33]) in sklep o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

(120) V skladu s točko 69 okvira o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 „bo Komisija načela iz tega sporočila uporabljala za nezakonito pomoč, v zvezi s katero bo sprejela odločitev po 31. januarju 2012, tudi če je bila pomoč dodeljena pred tem datumom.“

(121) V točki 16 okvira o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 so določene zahteve, v skladu s katerimi se storitve splošnega gospodarskega pomena štejejo kot veljavno poverjene. V točki 16(a) je nato določeno, da morata biti v aktu o pooblastitvi navedena vsebina in trajanje obveznosti javne službe. V tej zadevi, zaradi enakih razlogov, kot so bili že navedeni v razdelku 7.1.4.1 in razdelku 7.3, tako pomoči ni mogoče šteti kot združljive na podlagi okvira o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

(122) Komisija zato meni, da zadevnega ukrepa pomoči ni mogoče šteti kot združljivega z notranjim trgom v skladu s členom 106(2) Pogodbe.

([32]) UL C 297, 29.11.2005, str. 4.
([33]) UL C 8, 11.1.2012, str. 15.

7.4.2 ***Združljivost na podlagi smernic za letalski sektor iz leta 2014***

(123) Smernice za letalski sektor iz leta 2014 se uporabljajo za pomoč za tekoče poslovanje, dodeljeno letališčem pred 4. aprilom 2014 ([34]). Pogoji združljivosti, določeni v teh smernicah, za pomoč letališčem za tekoče poslovanje se razlikujejo glede na to, ali je bila pomoč dodeljena pred 4. aprilom 2014, tj. datumom začetka veljavnosti smernic, ali po njem ([35]).

(124) Pomoč za tekoče poslovanje, ki je bila dodeljena pred začetkom veljavnosti smernic za letalski sektor iz leta 2014, tj. pred 4. aprilom 2014, se lahko šteje kot združljiva, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) *prispevek k natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa*: ta pogoj je izpolnjen, če pomoč med drugim poveča mobilnost državljanov EU in povezljivost regij ali spodbuja regionalni razvoj ([36]);

(b) *ustreznost ukrepa pomoči kot instrumenta politike*: države članice morajo dokazati, da je pomoč ustrezna za doseganje nameravanega cilja ali reševanje težav, ki se nameravajo obravnavati s to pomočjo ([37]),

(c) *potreba po posegih države*: pomoč mora biti usmerjena v primere, ko lahko taka pomoč zagotovi pomembne izboljšave, ki jih trg sam ne more doseči ([38]),

(d) *obstoj spodbujevalnega učinka*: ta pogoj je izpolnjen, če bi se brez pomoči za tekoče poslovanje in ob upoštevanju možnega obstoja pomoči za naložbe ter ravni prometa raven gospodarske dejavnosti zadevnega letališča verjetno znatno znižala ([39]);

(e) *sorazmernost zneska pomoči (pomoč, omejena na najmanjšo potrebno)*: da bi bila pomoč letališčem za tekoče poslovanje sorazmerna, mora biti omejena na najmanjšo potrebno, da se dejavnost z dodeljeno pomočjo izvede ([40]);

(f) *izogibanje neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino* ([41]).

7.4.2.1 **Prispevek k natančno opredeljenemu cilju splošnega interesa**

(125) Cilj ukrepov za poslovanje, ki so bili dodeljeni romunskim regionalnim letališčem, je bil zagotoviti dovolj kapitala za nadaljnje uspešno poslovanje. Po mnenju Romunije imajo regionalna letališča pomembno vlogo pri spodbujanju dostopnosti do zaledij letališč, z zadevnim financiranjem pa so se izboljšali varovanje in varnost na letališču in učinkovitost letališča ter se je obenem prispevalo k doseganju širših regionalnih razvojnih ciljev. Poleg tega je najprimernejši način prevoza v te regije in iz njih letalski prevoz, poleg cestnih/železniških storitev, pri katerih pa v Romuniji zaradi slabega stanja infrastrukture vožnja traja precej dlje.

(126) Vendar Komisija ugotavlja, da bi lahko bilo morebitno podvajanje letališke infrastrukture zaradi neposredne bližine nekaterih letališč v preiskavi v nasprotju z ugotovitvijo, da financiranje teh letališč ustreza jasno opredeljenemu cilju splošnega interesa. Zato mora presoditi, ali financiranje navedenih letališč ne povzroča podvajanja letališke infrastrukture na istem zaledju letališča.

(127) V zvezi s tem je v smernicah za letalski sektor iz leta 2014 „ciljno območje letališča“ opredeljeno kot geografska tržna meja, ki je običajno določena na približno 100 kilometrov ali 60 minut vožnje z avtomobilom, avtobusom, vlakom ali hitrim vlakom. Pri opredelitvi zaledja zadevnega letališča je treba tudi upoštevati posebnosti vsakega posameznega letališča. Velikost in oblika zaledja letališča sta odvisni od različnih značilnosti letališča, vključno z njegovim poslovnim modelom, lokacijo in letalskimi destinacijami, kamor se opravljajo leti.

(128) Kot je navedeno v uvodni izjavi 24, so edina letališča, na katere se nanaša ta ocena in pri katerih je v zaledju letališča v oddaljenosti 100 km ali 60 minut vožnje po cesti, z vlakom ali hitrim vlakom drugo letališče, kot je določeno v točki 25(12) smernic za letalski sektor iz leta 2014, letališča Arad, Baia Mare, Satu Mare, Constanța in

([34]) Točka 172 smernic za letalski sektor iz leta 2014.
([35]) Točka 137 smernic za letalski sektor iz leta 2014.
([36]) Točki 137 in 113 smernic za letalski sektor iz leta 2014.
([37]) Točki 137 in 120 smernic za letalski sektor iz leta 2014.
([38]) Točki 137 in 116 smernic za letalski sektor iz leta 2014.
([39]) Točki 137 in 124 smernic za letalski sektor iz leta 2014.
([40]) Točki 137 in 125 smernic za letalski sektor iz leta 2014.
([41]) Točki 137 in 131 smernic za letalski sektor iz leta 2014.

Oradea. Za vsa druga letališča Komisija meni, da je pomoč prispevala k ohranjanju delovanja infrastrukture, potrebne za mobilnost državljanov in dostopnost regij, na katerih so navedena letališča, pri čemer se upoštevata zlasti slaba kakovost cestne in železniške infrastrukture. Zato je pri navedenih letališčih pomoč prispevala k spodbujanju cilja splošnega interesa za Unijo. Komisija glede preostalih letališč ugotavlja naslednje.

Letališče Arad

(129) Letališče Arad je od Temišvara oddaljeno le 50 km, kar ustreza 40 minutam vožnje po cesti.

(130) V obdobju 2007–2009 sta imeli letališči Temišvar in Arad različna poslovna modela. Letališče Temišvar je dobro uveljavljeno letališče, ki se drži poslovnega modela, ki se precej razlikuje od poslovnega modela letališča Arad. Letališče Temišvar je ponujalo predvsem redne lete regionalnih in mednarodnih prevoznikov, ki zagotavljajo celovite storitve, ki so to letališče povezovale s številnimi romunskimi in evropskimi mesti ([42]), poslovni model letališča Arad pa je temeljil na nizkocenovnem prometu, kot je navedeno v uvodnih izjavah 28 in 31. Obe letališči sta od leta 2009 dalje še naprej delovali z različnima modeloma, pri čemer se je na letališču Arad nizkocenovni promet močno zmanjšal, nato pa izginil (letališče je imelo leta 2015 le 8 632 potnikov, leta 2016 pa glede na javno dostopne podatke sploh ni imelo komercialnega potniškega prometa), letališče Temišvar pa se je preusmerilo k nizkocenovnemu prometu. Dejstvo, da sta se poslovna modela obeh letališč v obdobju, ki se ocenjuje, in po njem razlikovala, kaže, da letališči medsebojno nista popolnoma zamenljivi.

(131) V skladu s točko 85 smernic za letalski sektor iz leta 2014 pa podvajanje nedobičkonosnih letališč ali ustvarjanje dodatne neuporabljene zmogljivosti ne prispeva k cilju skupnega interesa. Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da je bilo letališče Temišvar v obdobju, ki se ocenjuje, dobičkonosno. Poleg tega je letališče Temišvar v obdobju 2007–2010 izvedlo naložbe v različne terminale zaradi povečanja svoje zmogljivosti in zadovoljitve potreb povečanega zračnega prometa (npr. razširitev in posodobitev terminala za mednarodne lete leta 2007, razširitev terminala za domače odhode v obdobju 2008–2010). Tako je moralo že tedaj precej večje letališče Temišvar vložiti v rast, zato je brez pomoči letališču Arad malo verjetno, da bi lahko letališče Temišvar prevzelo njegov promet, če ne bi izvedlo nadaljnjih naložb. To je še en znak za nepopolno stopnjo medsebojne zamenljivosti obeh letališč.

(132) Komisija glede na utemeljitve iz uvodnih izjav 130 in 131 ugotavlja, da čeprav je letališče Arad v istem zaledju letališča kot letališče Temišvar, med letališčema ni podvajanja.

(133) Komisija lahko glede na navedeno sklene, da je pomoč letališču Arad prispevala k mobilnosti državljanov in dostopnosti regije, v kateri je letališče, ter tako podpirala natančno opredeljen cilj skupnega interesa.

Letališči Baia Mare in Satu Mare

(134) Letališči Baia Mare in Satu Mare sta medsebojno oddaljeni 76 km, obe pa sta se večinoma uporabljali za redne lete v Bukarešto, ki jih je opravljal romunski nacionalni prevoznik TAROM. Glede na javno dostopne podatke je na letališču Baia Mare prevoznik TAROM v obdobju 2007–2009 opravljal več tedenskih letov v Bukarešto, družba Austrian Airlines je v obdobju od aprila 2008 do februarja 2009 opravljala lete na eno destinacijo (Dunaj), družba Blueair pa je samo nekaj mesecev zagotavljala povezavo s tremi evropskimi destinacijami (od oktobra do decembra leta 2009). Nacionalni prevoznik TAROM je opravljal tudi več tedenskih letov z letališča Satu Mare v Bukarešto. Glede na slabo stanje cestne infrastrukture na tem območju pa traja vožnja po cesti med obema letališčema 1 uro in 10 minut, kar presega merilo časa vožnje 60 minut, ki se uporablja za omejitev zaledja letališča v skladu s smernicami za letalski sektor iz leta 2014.

(135) Kot je navedeno v uvodnih izjavah 34 in 35, je poleg tega obstajala razlika v velikosti zrakoplovov, ki so lahko opravljali redne lete na obeh letališčih, ob upoštevanju razlik v infrastrukturi.

([42]) Nizkocenovni letalski prevoznik Wizz Air je začel svoje dejavnosti z letališča Temišvar opravljati šele konec leta 2008.

(136) Komisija tako glede na utemeljitve iz uvodnih izjav 134 in 135 ugotavlja, da čeprav sta letališči znotraj merila oddaljenosti 100 km, ki se uporablja za omejitev zaledja letališča v skladu smernicami za letalski sektor iz leta 2014, med njima ni podvajanja.

(137) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da je pomoč, ki jo je prejelo vsako od obeh letališč, prispevala k natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa tako, da je povečala mobilnost in dostopnost območij, na katerih sta navedeni letališči.

Letališče Constanța

(138) Letališče Constanța je od letališča Tuzla oddaljeno 45 km, potovanje pa traja 30 minut. V obdobju 2007–2009 je ponujalo redne lete na več evropskih destinacij in je tako imelo drugačen poslovni model kot letališče Tuzla, ki ni ponujalo letaliških storitev za komercialno letalstvo in se je usmerjalo na specializirane lete (npr. za kmetijske ali oglaševalske namene, pa tudi prostočasne lete, lete za usposabljanje in nujne primere). Čeprav ima letališče Tuzla isto zaledje kot letališče Constanța, ga ni mogoče obravnavati kot „letališče“ v smislu točke 25(6) smernic za letalski sektor iz leta 2014 in tako šteti za podvojevanje letališke infrastrukture letališča Constanța.

(139) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da je pomoč, ki jo je prejelo letališč Constanța, prispevala k natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa tako, da je povečala mobilnost in dostopnost območja, na katerem je letališče.

Letališče Oradea

(140) Letališče Oradea je od letališča Debrecen (Madžarska) oddaljeno 80 km, potovanje pa traja vsaj 1 uro in 30 minut (zaradi prehoda neschengenske meje).

(141) Poleg tega sta imeli letališči v obdobju 2007–2009 različna poslovna modela, pri čemer so na letališče Oradea domače lete opravljali regionalni in nacionalni prevozniki, ki zagotavljajo celovite storitve, letališče Debrecen pa je bilo tedaj usmerjeno na čarterske lete (pri čemer se je nizkocenovni promet razvil šele v zadnjih letih). Iz tega je razvidno, da letališči v obdobju, ki se ocenjuje, medsebojno nista popolnoma zamenljivi. Komisija tako ugotavlja, da čeprav sta letališči znotraj merila oddaljenosti 100 km, ki se uporablja za omejitev zaledja letališča v skladu smernicami za letalski sektor iz leta 2014, med njima ni podvajanja.

(142) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da je pomoč, ki jo je prejelo letališč Oradea, prispevala k natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa tako, da je povečala mobilnost in dostopnost območja, na katerem je letališče.

7.4.2.2 **Potreba po posegih države, ustreznost ukrepa pomoči kot instrumenta politike, obstoj spodbujevalnega učinka in sorazmernost zneska pomoči**

(143) Glede potrebnosti pomoči je v točki 116 smernic za letalski sektor iz leta 2014 zahteva, da mora pomoč za tekoče poslovanje zagotoviti pomembne izboljšave, ki jih trg sam ne more doseči. V skladu s točko 120 smernic za letalski sektor iz leta 2014 morajo države članice prikazati, da je pomoč ustrezna za doseganje nameravanega cilja ali reševanje težav, ki se nameravajo obravnavati s to pomočjo. To velja v primeru, če bi morala zadevna romunska letališča brez zadevne pomoči verjetno zapustiti trg, regije Romunije pa bi ostale brez prometne infrastrukture, ki ima pomembno vlogo pri njeni dostopnosti in razvoju, ali precej zmanjšati svojo dejavnost. V skladu s smernicami za letalski sektor iz leta 2014 lahko imajo manjša letališča težave z zagotavljanjem finančnih sredstev za svoje delovanje brez javnega financiranja. V skladu s točko 118 smernic za letalski sektor iz leta 2014 letališča z manj kot 200 000 potniki na leto morda ne bodo zmožna v veliki meri pokriti svojih stroškov poslovanja. Komisija v tem smislu navaja, da promet na 11 letališčih, na katera se ta ocena nanaša, v obdobju 2007–2009 ni presegel 200 000 potnikov.

(144) V skladu s točko 124 smernic za letalski sektor iz leta 2014 ima pomoč za tekoče poslovanje spodbujevalni učinek, če bi se ob njeni odsotnosti in ob upoštevanju možnega obstoja pomoči za naložbe ter ravni prometa

raven gospodarske dejavnosti zadevnega letališča verjetno znatno zmanjšala. V tej zadevi bi se dejavnost upravičencev zaradi nepokritih izgub brez pomoči močno zmanjšala ali celo ukinila. V skladu s točko 125 smernic za letalski sektor iz leta 2014 mora biti pomoč za tekoče poslovanje, da bi bila sorazmerna, omejena na najmanjšo potrebno, da se dejavnost z dodeljeno pomočjo izvede. Ukrepi, o katerih poteka preiskava, so bili omejeni na najmanjše potrebne, da se izravnajo izgube in letališčem omogoči nadaljnje uspešno poslovanje.

(145) Komisija zato ugotavlja, da je bila vsa pomoč za tekoče poslovanje potrebna in omejena na najmanjšo potrebno, da se dejavnost z dodeljeno pomočjo izvede.

7.4.2.3 **Izogibanje neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino**

(146) Kot je navedeno v uvodni izjavi 24, so edina letališča, na katere se nanaša ta ocena in od katerih je drugo letališče oddaljeno manj kot 100 km ali 60 minut vožnje po cesti, z vlakom ali hitrim vlakom, letališča Arad, Baia Mare, Satu Mare, Constanța in Oradea. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 128, Komisija za vsa druga letališča meni, da je pomoč prispevala k ohranjanju delovanja infrastrukture, potrebne za mobilnost državljanov in dostopnost regij, na katerih so navedena letališča, pri čemer je upoštevala zlasti slabo kakovost cestne in železniške infrastrukture. Zato je pri navedenih letališčih pomoč prispevala k podpiranju cilja splošnega interesa za Unijo in ni povzročala neupravičenih izkrivljanj konkurence. Komisija glede preostalih letališč ugotavlja naslednje.

Letališče Arad

(147) Komisija ugotavlja, da je imelo letališče Arad v obdobju, ki se ocenjuje, zelo omejen promet v absolutnem smislu in v primerjavi z letališčem Temišvar (ki je od njega oddaljeno 50 km in 40 minut vožnje). Število potnikov na letališču Arad se je v obdobju, ki se ocenjuje, gibalo med 67 183 in 128 835, promet na letališču Temišvar pa se je gibal med 859 329 in 991 758 potniki na leto. Promet na letališču Arad je pomenil le približno 7,8 % prometa letališča Temišvar leta 2007, 14,5 % leta 2008 in 8,8 % leta 2009. Konkurenčni učinek pomoči, ki jo je prejelo letališče Arad, na letališče Temišvar je bil zelo omejen glede na razliko v količini prometa med letališčema ([43]). Splošni konkurenčni učinki pomoči so nujno zmerni glede na majhen promet na letališču. Poleg tega se razvoj prometa na obeh letališčih ne zdi povezan. Promet na letališču Arad se je povečal s 67 183 potnikov leta 2007 na 128 835 potnikov leta 2008 in zmanjšal na približno 88 147 potnikov leta 2009, medtem ko se je na letališču Temišvar postopoma povečeval (z 859 329 potnikov leta 2007 na 886 083 potnikov leta 2008 in 991 758 potnikov leta 2009) ([44]). Ta odsotnost povezave kaže, da sta letališči zadovoljevali različne potrebe in segmente trga ter se nista zgolj medsebojno podvojevali.

(148) Glede na to, da je bilo letališče Temišvar v obdobju 2007–2009 dobičkonosno in je izvedlo naložbo v povečanje svoje zmogljivosti, je malo verjetno, da je imel učinek pomoči letališču Arad materialni vpliv na delovanje letališča Temišvar.

(149) Komisija glede na navedeno meni, da je bilo izkrivljanje konkurence, ki jo je povzročila pomoč, omejeno ter da ni prevladalo nad prispevkom pomoči k mobilnosti in dostopnosti.

([43]) V zadevi državne pomoči SA 33961 (2012/C) (ex 2012/NN), ki jo je Francija izvedla za gospodarsko zbornico Nîmes-Uzès-Le Vigan ter družbe, Veolia Transport Aéroport Nîmes, Ryanair Limited in Airport Marketing Services Limited (UL L 113, 27.4.2016, str. 32), je Komisija ugotovila, da je bil konkurenčni učinek pomoči letališču Nîmes na bližnje letališče Montpellier med drugim tudi omejen zaradi razlike v prometu med obema letališčema, saj je bil promet na letališču Nîmes šestkrat nižji od prometa na letališču Montpellier.

([44]) Neobstoj povezave med razvojem prometa na sosednjih letališčih je bil tudi eno od meril, uporabljenih v zadevi državne pomoči SA.22614 (C 53/07), ki jo je Francija odobrila Gospodarski zbornici Pau-Béarn ter družbam Ryanair, Airport Marketing Services in Transavia (UL L 201, 30.7.2015, str. 109), da se je dokazala združljivost pomoč letališču Pau.

Letališči Baia Mare in Satu Mare

(150) Ob upoštevanju izjemno majhnega prometa na obeh letališčih v obdobju, ki se ocenjuje (s 15 334 potnikov leta 2007 na 24 983 potnikov leta 2009 za letališče Baia Mare in s 5 883 potnikov leta 2007 na 11 101 potnikov leta 2009 za letališče Satu Mara), in razliko v velikosti vrste zrakoplovov, ki izvajajo lete, kot je navedeno v uvodnih izjavah 34 in 35, Komisija ugotavlja, da je bilo izkrivljanje konkurence, ki jo je povzročila pomoč, zelo omejeno in ni prevladalo nad pozitivnim prispevkom pomoči k mobilnosti in dostopnosti.

Letališče Constanța

(151) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 138, je imelo letališče Constanța, ki je izvajalo komercialni promet, drugačen poslovni model od bližnjega letališča Tuzla, ki ni ponujalo letaliških storitev za komercialno letalstvo. Letališče Tuzla sploh ni „letališče“ v smislu točke 25(6) smernic za letalski sektor iz leta 2014. Poleg tega je imelo letališče Constanța v obdobju, ki se ocenjuje, izjemno malo prometa, kar omejuje izkrivljanje konkurence, ki ga je povzročila pomoč, ki jo je prejelo. Zato Komisija ugotavlja, da je prispevek pomoči, ki jo je v obdobju 2007–2009 prejelo letališče Constanța, k mobilnosti in dostopnosti prevladal nad izkrivljanjem konkurence, ki jo povzročila navedena pomoč.

Letališče Oradea

(152) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 37 in 140, je letališče Oradea od letališča Debrecen (Madžarska) oddaljeno 80 km, potovanje pa traja vsaj 1 uro in 30 minut (zaradi prehoda neschengenske meje). Poleg tega je imelo letališče Oradea v obdobju 2007–2009 zelo malo prometa (manj kot 40 000 potnikov) in drugačen poslovni model kot letališče Debrecen (glej uvodno izjavo 141).

(153) Komisija na tej podlagi meni, da je prispevek pomoči, ki jo je prejelo letališče Oradea, k mobilnosti in dostopnosti pomembnejši od morebitnega izkrivljanja konkurenca, ki ga je povzročila navedena pomoč.

7.4.3 ***Sklep glede združljivosti pomoči***

(154) Komisija glede na navedeno oceno ugotavlja, da je pomoč, ki je bila v obdobju 2007–2009 dodeljena romunskim letališčem Arad, Bacău, Baia Mare, Craiova, Iași, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Tulcea in Constanța, združljiva z notranjim trgom v skladu s členom 107(3)(c) Pogodbe.

(155) Ta ocena nikakor na vpliva na morebitno prihodnjo oceno Komisije kakršne koli morebitne pomoči, dodeljene navedenim letališčem po 4. aprilu 2014, saj bi bilo treba kakršno koli tako pomoč ocenjevati glede na merila, ki se razlikujejo od meril, uporabljenih pri teh ukrepih ([45]).

8. **SKLEPNA UGOTOVITEV**

(156) Finančna sredstva, ki so jih romunski javni organi v obdobju 2007–2009 dodelili letališčem Arad, Bacău, Baia Mare, Craiova, Iași, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Tulcea in Constanța, pomenijo nezakonito državno pomoč, ki je združljiva z notranjim trgom v skladu s členom 107(3)(c) PDEU.

(157) Zaradi razlogov, pojasnjenih v uvodni izjavi 69, ostaja preiskava javnega financiranja, ki je bilo v obdobju 2007–2009 dodeljeno letališčema Cluj-Napoca in Târgu-Mureș, odprta –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Javno financiranje, ki ga je Romunija v obdobju 2007–2009 zagotovila letališčem Arad, Bacău, Baia Mare, Craiova, Iași, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Tulcea in Constanța ter je znašalo 490 401,3 tisoč RON, pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki je bila uvedena v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

([45]) Zlasti za pomoč, dodeljeno po aprilu 2014, je v točki 115 smernic za letalski sektor iz leta 2014 predvideno, da je treba dokazati zmogljivost nedobičkonosnega letališča, da se bo doseglo kritje celotnih stroškov tekočega poslovanja ob koncu prehodnega obdobja (glej točke 128 do 130 smernic za letalski sektor iz leta 2014), v točki 132 smernic za letalski sektor iz leta 2014 pa je določeno, da morajo države članice dokazati, da bodo vsa letališča v istem zaledju letališča zmožna v celoti pokriti stroške poslovanja ob koncu prehodnega obdobja.

2. Državna pomoč iz odstavka 1 je združljiva z notranjim trgom v smislu člena 107(3)(c) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Romunijo.

V Bruslju, 27. septembra 2016

Za Komisijo

Margrethe VESTAGER

Članica Komisije

III

(Drugi akti)

EVROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTE

št. 469/15/COL

z dne 4. novembra 2015

o zaključku formalnega postopka preiskave o domnevni državni pomoči družbi Innovation Norway za njene dejavnosti na trgu spletne infrastrukture in povezanih storitev ter morebitni pomoči za regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij *(Norveška)* [2017/1150]

Nadzorni organ Efte (v nadaljnjem besedilu: Nadzorni organ) JE –

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) in zlasti člena 61(1) Sporazuma,

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o nadzornem organu in sodišču) in zlasti člena 24 Sporazuma,

OB UPOŠTEVANJU Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču (v nadaljnjem besedilu: Protokol 3) in zlasti člena 7(2) in člena 13(1) dela II,

PO POZIVU zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi določbami, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. DEJSTVA

1. *POSTOPEK*

(1) Družba tellUs IT AS (ki se je pozneje združila z družbo New Mind ([1]), v nadaljnjem besedilu: „New Mind | tellUs“ ali „pritožnik“) je v zvezi z državno pomočjo z dopisom z dne 5. julija 2013 ([2]) pri Nadzornem organu vložila pritožbo o gospodarskih dejavnostih družbe Innovasjon Norge (v nadaljnjem besedilu: „Innovation Norway“ ali „IN“) na trgu spletne infrastrukture in povezanih storitev v turističnem sektorju. Nadzorni organ je pritožbo prejel in evidentiral 8. julija 2013.

(2) Nadzorni organ je po predhodni preučitvi pritožbe 16. julija 2014 začel formalni postopek preiskave iz člena 1(2) dela I Protokola 3 s sprejetjem Sklepa št. 300/14/COL (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) ([3]). S tem sklepom je norveške organe in zainteresirane strani pozval, naj predložijo svoje pripombe.

([1]) Prvotni pritožnik, družba tellUs IT AS, se je oktobra 2013 z družbo New Mind združila v družbo New Mind | tellUs. Glej www.newmind.co.uk.
([2]) Dokument št. 678002 in priloge k dokumentom št. 678003 do 678007, 678010 do 678013 in 678017.
([3]) Objavljeno v UL C 334, 25.9.2014, str. 8, in Dopolnilu EGP št. 53, 25.9.2014, str. 1.

(3) Norveški organi so z dopisom z dne 1. septembra 2014 ([4]) poslali pripombe k sklepu o začetku postopka. Nadzorni organ se je 30. septembra 2014 sestal z norveškimi organi in družbo IN. Na tem sestanku so norveški organi zagotovili nove informacije in pojasnila v zvezi s predloženim dopisom z dne 1. septembra 2014. Nadzorni organ je družbi IN prav tako postavil dodatna vprašanja, na katera je odgovorila z elektronskim sporočilom z dne 17. oktobra 2014 ([5]).

(4) Nadzorni organ je z elektronskim sporočilom z dne 9. oktobra 2014 ([6]) prejel pripombe ene zainteresirane strani, tj. pritožnika. Z dopisom z dne 10. oktobra 2014 ([7]) je te pripombe posredoval norveškim organom. Nadzorni organ je imel 27. oktobra 2014 in 5. novembra 2014 telefonski konferenci z družbo IN.

(5) Norveški organi so z dopisom z dne 24. novembra 2014 ([8]) poslali pripombe k pritožnikovim ugotovitvam in nadaljnje informacije o zadevi.

(6) Zatem je Nadzorni organ od pritožnika in družbe IN prejel dodatne informacije o zadevi ([9]). Informacije, ki jih je poslal pritožnik, so bile posredovane norveškim organom.

2. *OPIS UKREPOV*

(7) Ta odločba se nanaša na dejavnosti družbe IN v turističnem sektorju.

(8) Družba IN je javna družba, katere naloga je podpirati inovacije ter razvoj norveških podjetij in industrije. Družba IN podpira nacionalni turizem. Vzpostavila je spletno mesto *visitnorway.com*, najbolj obiskano spletno mesto o norveškem turizmu ([10]), in ga upravlja.

(9) Družba IN prek spletnega mesta *visitnorway.com* zagotavlja storitve regionalnim turističnim uradom ([11]) in organizacijam za upravljanje destinacij ([12]). Regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij so lokalni/regionalni subjekti za promocijo turizma na posameznih geografskih območjih.

(10) Te storitve vključujejo (i) spletno infrastrukturo in povezane storitve ter (ii) tržne in promocijske storitve v turističnem sektorju ([13]).

(11) Pritožnik in sklep o začetku postopka se sklicujeta na morebitne ukrepe državne pomoči v zvezi s spletno infrastrukturo in povezanimi storitvami. Natančneje, v členu 1 sklepa o začetku postopka so navedeni trije morebitni ukrepi državne pomoči.

(12) Prvi domnevni ukrep državne pomoči se nanaša na državno pomoč družbi IN, vključuje pa odpoved dobičkom pri zagotavljanju spletne infrastrukture in povezanih storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij.

(13) Drugi ukrep je domnevni neobstoj ločenega računovodstva in pregledne metodologije razporejanja stroškov z ločitvijo gospodarskih in negospodarskih dejavnosti družbe IN. Poglavitno vprašanje je zlasti, ali je zagotavljanje spletne infrastrukture in povezanih storitev družbe IN navzkrižno subvencionirano z javnimi sredstvi, prejetimi za opravljanje negospodarske storitve, tj. splošne promocije Norveške kot turistične destinacije.

([4]) Dokument št. 720775 in 12 prilog (dokumenti št. 720776 do 720788).
([5]) Dokument št. 726058.
([6]) Dokument št. 725167.
([7]) Dokument št. 725174.
([8]) Dokumenti št. 730559, 730560 in 730561.
([9]) Nadzorni organ je od pritožnika in družbe IN prejel več elektronskih sporočil, s katerimi sta zagotovila dodatne informacije. Družba TellUs je poslala elektronsko sporočilo z dne 1. januarja 2015 (dokument št. 734800). Družba IN je poslala več elektronskih sporočil z dokumenti št. 742759 (sporočilo z dne 16. januarja 2015), 744264 (sporočilo z dne 5. februarja 2015), 753927 (sporočilo z dne 14. aprila 2015), 754218 (sporočilo z dne 17. aprila 2015), 757843 (sporočilo z dne 20. maja 2015) in 758656 (sporočilo z dne 29. maja 2015), 16. aprila 2015 pa je imel Nadzorni organ telefonsko konferenco s to družbo.
([10]) Natančneje, spletno mesto *visitnorway.com* je imelo leta 2013 22,5 milijona obiskov in 50 milijonov ogledov strani, leta 2014 pa 21,3 milijona obiskov in 50,3 milijona ogledov strani. Glej informacije, ki so na voljo na spletnem naslovu: http://www.slideshare.net/hanspetteraalmo/new-structure-for-destinations-on-visitnorwayvom, in dokument št. 758656.
([11]) V norveščini „*Regionalt selskap*“.
([12]) V norveščini „*Destinasjonsselskap*“.
([13]) Nadzorni organ bo te storitve opisal v oddelkih 2.2 in 2.3.

(14) Tretji domnevni ukrep državne pomoči se nanaša na državno pomoč regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, saj naj cene, zaračunane za spletno infrastrukturo in povezane storitve, ne bi zadoščale, da bi se ustvaril razumni donos iz naložb družbe IN.

2.1 UPRAVIČENCI DO DOMNEVNE DRŽAVNE POMOČI

(15) Družbo IN je leta 2003 ustanovila norveška vlada, in sicer z zakonom o družbi Innovation Norway ([14]) (v nadaljnjem besedilu: zakon o družbi IN). Družba je v 51-odstotni lasti države, preostalih 49 % pa je v lasti okrožij ([15]).

(16) Družba je bila ustanovljena kot instrument norveške vlade za spodbujanje razvoja podjetništva, ki ustvarja vrednost, po vsej državi ([16]). Družba IN upravlja in izvaja več norveških shem pomoči. Družba IN podpira nacionalni turistični sektor. Kot navajajo norveški organi: „*Družba IN ima med drugim nalogo, da ponuja storitve spletnega trženja, usmerjenega na mednarodno in domače prebivalstvo, na uradnem spletnem mestu visitnorway.com*“ ([17]).

(17) Lokalno in regionalno turistično promocijo zagotavljajo regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij. Po podatkih norveških organov ([18]) je na Norveškem približno 300 regionalnih in lokalnih turističnih organizacij, tj. regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij. Njihova glavna cilja sta organizacija turističnih dejavnosti in ponujanje turističnih informacij. Regionalni turistični uradi so usmerjeni v trženje regije na mednarodni ravni, organizacije za upravljanje destinacij pa delujejo na mednarodni in nacionalni ravni pri trženju posameznih destinacij ([19]). Na splošno so njihovi delničarji javne in zasebne družbe ([20]). Regionalni turistični uradi so večinoma organizirani kot družbe z omejeno odgovornostjo, katerih deleži so v lasti okrožnih organov in predstavnikov turizma. Organizacije za upravljanje destinacij so lokalne, njihova delniška struktura pa je različna. Vendar so večinoma v lasti lokalnih organov in lokalnih turističnih podjetij.

(18) Regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij ne stremijo k čim večjemu dobičku za svoje lastnike. Pač pa je njihov cilj spodbujati gospodarsko dejavnost turističnega sektorja na njihovih zadevnih geografskih območjih ([21]).

2.2 SPLETNA INFRASTRUKTURA IN POVEZANE STORITVE

(19) Spletna infrastruktura in povezane storitve v turističnem sektorju se zagotavljajo prek „sistema za upravljanje destinacij“ ([22]).

([14]) LOV-2003-12-19-130 (v norveščini „Lov om Innovasjon Norge“), na voljo na spletnem naslovu: http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-12-19-130?q=lov+om+innovasjon+norge.

([15]) Oddelek 2 zakona o družbi IN.

([16]) Naloge, ki jih zdaj izvaja družba IN, so prej na splošno opravljale štiri organizacije, njene predhodnice, to so norveški sklad za industrijski in regionalni razvoj (SND), vladni svetovalni urad za izumitelje (SVO), norveški turistični svet (NTC) in norveški izvozni svet (NEC). V norveščini: „*Statens nærings- og distriktsutviklingsfond*“, „*Statens Veiledningskontor for Oppfinnere*“, „*Norges Turistråd*“ in „*Norges Eksportråd*“. Navedeni štirje subjekti so bili leta 2004 ukinjeni in povezani v družbo IN.

([17]) Dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213).

([18]) Dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213).

([19]) Glej „*Vladna turistična strategija. Destinacija Norveška. Nacionalna strategija za turizem.*“ Norveško ministrstvo za trgovino in industrijo. 10. april 2012, stran 44. Ta dokument je bil Nadzornemu organu poslan kot Priloga 4 (dokument št. 688216) k dopisu družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213).

([20]) Prav tam.

([21]) Iz poslovnega profila družbe Visit Trondheim AS (regionalni turistični urad) je razvidno, da ni namenjena zagotavljanju neposredne gospodarske koristi za delničarje (v prostem prevodu). V norveščini: „*Selskapet har ikke som formål å skaffe eierne direkte økonomisk utbytte*“ (poudarek je dodan). Glej informacije, ki so javno dostopne v osrednjem usklajevalnem registru za pravne subjekte, ki je del registrov *Brønnøysund*. Povezava je na voljo na spletnem naslovu: http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=955715209.
V zvezi z družbo Visit Sørlandet AS (organizacija za upravljanje destinacij) je navedeno, da njene dejavnosti niso namenjene zagotavljanju dobičkov za njene delničarje. V norveščini: „*Områdemarkedsføring, profilering og merkevarebygging via tilrettelegging for salg og markedsføring for reiselivet på Sørlandet*. ***Selskapets virksomhet tar ikke sikte på å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte***. *Eventuelt overskudd skal benyttes til å fremme selskapets formål. Selskapet kan eie aksjer/andeler i andre selskap*“ (poudarek je dodan). Glej poslovni profil družbe, ki je na voljo v osrednjem usklajevalnem registru za pravne subjekte, ki je del registrov *Brønnøysund*, na spletnem naslovu: http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=993995282.

([22]) Opredeljen kot „[s]istemi, s katerimi se najrazličnejši turistični produkti povezujejo in razširjajo prek različnih poti in platform ter ki so običajno usmerjeni na posamezno regijo in podpirajo dejavnosti organizacije za upravljanje destinacij v navedeni regiji. Sistemi za upravljanje destinacij poskušajo uporabljati pristop, osredotočen na stranke, za upravljanje in trženje destinacije kot enovite celote, običajno z zagotavljanjem zanesljivih informacij v zvezi z destinacijami, rezervacij v realnem času in orodij za upravljanje destinacij ter zlasti s posvečanjem posebne pozornosti podpiranju majhnih in samostojnih turističnih ponudnikov“. Opredelitev pojma „sistem za upravljanje destinacij“ je na voljo na spletnem naslovu: http://www.newmind.co.uk/technology-platform/destination-management-system.

(20) Družba za informacijsko tehnologijo prek sistema za upravljanje destinacij ponuja storitev, s katero lahko njegove stranke (družbe za upravljanje destinacij ([23])) predložijo in redno posodabljajo informacije o turističnih znamenitostih, hotelih, restavracijah, dogodkih in podobnem na svoji spletni strani ter hkrati na zunanjih komunikacijskih kanalih, kot so *visitnorway.com*, Google Maps, turistični kioski, mobilni portali in tiskani časopisi. Širša javnost te informacije uporablja za rezervacije ali druge namene.

(21) Družba za upravljanje destinacij lahko izvaja različne naloge: (i) deluje kot *ponudnik destinacij* (tj. vzpostavitev podatkovne zbirke turističnih zanimivosti ali jedrnatih informacij o dogodkih, hotelih, restavracijah, umetniških razstavah itd.), (ii) funkcijo *razširjanja* (tj. informacije, shranjene v podatkovni zbirki, se razširijo po različnih komunikacijskih kanalih in platformah) ter (iii) funkcijo *iskanja* (tj. ki se uporablja na spletnih mestih za iskanje in predstavitev turističnih produktov).

(22) Grafični prikaz teh storitev je vključen v uvodno izjavo 43 v nadaljevanju.

2.3 TRŽNE IN PROMOCIJSKE STORITVE V TURISTIČNEM SEKTORJU

(23) Tržne in promocijske storitve v turizmu se lahko nanašajo na splošno promocijo geografskega območja ali na promocijo posameznih podjetij.

(24) Splošna promocija pomeni, da se turistom ponudijo splošne turistične informacije v zvezi s pokrajino, kulinarično tradicijo, vremenom itd. Promocija posameznih podjetij se nanaša na trženje posameznih vsebin (tj. informacij v zvezi s hotelsko in gostinsko ponudbo, kulturnimi dogodki itd.).

(25) Poleg tega je mogoče pri promociji posameznih vsebin na spletnem mestu *visitnorway.com* opredeliti dve različni možnosti, informacije so neposredno objavljene na spletnem mestu (tj. informacije gostujejo znotraj spletnega mesta) ali pa je navedena povezava do zunanjega spletnega mesta, na katerem so objavljene posamezne informacije.

2.4 DEJAVNOSTI DRUŽBE IN V TURISTIČNEM SEKTORJU

(26) Ena od nalog družbe IN je promocija turizma na nacionalni ravni. Norveška vlada je dejaven deležnik v turističnem sektorju od leta 1903 ([24]). Kot je navedeno v uvodni izjavi 17, promocijo turizma na regionalni in lokalni ravni zagotavljajo regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij. Dopisi o letnem državnem proračunu v poglavju, namenjenem družbi IN, vsebujejo napotke za dejavnosti družbe IN v turističnem sektorju ([25]).

(27) Norveški organi so leta 2007 sprejeli nacionalno strategijo za turizem, pri čemer so določili glavne cilje vlade za navedeni sektor ([26]). Eden od teh ciljev je bil povečati prepoznavnost Norveške kot turistične destinacije. Družba IN je v zvezi s tem leta 2007 razvila in vzpostavila spletno mesto *visitnorway.com*. Kot je navedeno v strategiji za turizem, „[s]pletno mesto obiskovalce privablja na Norveško ter zagotavlja dobre in razumljive informacije o Norveški in njeni turistični ponudbi“ ([27]).

([23]) Pojem družbe za upravljanje destinacij je izraz, ki se v turističnem sektorju uporablja za družbe, ki zagotavljajo strokovne storitve, pri čemer ponujajo lokalno znanje, strokovno znanje in vire, ter so specializirane za načrtovanje in izvedbo dogodkov, dejavnosti, izletov, prevoza itd. Na splošno se ta izraz nanaša na družbe, ki zagotavljajo strokovne storitve na področju potovanj.

([24]) Dopis družbe IN z dne 20. decembra 2013 (dokument št. 694258). Nacionalna turistična zveza, ki je bila skupni organ za državne, občinske in zasebne deležnike v turizmu, je bila ustanovljena leta 1903 in je delovala do leta 1984. Od takrat je tržna prizadevanja nacionalne turistične zveze nadaljevala fundacija NORTRA, ki se je leta 1999 preimenovala v NTC. Od leta 2004, po združitvi obeh subjektov, naloge NTC izvaja družba IN. Podrobnejše informacije o subjektih, ki so tradicionalno pristojni za promocijo Norveške kot počitniške destinacije, so bile navedene tudi v dopisu družbe IN z dne 20. decembra 2013 (dokument št. 694258).

([25]) Statsbudsjettet 2013 – oppdragsbrev Innovasjon Norge. Stran 14. Na voljo na spletnem naslovu: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/nhd/vedlegg/brev/2013_oppdragsbrev_innovasjonnorge.pdf.
Statsbudsjettet 2014 – oppdragsbrev Innovasjon Norge. Na voljo na spletnem naslovu: https://www.regjeringen.no/contentassets/ab7b70cc80924f038a26a89417d0eb66/in_oppdragsbrev_2014.pdf.
Statsbudsjettet 2015 – oppdragsbrev Innovasjon Norge. Na voljo na spletnem naslovu: http://www.innovasjonnorge.no/PageFiles/2814818/Oppdragsbrev%20KLD%20(2).pdf.

([26]) Glej „*Vladna turistična strategija. Dragocene izkušnje. Nacionalna strategija za turizem*“. Norveško ministrstvo za trgovino in industrijo. 18. december 2007. Priloga 1 (dokument št. 688214) k dopisu družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213).

([27]) Prav tam, pododdelek 7.5. „*Visitnorway.com*“, stran 68.

(28) Družba IN od vzpostavitve spletnega mesta *visitnorway.com* poleg zagotavljanja splošnih vsebin o Norveški (negospodarska dejavnost) regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ponuja tudi možnost, da na spletnem mestu *visitnorway.com* promovirajo svoje posamezne turistične vsebine (tj. informacije o dogodkih, hotelih, prevozu itd.). Z regionalnimi turističnimi uradi in organizacijami za upravljanje destinacij je podpisala standardne pogodbe, na podlagi katerih se turistične vsebine regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij objavljajo na spletenem mestu *visitnorway.com* (neposredno ali prek spletnih povezav), za kar se plačuje letna naročnina, izračunana na podlagi letnega prometa zadevnega regionalnega turističnega urada ali organizacije za upravljanje destinacij. Regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij so od nekdaj imeli tudi svoja spletna mesta, na katerih zagotavljajo splošne informacije o svojih geografskih območjih ter promovirajo značilne turistične produkte, tj. gospodarske storitve za svoje deležnike in lastnike.

(29) Norveška vlada je leta 2012 sprejela novo turistično strategijo, namenjeno izboljšanju strukture nacionalnega turizma ([28]). Cilji nove strategije so bili učinkovitejša javna podpora temu sektorju, zmanjšanje števila udeleženih akterjev in večja usklajenost med njimi. Poleg tega so norveški organi navedli cilj izognitve razširitvi ponudbe spletnih mest, namenjenih turizmu na Norveškem, z različnimi strukturami in razporeditvami, sistemi rezervacij, jeziki ipd., ki jih vse deloma financirajo različni državni organi, okrožja ali občine.

(30) Zatem je leta 2013 ministrstvo za trgovino, industrijo in ribištvo sprejelo „novo strukturo turizma“ s ciljem, da se turistom olajša izbira Norveške kot turistične destinacije ([29]).

(31) V dopisu o proračunu družbe IN iz leta 2013 (v nadaljnjem besedilu: dopis o proračunu iz leta 2013 ([30])) je navedeno: „Innovation Norway mora zagotavljati ustrezno delitev popotniških izkušenj s potovanj po Norveški na spletnem mestu *visitnorway.com* in pomagati, da postanejo udeleženci v turizmu […]“. Spletno mesto *visitnorway.com* je bilo tako opredeljeno kot ključni element norveške strategije za promocijo turizma ([31]). Družba IN je bila pozvana k razširitvi spletnega mesta in povečanju podpore za turizem. Cilj je bil ponuditi storitve spletnega trženja, namenjene domači in mednarodni javnosti, na uradnem spletnem mestu *visitnorway.com* ([32]).

(32) Ob upoštevanju tega cilja je družba IN začela projekt, imenovan „*nova struktura spletnega mesta visitnorway*“ (v nadaljnjem besedilu: nova struktura) ([33]). Z novo strukturo so bile regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij poleg tržnih in promocijskih storitev (kot je bilo urejeno s standardnimi pogodbami, glej uvodno izjavo 28) ponujene tudi dodatne storitve.

(33) Družba IN je izvedla več potrebnih sprememb funkcij in funkcionalnosti na spletnem mestu *visitnorway.com*, da bi posodobila tehnologijo in omogočila učinkovito upravljanje platforme tudi v prihodnje. Leta 2013 je začela ponujati nekatere funkcionalnosti sistema za upravljanje destinacij (v nadaljnjem besedilu skupaj imenovane: spletna infrastruktura in povezane storitve) norveškim regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki so želeli vsebino s svojih spletnih mest preseliti na platformo *visitnorway.com*. Ta vključitev vsebine na platformo *visitnorway.com* je v skladu s cilji, ki so jih norveški organi določili v novi turistični strategiji, da bi se med drugim izognili množitvi spletnih mest, namenjenih turizmu, na Norveškem (glej uvodno izjavo 29).

(34) Tako so bile leta 2014 vsem regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ponujene elitne pogodbe o partnerstvu z možnostjo, da namesto razvoja ali ohranitve lastne domače strani kot svojo

([28]) Glej „*Vladna turistična strategija. Destinacija Norveška. Nacionalna strategija za turizem*“. Norveško ministrstvo za trgovino in industrijo. 10. april 2012. Priloga 4 (dokument št. 688216) k dopisu družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213). Na voljo na spletnem naslovu: https://www.regjeringen.no/contentassets/1ce1d6cdcbac47739b3320a66817a2dd/lenke_til_strategien-engelsk.pdf.

([29]) Za več informacij glej projektni načrt za novo strukturo nacionalnega turizma, ki ga je pripravilo ministrstvo za trgovino, industrijo in ribištvo (različica 1.2 z dne 20. junija 2013): http://www.regjeringen.no/upload/NHD/Temasider/Reiseliv/Riktigprosjektplan.pdf.

([30]) Glej opombo 25.

([31]) V dopisu o proračunu iz leta 2014 je navedeno: „Družba Innovation Norway bo še naprej razvijala nacionalni turistični portal na spletu visitnorway.com.[…]“.

([32]) Dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213).

([33]) Dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213).

domačo stran uporabljajo kar platformo *visitnorway.com*. Selitev na platformo *visitnorway.com* je pomenila ukinitev njihovih spletnih mest. Te storitve so bile ponujene samo regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij in ne splošnemu trgu, tj. ne vsem morebitnim uporabnikom, vključno z delničarji ali zunanjimi strankami regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij ([34]).

(35) Po selitvi so nekatere storitve, ki so jih regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij pred tem kupile od družb, kakršna je pritožnik, postale odvečne. Natančneje, funkcija *iskanja* je bila za regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij odvečna, licenčne pogodbe z družbami, kakršna je New Mind | tellUs, pa so bile običajno prekinjene. Nasprotno pa so bile druge funkcije – kot je funkcija *ponudba destinacij* – še vedno potrebne za oblikovanje in ohranjanje turističnih zanimivosti ali jedrnatih informacij, ki se objavijo na spletnem mestu *visitnorway.com*.

(36) Čeprav so bile elitne pogodbe o partnerstvu ponujene vsem regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, se vsi ne zanimajo/niso zanimali za nove storitve, saj je selitev na platformo *visitnorway.com* med drugim vključevala sprejetje uredniških pogojev in omejitev, ki jih je določila družba IN ([35]). Nekateri regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij so zato obdržali standardne pogodbe, na podlagi katerih jim družba IN zagotavlja promocijske in tržne storitve (glej uvodno izjavo 28).

(37) Projekt „nove strukture“ turizma v okviru platforme *visitnorway.com* (glej uvodno izjavo 32) je leta 2013, pred podpisom elitnih pogodb o partnerstvu leta 2014, vključeval tudi dva pilotna projekta – Alfa in Beta –, kot je opisano v uvodni izjavi 34. To bo podrobneje opisano v nadaljevanju.

Pilotni projekt „Pilot Alfa“

(38) Družba IN je marca 2013 začela pilotni projekt, imenovan „Pilot Alfa“, skupaj z dvema strankama pilotnega projekta – družbama *VisitSørlandet* in *VisitTrondheim*. Projekt Pilot Alfa se nanaša na selitev spletnih mest družb Visit Sørlandet AS ([36]) (regionalni turistični urad) in Visit Trondheim AS ([37]) (organizacija za upravljanje destinacij) na platformo *visitnorway.com*.

(39) Obe podjetji sta bili izbrani kot udeleženca v pilotnem projektu in sta z družbo IN podpisali elitno pogodbo o partnerstvu, da bi lahko uporabljali platformo *visitnorway.com*. Zaradi navedenih pogodb sta obe družbi svoja URL ([38]) preusmerili na spletno mesto *visitnorway.com* in prenehali uporabljati svoji domači strani. Informacije, ki so bile na voljo na navedenih straneh (tj. splošne turistične informacije in posamezne turistične vsebine), so se preselile na spletno mesto *visitnorway.com*.

([34]) V nasprotju s storitvami podatkovnih zbirk družbe IN je rešitev družbe New Mind | tellUs ponujena vsem gospodarskim družbam v turističnem sektorju (ne samo regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij), informacije, vnesene v podatkovno zbirko, pa se hkrati razširjajo po več različnih medijskih kanalih.

([35]) Družba IN je v odgovoru na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775) pojasnila, da vsem regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ponuja enako pogodbo (obstaja vzorčna pogodba, katere izvod je bil poslan Nadzornemu organu). Vendar več regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij podpis elitne pogodbe o partnerstvu ne zanima zaradi omejitev, ki jih je določila družba IN. Na primer: (i) številnim organizacijam za upravljanje destinacij se zdi predstavitev njihove regije v skupnem, nacionalnem okviru platforme *visitnorway.com* odbijajoča, (ii) urednik družbe IN lahko ustavi ali spremeni vsebino, ki jo na njegovi strani objavi elitni partner, če obstaja navzkrižje interesov ali če vsebina ne ustreza profilu platforme *visitnorway.com*, (iii) če organizacija za upravljanje destinacij ukine svoja spletna mesta, izgubi svoje domensko ime itd.

([36]) Regionalni turistični urad *je bil* ustanovljen kot regionalno podjetje za regiji Aust-Agder in Vest-Agder leta 2010. Družba je v lasti okrožja in lokalnih organov ter nekaterih zasebnih družb, kot so Color Line, Fjord Line, Amusement Park itd. Glej „*Vladna turistična strategija. Destinacija Norveška. Nacionalna strategija za turizem*“. Glej opombo 19. Več informacij o družbi je na voljo v osrednjem usklajevalnem registru za pravne subjekte, ki je del registrov Brønnøysund, na spletnem naslovu: http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=993995282.

([37]) Družba Visit Trondheim AS je bila ustanovljena leta 1989, da bi razvijala turizem v Trondheimu. Njeni delničarji so: Rezidor Hotels Norway AS (12,77 %), Bo-hotell AS (7,34 %), Realinvest AS (6,78 %) in drugi (73,11 %).
V njenem poslovnem profilu je navedeno: „Visit Trondheim je potovalna družba za organizacije, ustanove, družbe in vladne službe, katerih interesi so povezani s turizmom v Trondheimu in regiji Trondheim. Razvoj potovalne destinacije poteka skladno z razvojem skupnosti ter gospodarskim in turističnim razvojem. Družba Visit Trondheim opredeli in zagotavlja storitve gostovanja in trženje predstavitev, poleg tega prodaja in trži Trondheim in regijo Trondheim kot turistično, konferenčno, kulturno in prireditveno destinacijo ter prispeva k njunemu razvoju. Skrbi, da vse udeležene strani stremijo k istemu cilju, tj. da bi se Trondheim uveljavil kot potovalna destinacija ter uresničil svoje ambicije v zvezi s privlačnostjo in ugledom. Njen cilj ni, da bi svojim lastnikom zagotovila neposredno gospodarsko korist. Ob prenehanju družbe se bo morebiten dobiček vključil med sredstva družbe“ (v prostem prevodu). Več informacij o družbi je na voljo v osrednjem usklajevalnem registru za pravne subjekte, ki je del registrov Brønnøysund: http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=955715209.

([38]) URL pomeni enolični krajevnik vira. URL je formatiran besedilni niz, ki ga uporabljajo spletni brskalniki, poštni odjemalci in druga programska oprema za opredelitev omrežnega vira na internetu.

(40) Ko sta družbi upravljali svoji spletni mesti, sta bili stranki pritožnika. Tako sta uporabljali funkciji *ponudbe destinacij* in *iskanja tellUs* ter pritožniku za to uporabo plačevali licenčnino. Vendar sta navedeni družbi po preusmeritvi svojih URL na *visitnorway.com* in ukinitvi svojih spletnih mest prekinili pogodbi za funkcijo iskanja, saj se iz tehničnih razlogov na spletnem mestu *visitnorway.com* lahko uporablja samo funkcija iskanja družbe IN (edini iskalnik na spletnem mestu je razvila družba IN in ga namestila na platformo).

(41) Obe družbi sta morali za funkcijo *ponudbe destinacij* še vedno skleniti pogodbo s pritožnikom ali podobnim podjetjem. Družba IN te funkcije ne zagotavlja. Pritožnik je bil nekoč edini ponudnik storitev sistema za upravljanje destinacij na norveškem trgu. V obdobju 2012–2013 pa je na trg vstopil mednarodni konkurent, Citybreak, ki je ponudil funkcijo *ponudbe destinacij*, tj. omogočil turističnim ponudnikom, da ustvarijo podatkovno zbirko turističnih zanimivosti ([39]).

(42) Regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij, ki so se preselili na spletno mesto *visitnorway.com*, so tako lahko izbirali med različnimi družbami, ki so ponujale funkcijo *ponudbe destinacij* (New Mind | tellUs ali CityBreak ali kateri koli drug subjekt, ki je morda vstopil na trg), medtem ko so lahko stranke, ki so uporabljale storitve *iskanja tellUs*, uporabljale samo funkcije *ponudbe destinacij tellUs*. Ko je bila družba New Mind | tellUs edini ponudnik spletnih in infrastrukturnih storitev, so morali vsi regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij s to družbo skleniti pogodbo za obe funkciji *iskanja* in *ponudbe destinacij*.

(43) Uporabe različnih funkcij pred projektom Pilot Alfa in po njem so predstavljene v naslednjem grafičnem prikazu:

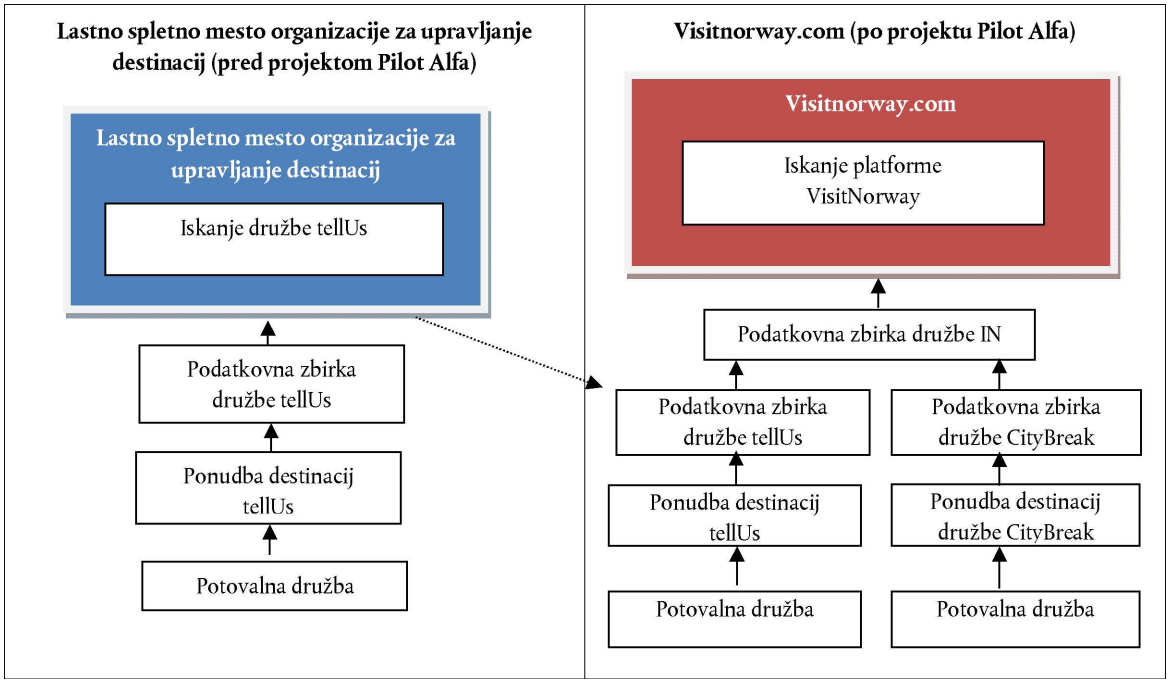

Vir: Nadzorni organ, na podlagi informacij, ki so jih zagotovili norveški organi (dokument št. 688213).

(44) Storitve, ki jih je družba IN ponujala regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij pred izvedbo projekta nove strukture (tj. storitve spletnega trženja in promocije na spletnem mestu *visitnorway.com*), so se ponujale po ceni, izračunani na podlagi njihovega letnega prometa in ne na podlagi tržne cene opravljenih storitev (glej uvodno izjavo 28). Ta sistem oblikovanja cen se je uporabljal tudi v okviru projekta Pilot Alfa, pri čemer se dodatne storitve, ki jih je zagotavljala družba IN, niso zaračunavale (spletna infrastruktura in povezane storitve).

([39]) Dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688213).

(45) Norveški organi pojasnjujejo ([40]), da se dodatne storitve niso zaračunavale, ker so se nove storitve še razvijale, ter da sta obe družbi, vključeni v pilotni projekt, vložili veliko časa in napora v razvoj novih funkcij družbe IN, tako da sta se ji z zagotavljanjem koristnih povratnih informacij in prispevka v zvezi z novimi storitvami oddolžili.

Projekt „Pilot Beta“

(46) Družba IN je od julija 2013 do novembra 2013 izvajala projekt „Pilot Beta“. Med tem pilotnim projektom je preučila nove poslovne modele, vključno z možnostjo spodbujanja novih elitnih pogodb o partnerstvu pri vseh regionalnih turističnih uradih in organizacijah za upravljanje destinacij.

(47) Družba IN je od 1. januarja 2014 na nediskriminacijski podlagi ponujala elitne pogodbe o partnerstvu vsem zainteresiranim organizacijam za upravljanje destinacij in regionalnim turističnim uradom. Uvedla je nov model oblikovanja cen za te storitve, pri čemer naj bi po navedbah norveških organov zaračunana cena izražala stroške storitev, ki jih zagotavlja družba IN, in razumni dobiček. Novi model oblikovanja cen se je od 1. januarja 2014 uporabljal tudi za oba pilotna projekta, tj. VisitSørlandet in VisitTrondheim.

(48) Zato je družba IN, kot je prikazano na sliki 2 v nadaljevanju, regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ponudila dve različni možnosti ([41]): (i) storitve na podlagi elitnih pogodb o partnerstvu ([42]) in (ii) promocijo na podlagi neelitnih pogodb ([43]). Spletno mesto *visitnorway.com* ne glede na njegovo razmerje z regionalnimi turističnimi uradi in organizacijami za upravljanje destinacij promovira Norveško kot turistično destinacijo, pri čemer zagotavlja splošne informacije o državi ([44]).

(49) Elitne pogodbe o partnerstvu so bile podpisane z regionalnimi turističnimi uradi in organizacijami za upravljanje destinacij, ki so se želeli preseliti na spletno mesto *visitnorway.com*. Tistim regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki svojih spletnih mest niso hoteli preseliti na platformo *visitnorway.com* (neelitni partnerji), je družba IN ponudila enake tržne in promocijske storitve kot pred tem na podlagi standardnih pogodb.

Slika 2

Sedanja struktura platforme visitnorway.com

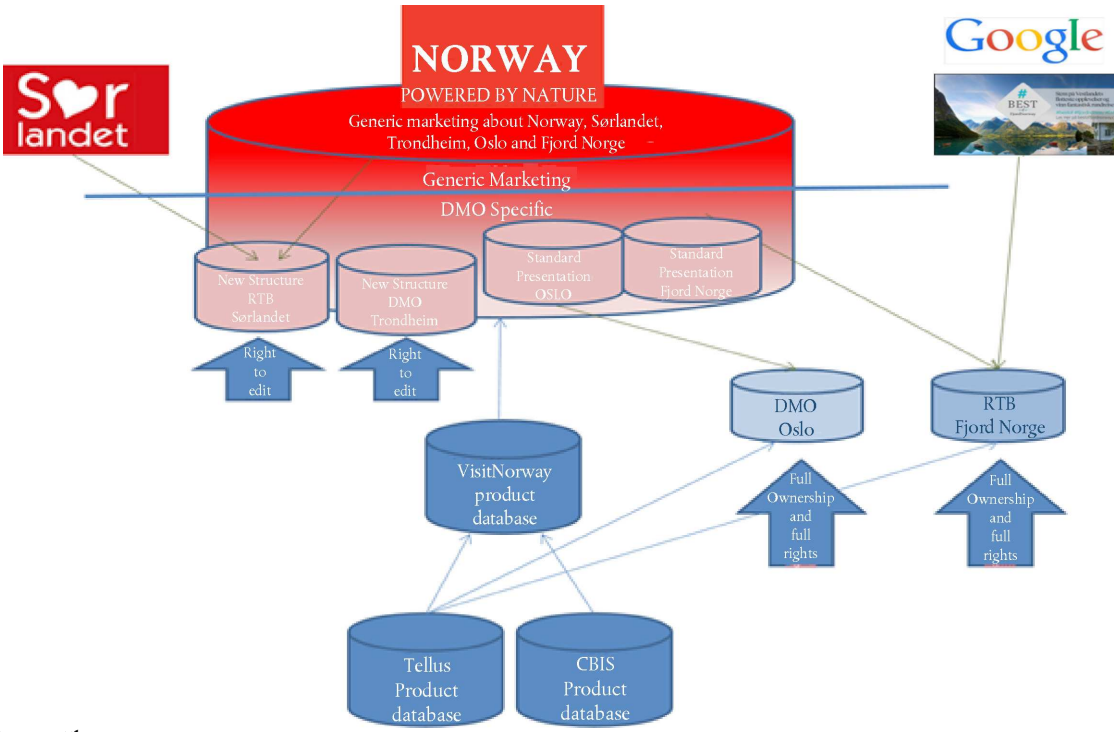

Vir: Družba IN.

([40]) Drugi dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688215). Glej tudi odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).
([41]) Na sliki 2 opredeljeno kot „značilnost organizacije za upravljanje destinacij“.
([42]) Na sliki 2 opredeljeno kot „nova struktura“.
([43]) Na sliki 2 opredeljeno kot „standardna predstavitev“.
([44]) Na sliki 2 opredeljeno kot „splošno trženje“.

3. *PRITOŽBA*

(50) Družba New Mind | tellUs v pritožbi trdi, da je mogoče promocijske dejavnosti družbe IN in njene naloge v zvezi s platformo *visitnorway.com* kot nacionalnim turističnim portalom obravnavati kot storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljnjem besedilu: SSGP) v skladu s pravili EGP o državni pomoči.

(51) Vendar je družba IN leta 2013 vstopila na nov trg ([45]), pri čemer je regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ponudila nove gospodarske storitve in jim dovolila, da svoja spletna mesta preselijo na platformo *visitnorway.com* (tj. spletna infrastruktura in povezane storitve). Družba New Mind | tellUs meni, da navedene storitve ne spadajo v okvir pooblastil, ki jih je prejela družba IN, in se ne opravljajo v skladu s sodno prakso v zadevi *Altmark* ([46]).

(52) Pritožnik poudarja, da družba IN med opravljanjem gospodarskih storitve ne bi smela prejeti državne pomoči ([47]).

(53) Natančneje, v pritožbi so navedene štiri različne oblike domnevne državne pomoči:

(a) neuvedba ločenih računovodskih izkazov za komercialne dejavnosti v družbi IN;

(b) odpoved dobičkom z nepridobitno usmerjenostjo gospodarskih dejavnosti družbe IN;

(c) domnevna pomoč regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki jo je družba IN dodelila v obliki spletne infrastrukture in povezanih storitev po cenah, nižjih od tržne, ter

(d) splošna oprostitev plačila davka na dohodek, priznana družbi IN, ki je veljala tudi za njene gospodarske dejavnosti.

(54) Nazadnje, družba New Mind | tellUs tudi trdi, da družba IN svoje stranke spodbuja k prekinitvi njihovih pogodb z družbo New Mind | tellUs, pri čemer regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki se preselijo na spletno mesto *visitnorway.com*, ponuja brezplačne prevajalske storitve ([48]).

4. *RAZLOGI ZA ZAČETEK FORMALNEGA POSTOPKA PREISKAVE*

(55) Nadzorni organ se je 16. julija 2014 odločil začeti formalni postopek preiskave iz člena 1(2) dela I Protokola 3.

(56) Vendar je Nadzorni organ predmet formalne preiskave omejil na tri izmed ukrepov, ki jih navaja pritožnik: (i) neuvedba ločenih računovodskih izkazov za komercialne dejavnosti v družbi IN in neobstoj mehanizma razporejanja stroškov, (ii) odpoved dobičkom z nepridobitno usmerjenostjo gospodarske dejavnosti ter (iii) domnevna pomoč, ki jo je družba IN regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij dodelila v obliki cen, ki niso zadoščale za pridobitev razumnih donosov iz naložb, ko jim je zagotavljala spletno infrastrukturo in povezane storitve.

(57) Splošna oprostitev plačila davka na dohodek, priznana družbi IN, je bila izključena iz sklepa o začetku postopka ([49]). V zvezi s tem je bil začet postopek v zvezi z obstoječo pomočjo.

(58) Nadzorni organ je v zvezi z ukrepi, ki so predmet sklepa o začetku postopka, predhodno ugotovil, da zagotavljanje spletne infrastrukture in povezanih storitev pomeni gospodarsko dejavnost, ki jo je mogoče ločiti od promocije Norveške kot turistične destinacije. Te nove storitve so bile vsem regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ponujene šele od 1. januarja 2014. Nadzorni organ je zato sklepal, da bi ti ukrepi, če bi jih bilo treba šteti za državno pomoč, pomenili novo pomoč ([50]).

(59) Nadzorni organ je poleg tega menil, da če bi bilo dokazano, da družba IN ni zaračunavala konkurenčne tržne cene za storitve, ki jih je zagotavljala regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ne bi bilo mogoče izključiti obstoja nove državne pomoči za navedene subjekte.

([45]) Pritožnik navaja, da: „ponujanje storitev infrastrukture informacijske platforme turizmu do zdaj ni spadalo v okvir dejavnosti družbe IN“. Pritožba (dokument št. 678002), str. 8.
([46]) Sodišče je v sodbi v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, navedlo, da nadomestilo za storitve, ki izpolnjujejo štiri merila iz točk 89 do 93 sodbe, ne pomeni državne pomoči.
([47]) Podrobnejše informacije o pritožbi so navedene v sklepu o začetku postopka iz uvodne izjave 2.
([48]) Elektronsko sporočilo z dne 15. novembra 2013 (dokument št. 690346).
([49]) Za več podrobnosti glej uvodni izjavi 61 in 62 sklepa o začetku postopka.
([50]) Za več podrobnosti glej uvodne izjave 115 do 126 sklepa o začetku postopka.

(60) Nazadnje je Nadzorni organ izrazil dvom, da bi se lahko domnevni ukrepi državne pomoči šteli za združljive s Sporazumom EGP na podlagi člena 61(3)(c) kot pomoč za spodbujanje turističnih dejavnosti ([51]).

(61) Nadzorni organ je ob upoštevanju teh predhodnih ugotovitev menil, da nima dovolj informacij, da bi lahko izključil obstoj državne pomoči ali njeno nezdružljivost s Sporazumom EGP. Zato je bil začet formalni postopek preiskave.

5. *PRIPOMBE TRETJIH OSEB K SKLEPU O ZAČETKU POSTOPKA*

(62) Pripombe k sklepu o začetku postopka je predložila samo družba New Mind | tellUs, tj. pritožnik.

(63) Kar zadeva vsebino, pritožnik poudarja, da je družba IN vstopila na že dobro delujoč trg za spletno infrastrukturo in povezane storitve, ki so gospodarske storitve. Vstop na ta trg ne ustreza navodilu države in naj bi bil v nasprotju z glavno nalogo družbe IN, ki je spodbujati zasebno podjetništvo.

(64) Družba New Mind | tellUs se strinja s predhodnimi ugotovitvami Nadzornega organa o obstoju državnih sredstev, odgovornosti, selektivnosti in morebitnem izkrivljanju konkurence.

(65) Kar zadeva obstoj prednosti, pritožnik meni, da je družba IN navzkrižno subvencionirala njihovo spletno infrastrukturo in povezane storitve. To pa zato, ker družba IN računovodskih izkazov nima ustrezno ločenih in ker se pri zagotavljanju teh gospodarskih storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij odpoveduje dobičku. Pritožnik trdi tudi, da družba IN ponuja brezplačne prevajalske storitve (glej uvodno izjavo 54).

(66) Kar zadeva domnevno pomoč za regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij, pritožnik navaja, da jih norveški organi niso obvestili o sklepu o začetku postopka.

(67) Poleg tega trdi, da izbrani stranki pilotnih projektov med trajanjem pilotnih projektov nista plačevali za opravljene storitve. V cenovni model, ki ga je pozneje uvedla družba IN, niso zajeti vsi zadevni stroški in ni zagotovljen razumen dobiček. Natančneje, družba IN v svoje izračune ni vključila vseh razvojnih stroškov v zvezi z infrastrukturo, vzpostavljeno za novo strukturo (18 milijonov NOK), poleg tega ne izračunava donosnosti naložb. Zato je regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij dodeljena prednost.

(68) Kar zadeva združljivost, pritožnik trdi, da na zadevnem trgu ni tržnih nepopolnosti. Poleg tega dejstvo, da družba IN ponuja brezplačne ali subvencionirane prevajalske storitve regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki vsebino preselijo na platformo *visitnorway.com*, pomeni povezan pogoj, ki je v nasprotju s protimonopolnimi pravili, zato domnevne državne pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo.

(69) Pritožnik je 13. januarja 2015 Nadzornemu organu poslal kopijo dopisa o državnem proračunu za leto 2015 ([52]). Po njegovem mnenju ta dopis potrjuje, da dejavnosti družbe IN na področju spletne infrastrukture in povezanih storitev ne spadajo v okvir njenih nalog, ki so omejene na promocijo Norveške kot turistične destinacije.

6. *PRIPOMBE NORVEŠKIH ORGANOV K SKLEPU O ZAČETKU POSTOPKA IN PRIPOMBAM TRETJE OSEBE*

(70) Norveški organi so odgovorili na sklep o začetku postopka ([53]), pri čemer so navedli, da obravnavani ukrepi ne pomenijo državne pomoči in da bi bilo treba, če kateri od ukrepov dejansko pomeni državno pomoč, tako pomoč uvrstiti med obstoječo pomoč, saj je bila promocija norveškega turizma ena od nalog predhodnic družbe IN iz časa pred podpisom Sporazuma EGP.

(71) Če pa bi se ugotovilo, da gre za novo pomoč, bi jo bilo treba šteti za združljivo s Sporazumom EGP kot nadomestilo za SSGP ali na podlagi člena 61(3)(c) Sporazuma EGP kot pomoč za promocijo turističnega sektorja.

([51]) Za več informacij o razlogovanju Nadzornega organa v zvezi z združljivostjo glej uvodne izjave 129 do 137 sklepa o začetku postopka.
([52]) Dodatne informacije pritožnika (elektronsko sporočilo pritožnika z dne 13. januarja 2015 (dokument št. 734800)).
([53]) Odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).

(72) Norveški organi navajajo, da „če je mogoče gospodarsko dejavnost ločiti od naloge javnega organa, se lahko ta organ v tej funkciji obravnava kot podjetje. Vendar pa je treba vse dejavnosti obravnavati kot negospodarske, če jih ni mogoče ločiti med seboj“ ([54]). V skladu s to predpostavko norveški organi menijo, da je Nadzorni organ napačno razumel dejstva, saj se zadevne storitve, tj. spletna infrastruktura in povezane storitve, ne zagotavljajo samostojno, temveč samo kot sestavni del storitev, ponujenih prek spletnega mesta *visitnorway.com*, ki jih je treba kot celoto šteti za negospodarsko dejavnost. Zagotavljanje teh storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij spada v okvir naloge družbe IN, ki je promovirati Norveško kot turistično destinacijo, ta pa spada v okvir nacionalne turistične strategije za spodbujanje podjetništva. Zato spletne infrastrukture in povezanih storitev ni mogoče ocenjevati samostojno, ampak samo kot del promocijskih dejavnosti družbe IN.

(73) Kakor koli že, družba IN ob sklepanju pogodb za zagotavljanje plačljivih storitev uporablja osnovni stroškovni model, s čimer zagotovi, da se upoštevajo vsi zadevni stroški storitev za družbo IN. Ta metodologija je bila uzakonjena v „*Smernicah za plačila uporabnikov*“, ki izhajajo iz dopisa o proračunu družbe IN za leto 2011 ([55]), družba IN pa jo uporablja od leta 2011. Družba IN je to metodologijo razporejanja stroškov uporabila tudi v elitnih pogodbah, tako da je lahko zajela vse stroške, povezane z elitnimi pogodbami. V svoj proračun in cene je vključila tudi pričakovani dobiček v višini [… % do … %]. Norveški organi so tudi pojasnili, da je turistični sektor, zlasti trg storitev spletne infrastrukture, zelo živahen. Zato morata družbe IN in platforma *visitnorway.com* storitve, ki se zagotavljajo, prilagajati tehnološkemu in tržnemu razvoju.

(74) Kar zadeva združljivost, norveški organi zagovarjajo uporabo pravil o SSGP. Kot navajajo, bi bilo treba, če bi se storitve, preučene v tej zadevi, štele za gospodarske dejavnosti in bi bilo treba ugotoviti, da gre za pomoč, tako pomoč preučiti na podlagi pravil o združljivosti SSGP ([56]). Po mnenju norveških organov zagotavljanje teh storitev ustreza duhu Sklepa Komisije 2012/21/EU ([57]).

(75) Norveški organi tudi trdijo, da bi bilo treba zadevne ukrepe razglasiti za združljive z delovanjem Sporazuma EGP na podlagi člena 61(3)(c) Sporazuma EGP kot državno pomoč za promocijo turističnega sektorja.

(76) Norveški organi poudarjajo, da se je z dodelitvijo dostopa regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij do platforme povečala konkurenca na podrejenem trgu storitev *ponudbe destinacij*. To je treba upoštevati, da bi se izravnal morebitni negativni učinek domnevne pomoči. Norveški organi pojasnjujejo, da se je konkurenčni pritisk na tem trgu povečal, saj platforma *visitnorway.com* zbira informacije o potovalnih produktih od vseh mogočih konkurentov, tj. družb New Mind | tellUs ali Citybreak ali katere koli druge družbe, ki bi morda vstopila na trg. Nekoč je bila družba New Mind | tellUs edini ponudnik na trgu. Poleg tega družba IN platformo ponuja regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki ne konkurirajo podjetjem zunaj norveških meja.

(77) Norveški organi zanikajo, da bi družba IN ponujala brezplačne prevajalske storitve regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki so podpisali elitne pogodbe, in pojasnjujejo, kako družba IN krije stroške prevajanja v različnih primerih. Na splošno, družba IN regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij krije del stroškov prevajanja v zvezi z informacijami splošnega interesa v okviru svoje naloge promocije Norveške kot turistične destinacije. Vendar krije samo 50 % stroškov prevoda posameznih turističnih zanimivosti regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij ([58]). To je splošno

([54]) Prav tam.

([55]) Norveški organi so Nadzornemu organu kot Prilogo 2 k odgovoru na sklep o začetku postopka (dokument št. 720777) poslali angleški prevod dokumenta z naslovom „*Pregled dodelitve sredstev za razvoj poslovanja in upravo v družbi IN*“ (poglavje 2421, točka 70). Stroškovni model temelji na številu ur, ki jih družba IN porabi za zagotavljanje plačljivih storitev.

([56]) Norveški organi neobstoja državne pomoči ne dokazujejo na podlagi pogojev iz sodbe Altmark, temveč na podlagi duha sklepa o SSGP, na podlagi česar sklepajo o združljivosti domnevnih ukrepov državne pomoči.

([57]) Sklep Komisije 2012/21/EU z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 7, 11.1.2012, str. 3).

([58]) Norveški organi so pojasnili, da platforma *visitnorway.com* ponuja splošne informacije in informacije o produktih. Splošne informacije se nanašajo na informacije v javnem interesu, kot so novice v zvezi s severnim polarnim sijem itd. Informacije o produktih se nanašajo na posamezne komercialne dejavnosti, tj. hotele, turistične dejavnosti itd. Glej uvodno izjavo 48.

pravilo za vse regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij. V zvezi z regionalnimi turističnimi uradi in organizacijami za upravljanje destinacij, ki so se preselili na spletno mesto *visitnorway.com* (tj. elitni partnerji), pa družba IN ne krije nobenih stroškov prevajanja. Povedano drugače, elitni partnerji izgubijo prevajalske ugodnosti. Zato v nasprotju s trditvami pritožnika ni zanimanja za podpis elitne pogodbe o partnerstvu, da bi se prejelo nadomestilo za stroške prevajanja.

(78) Norveški organi v odgovor na pripombe pritožnika poudarjajo, da družba IN ne konkurira družbi New Mind | tellUs. Res je, da so zaradi dodelitve dostopa regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij do spletnega mesta *visitnorway.com* storitve, ki so jih prej ponujale zunanje družbe s področja informacijske tehnologije, postale deloma odvečne, vendar družba IN neposredno ne konkurira pritožniku. Povedano drugače, družba IN ne nadomešča družbe New Mind | tellUs kot ponudnika storitev informacijske tehnologije, temveč nekatere funkcije (kot je *iskanje TellUs*) niso več potrebne ali tehnično izvedljive.

(79) Norveški organi so Nadzornemu organu predložili tudi dokaze o tem, da je družba IN regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij obvestila o sklepu o začetku postopka. Družba IN je poslala elektronska sporočila vsem elitnim partnerjem (domnevnim upravičencem do državne pomoči), sklicevanje na sklep o začetku postopka pa je bilo navedeno tudi na njenem spletnem mestu ([59]).

(80) Nazadnje, norveški organi so v odgovoru na zadnji dopis pritožnika ([60]) (naveden v uvodni izjavi 69) menili, da je bilo na vprašanje, na katerega je opozorila družba New Mind | tellUs, že ustrezno odgovorjeno. Zato dodatna pojasnila niso bila potrebna ([61]).

II. **OCENA**

1. *OBSTOJ DRŽAVNE POMOČI*

(81) Člen 61(1) Sporazuma EGP določa:

„Razen če ta sporazum ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodelijo države članice ES, države Efte ali je dodeljena v kakršni koli obliki iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z delovanjem tega sporazuma, kolikor škodi trgovini med pogodbenicami.“

(82) Ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, če izpolnjuje štiri pogoje. Prvič, financirati ga mora država ali pa mora biti financiran iz državnih sredstev in pripisljiv državi. Drugič, ukrep mora dajati prednost. Tretjič, ukrep mora koristiti izbranim podjetjem ali gospodarskim dejavnostim. Četrtič, ukrep mora biti tak, da bi lahko škodil trgovini med pogodbenicami in izkrivljal konkurenco v EGP.

(83) Za obstoj državne pomoči morajo biti izpolnjeni vsi kumulativni pogoji iz člena 61(1) ([62]).

1.1 PODROČJE UPORABE TE ODLOČBE

(84) Sklep o začetku postopka se nanaša na domnevno državno pomoč družbi IN ter regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij. Pomisleki Nadzornega organa na podlagi informacij, ki so jih poslali pritožnik in norveški organi, so bili osredotočeni na spletno infrastrukturo in povezane storitve, ki jih je družba IN regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij zagotavljala na podlagi elitnih pogodb o partnerstvu.

(85) Vendar je Nadzorni organ med formalnim postopkom ugotovil, da je treba za oceno ravnanja družbe IN na trgu spletne infrastrukture in povezanih storitev oceniti tudi druge komercialne storitve, ki jih je družba IN zagotavljala regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, tj. storitve promocije in trženja posameznih vsebin. To pa zato, ker se poslovni načrt družbe IN v zvezi z novo strukturo nanaša na obe vrsti storitev.

([59]) Priloga I k dopisu družbe IN z dne 24. novembra 2014. Pripombe k ugotovitvam družbe New Mind | tellUs (dokument št. 730560).
([60]) Dodatne informacije pritožnika. Elektronsko sporočilo pritožnika z dne 13. januarja 2015 (dokument št. 734800).
([61]) Odgovor norveških organov na elektronsko sporočilo, ki ga je poslal pritožnik, z dne 13. januarja 2015, glej zgornjo opombo (dokument št. 742759).
([62]) Sodbi v zadevah Belgija proti Komisiji (Tubemeuse), C-142/87, EU:C:1990:125, točka 25, in France Télécom (Bouygues), T-425/04 RENV in T-444/04 RENV, EU:T:2015:450, točka 186.

(86) Čeprav posamezne storitve promocije in trženja niso bile zajete v sklep o začetku postopka in niso zajete v to odločbo, se bo Nadzorni organ zato nanje skliceval, kolikor bo potrebno, da bi sprejel odločitev o domnevnih ukrepih državne pomoči z zagotavljanjem spletne infrastrukture in povezanih storitev.

1.2 MOREBITNI UKREPI DRŽAVNE POMOČI ZA DRUŽBO IN

1.2.1 *Ali se družba IN lahko obravnava kot „podjetje“?*

(87) Iz člena 61(1) Sporazuma EGP izhaja, da ukrepi pomenijo državno pomoč samo, če se z njimi daje prednost nekaterim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga. Člen 61(1) Sporazuma EGP se uporablja samo, če je upravičenec do pomoči podjetje. Zato je treba preučiti, ali se družba IN lahko šteje za podjetje v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.

(88) Podjetja so subjekti, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na svoj pravni status in način financiranja ([63]). Gospodarske dejavnosti so dejavnosti, ki obsegajo ponujanje blaga ali storitev na trgu ([64]). Vsi subjekti, ki so pravno ločeni od države in se ukvarjajo z gospodarskimi dejavnostmi, se obravnavajo kot „podjetja“. V členu 61(1) Sporazuma EGP so zajeta vsa javna in zasebna podjetja ([65]).

(89) Če subjekt izvaja gospodarske dejavnosti, ga je treba šteti za podjetje samo v povezavi z navedenimi posameznimi storitvami, ne glede na to, kako bi bilo treba razvrstiti njegove druge dejavnosti ([66]).

(90) Norveški organi trdijo, da zagotavljanja spletne infrastrukture in povezanih storitev ni mogoče opredeliti kot gospodarsko dejavnost. Po njihovem mnenju navedenih storitev ni mogoče ločiti od storitev, ki se ponujajo regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij za promocijo Norveške kot turistične destinacije prek platforme *visitnorway.com*. Ker razvoj in upravljanje te platforme ustrezata cilju promocije Norveške kot turistične destinacije in te splošne naloge ni mogoče opredeliti kot gospodarske dejavnosti, v tem primeru niti obravnavanih informacijskih storitev ni mogoče opredeliti kot takih.

(91) Nadzorni organ trdi nasprotno, pri čemer potrjuje svoje predhodno mnenje, izraženo v sklepu o začetku postopka.

(92) Nadzorni organ ugotavlja, prvič, da dopis o proračunu za leto 2013 ([67]) družbi IN dovoljuje opravljati gospodarske in negospodarske dejavnosti, saj je uvedeno razlikovanje v zvezi s financiranjem navedenih dejavnosti: gospodarske dejavnosti je treba opravljati pod tržnimi pogoji in jih morajo zato financirati stranke. Zato ima družba IN zakonsko možnost, da hkrati zagotavlja gospodarske in negospodarske storitve.

(93) Drugič, po mnenju Nadzornega organa dejstvo, da družba IN v nekaterih primerih deluje kot instrument države za splošno promocijo Norveške in v zvezi s tem ne zagotavlja storitev ali blaga na trgu, ni zadosten razlog za ugotovitev, da družba IN ne ponuja drugih gospodarskih storitev v turističnem sektorju.

(94) Tretjič, Nadzorni organ se strinja, da promocija Norveške kot turistične destinacije ni gospodarska dejavnost. Vendar družba IN na platformi ponuja različne vrste storitev. Ponuja trženje in promocijo splošnih vsebin v zvezi z Norveško, tj. splošne informacije o severnem polarnem siju, vremenu, geografskih značilnostih države itd., pa tudi posamezne turistične vsebine, tj. promocijo hotelov, restavracij ali drugih poslovnih dejavnosti. Trženje splošnih informacij o Norveški ni gospodarska dejavnost, trženje posebnih turističnih dejavnosti pa pomeni gospodarsko dejavnost.

([63]) Sodbe v zadevah Höfner in Elser proti Macroton, C-41/90, EU:C:2011:732, točke 21 do 23, v zadevi Pavlov in drugi, C-180/98 do C-184/98, EU:C:2000:428, ter v zadevi Private Barnehagers Landsforbund, E-5/07, Poročilo Sodišča Efte [2008], str. 62, točka 78.

([64]) Sodba v zadevi Ministero dell'Economica e delle Finanze proti Cassa di Risparmio di Firenze SpA, C-222/04, EU:C:2006:8, točka 108.

([65]) Sodba v zadevi Banco Exterior de España, C-37/92, EU:C:1993:836, točka 11.

([66]) Gospodarske in negospodarske dejavnosti lahko sočasno obstajajo znotraj iste panoge in jih včasih opravlja celo ista organizacija. V tem primeru je treba subjekt obravnavati kot podjetje le v povezavi z njegovimi gospodarskimi dejavnostmi. Glej sodbo v zadevi Komisija proti Italiji, C-118/85, EU:C:1987:283, točka 7. Glej tudi Odločbo Komisije 2006/225/ES z dne 2. marca 2005 o programu pomoči, ki ga izvaja Italija za prestrukturiranje ustanov poklicnega usposabljanja (UL L 81, 18.3.2006, str. 25), uvodna izjava 43.

([67]) Na voljo na spletnem naslovu: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/NHD/Vedlegg/Brev/2013_oppdragsbrev_innovasjonnorge.pdf#search=OPPDRAGSBREV&regj_oss=1.

(95) Nadzorni organ se ne more strinjati s trditvijo, da zagotavljanje spletne infrastrukture in povezanih storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ne pomeni gospodarske dejavnosti, ker je končni namen zagotavljati negospodarsko dejavnost, in sicer promocijo Norveške kot turistične destinacije. Po mnenju Nadzornega organa namen norveških organov ni pomemben pri ugotavljanju, ali družba IN opravlja gospodarsko dejavnost. Nadzorni organ meni, da promocija zasebne turistične dejavnosti vključuje gospodarsko dejavnost.

(96) V sodni praksi se v določenih primerih priznava, da „za namene presoje narave te dejavnosti nakupa ni treba razmejiti dejavnosti nakupa proizvoda od poznejše uporabe, kar je bilo storjeno, in da gospodarska ali negospodarska narava poznejše uporabe kupljenega proizvoda nujno določa naravo dejavnosti nakupa“ ([68]). Vendar Nadzorni organ opozarja, da prejemniki informacijskih storitev družbe IN, regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij, te storitve uporabljajo tudi za izvajanje gospodarskih in negospodarskih storitev. Regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij zagotavljajo splošno turistično promocijo svojih geografskih območij, pa tudi posamezne turistične dejavnosti za svoje delničarje in stranke. Nadzorni organ tako ugotavlja, da družba IN zagotavlja gospodarske storitve.

(97) Četrtič, Nadzorni organ meni, da v nasprotju s trditvijo norveških organov, glej uvodno izjavo 90, za promocijo Norveške kot turistične destinacije ni nujno treba zagotavljati tudi spletne infrastrukture in povezanih storitev. Dejansko je družba IN do leta 2013 uspešno promovirala turizem na Norveškem, čeprav šele od takrat ponuja navedene spletne storitve na podlagi elitnih pogodb o partnerstvu. Nadzorni organ poudarja, da norveški organi niso predložili dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče sklepati, da bodo prizadevanja družbe IN za promocijo turizma v državi uspešna samo, če se bodo navedene spletne storitve ponujale prek spletnega mesta *visitnorway.com*. Zato se Nadzorni organ ne strinja, da je za promocijo Norveške kot turistične destinacije nujno treba zagotavljati tudi spletno infrastrukturo in povezane storitve. Tako ne more ugotoviti, da so te storitve neločljivo povezane.

(98) Petič, Nadzorni organ opozarja, da je pri opredelitvi storitve kot gospodarske pomembno, ali je na zadevnem trgu konkurenca, tj. ali drugi subjekti ponujajo enako ali zamenljivo blago in storitve ([69]). Spletno infrastrukturo in povezane storitve zagotavljajo tudi zasebni ponudniki, kot je pritožnik, zato Nadzorni organ ugotavlja, da je v obravnavani zadevi ta pogoj izpolnjen.

(99) Sodišče Evropske unije je v svoji sodni praksi poudarilo, da se gospodarske dejavnosti običajno ponujajo za plačilo ([70]). Ker pritožnik in družba IN zagotavljata spletno infrastrukturo in povezane storitve za plačilo, Nadzorni organ meni, da je to še en razlog, zakaj bi bilo treba navedene storitve opredeliti kot gospodarske.

(100) Po mnenju Nadzornega organa to velja tudi, če družba IN spletne infrastrukture in povezanih storitev ne zagotavlja kot samostojne storitve; ko se spletna mesta regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij vključijo v platformo *visitnorway.com*, regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij prejemajo storitve platforme, ki so jih prej za plačilo kupovali od zasebnih ponudnikov. Zato ni pomembno, ali se te storitve ponujajo samo regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ne pa tudi drugim družbam za upravljanje destinacij.

(101) Nadzorni organ zato ugotavlja, da je družba IN podjetje v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, ko zagotavlja spletno infrastrukturo in povezane storitve.

1.2.2 ***Gospodarska prednost***

(102) Kot je bilo že navedeno, norveški organi trdijo, da je treba zagotavljanje spletne infrastrukture in povezanih storitev razumeti v okviru dejavnosti družbe IN za promocijo turizma, in sicer kot del cilja Norveške, da se

([68]) Glej sodbo v zadevi Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN) proti Komisiji, C-205/03, EU:C:2006:453, točka 26.

([69]) Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN)/Komisija, C-205/03, EU:C:2005:666, točka 31.

([70]) Glej sodbi v združenih zadevah Pavel Pavlov in drugi, C-180/98 do C-184/98, EU:C:2000:428, točka 76, in v zadevi Ambulanz Glöckner, C-475/99, EU:C:2001:577, točka 20.

zmanjša število regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij ter da turizem postane učinkovitejši. Nadzorni organ opozarja, da v členu 61(1) Sporazuma EGP ni razlikovanja med državnimi ukrepi glede na njihove vzroke ali cilje, temveč so opredeljeni glede na svoje učinke ([71]). Sodišče Evropske unije je navedlo, da iz tega „izhaja, da je pojem pomoči objektiven in da je presoja odvisna zgolj od vprašanja, ali je z državnim ukrepom podeljena ugodnost enemu ali več določenim podjetjem“ ([72]). Zato cilji nove strukture norveškega turizma niso pomembni pri ugotavljanju, ali domnevni ukrepi pomenijo prednost in državno pomoč.

(103) V obravnavani zadevi je obstoj prednosti odvisen od tega, (i) ali je družba IN svoje gospodarske dejavnosti navzkrižno subvencionirala z javnimi sredstvi, ki jih je prejela kot nadomestilo za negospodarske dejavnosti, in (ii) ali je družba IN zahtevala ustrezni donos kapitala (razumni dobiček) za gospodarske storitve, ki jih je zagotavljala regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij.

(104) Ti vprašanji bosta preučeni v naslednjih dveh pododdelkih. Nadzorni organ bo v preučitvi ugotovil, ali so se storitve, kupljene od družbe IN, regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij zaračunavale po nižji ceni, kot bi prevladala v razmerah konkurenčnega trga (tj. neobstoj tržne moči). Nadzorni organ meni, da je razumen približek za tako konkurenčno raven cena, s katero se lahko pokrijejo dodatni stroški, tj. neposredno pripisljivi spremenljivi stroški in ustrezni delež splošnih (fiksnih) stroškov, čemur se prišteje ustrezen donos kapitala ([73]).

1.2.2.1 **Navzkrižno subvencioniranje spletne infrastrukture in povezanih storitev**

(105) Kadar subjekt izvaja gospodarske in negospodarske dejavnosti, bi moral biti uveden sistem stroškovnega računovodstva za zagotovitev, da se gospodarske dejavnosti ne subvencionirajo z državnimi sredstvi, dodeljenimi za negospodarske dejavnosti navedenega subjekta ([74]).

(106) Vzpostavljeni morajo biti objektivni in pregledni mehanizmi razporejanja stroškov, ki zagotavljajo, da se z državnimi sredstvi, dodeljenimi za negospodarske dejavnosti navedenega subjekta, ne krijejo dodatni stroški, povezani z gospodarskimi dejavnostmi. Če taki mehanizmi niso vzpostavljeni, lahko gospodarske dejavnosti pridobijo prednosti iz javnih sredstev, dodeljenih za negospodarske dejavnosti. Poleg tega bi morali biti iz notranjih računovodskih izkazov razvidni stroški in prihodki, ki ustrezajo različnim storitvam ([75]).

(107) Zato bo Nadzorni organ preveril, ali ima družba IN uvedeno metodologijo, s katero lahko loči stroške in prihodke iz svojih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, da se tako izključi tveganje za navzkrižno subvencioniranje med različnimi dejavnostmi družbe IN. Nadzorni organ bo tudi preučil računovodske izkaze družbe IN v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, ki jih zagotavlja regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij.

([71]) Sodba v zadevi Norveška proti ESA, E-6/98, Poročilo Sodišča Efte 1998, str. 242, točka 34. Glej tudi sodbi v združenih zadevah Evropska komisija proti Government of Gibraltar, Združenemu kraljestvu in Španiji ter Španija proti Evropski komisiji, Government of Gibraltar in Združenemu kraljestvu, C-106/09 in C-107/09, EU:C:2011:732, ter v zadevi Francija proti Komisiji, C-241/94, EU:C:1996:353, točki 19 in 20.

([72]) Sodbi v zadevi Ladbroke Racing proti Komisiji, T-67/94, EU:T:1998:7, točka 52, in v zadevi SIC proti Komisiji, T-46/97, EU:T:2000:123, točka 83.

([73]) Sodba v združenih zadevah Chronopost SA proti Komisiji, C-83/01 P, C-93/01 P in C-94/01P, EU:C:2003:388, točka 40.

([74]) Glej na primer odločbe Nadzornega organa št. 84/15/COL v zvezi z domnevnim navzkrižnim subvencioniranjem pomorskih tečajev, ki sta jih izvajali norveška obalna reševalna služba in Univerza v Tromsøju (UL C 193, 11.6.2015, str. 9), na voljo na spletnem naslovu: http://www.eftasurv.int/media/esa-docs/physical/84-15-COL.pdf), št. 142/03/COL v zvezi z reorganizacijo in prenosom javnih sredstev na Raziskovalni zavod za delo (UL C 248, 16.10.2003, str. 6), št. 343/09/COL o nepremičninskih transakcijah občine Time glede parcel številka 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70, 2/32 (UL L 123, 12.5.2011, str. 72), št. 496/13/COL o financiranju koncertne dvorane in konferenčnega centra Harpa (UL L 172, 12.6.2014, str. 36), uvodna izjava 56 in v njej navedene odločbe ter št. 174/13/COL o financiranju občinskih zbiralcev odpadkov (UL C 263, 12.9.2013, str. 5). Podobno je v Smernicah o državni pomoči za raziskave in razvoj ter inovacije navedeno: „Če isti subjekt izvaja gospodarske in negospodarske dejavnosti, javno financiranje negospodarskih dejavnosti ne spada na področje uporabe člena 61(1) Sporazuma EGP, če je mogoče obe vrsti dejavnosti ter njune stroške, *financiranje in prihodke jasno ločiti, da se učinkovito prepreči navzkrižno subvencioniranje gospodarske dejavnosti*. Ustrezna razporeditev stroškov, financiranja in prihodkov se lahko dokaže na podlagi letnih finančnih izkazov zadevnega subjekta“ (odstavek 18, poudarek dodan).

([75]) Ti pogoji so določeni v direktivi o preglednosti (Direktiva Komisije 2006/111/ES z dne 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij (UL L 318, 17.11.2006, str. 17)), ki je bila v Sporazum EGP vključena s Sklepom Skupnega odbora EGP št. 55/2007 z dne 8. junija 2007 (UL L 266, 11.10.2007, str. 15, in Dopolnilo EGP št. 48, 11.10.2007, str. 12).

Mehanizem razporejanja stroškov

(108) Kot je bilo že navedeno, mora javno podjetje, ki izvaja gospodarske in negospodarske dejavnosti, vzpostaviti računovodske sisteme in postopke, ki mu omogočajo, da vse dodatne stroške, nastale pri zagotavljanju gospodarske storitve, razporedi v računovodske izkaze, ki vsebujejo gospodarske dejavnosti ([76]).

(109) Nadzorni organ je na podlagi informacij, ki jih je zagotovila družba IN, ugotovil, da so splošni stroški naslednji: (i) razvojni stroški projekta nove strukture, (ii) splošni operativni stroški, tj. spremljanje izvajanja in upravljanje, podpora spletnega skrbnika itd., ter (iii) tehnični operativni stroški platforme, tj. svetovalci s področja informacijske tehnologije, letne licenčnine za programsko opremo, vzdrževanje strojne in programske opreme itd. ([77]).

(110) Norveški organi so pojasnili, da **razvojni stroški** pomenijo stroške vodenja projekta, razvoja zasnove, tehničnega razvoja in izboljšav, preskušanja in dela, ki so ga svetovalci opravili za pripravo platforme *visitnorway.com* na projekt nove strukture. Razvojni stroški so v letu 2013 znašali približno 18 milijonov NOK ([78]).

(111) Po navedbah norveških organov v odgovoru na sklep o začetku postopka ([79]) so bili gospodarskim storitvam, ki so se zagotavljale prek platforme, dodeljeni 4 milijoni NOK. Glede na zagotovljene informacije in ob upoštevanju delitve stroškov na podlagi popolne preglednosti med splošnim trženjem in posebnim trženjem ([80]) je velika večina operativnih in tehničnih stroškov nove strukture (približno 89 %) povezana s splošnim trženjem Norveške (negospodarska dejavnost). V poslovni model družbe IN so bili torej vključeni 4 milijoni NOK razvojnih stroškov kot naložbeni stroški. Norveški organi so zagotovili informacije, ki potrjujejo, da gre za smiselno razporeditev razvojnih stroškov. Natančneje, družba IN je Nadzorni organ obvestila, da je bilo s preverjanjem 15 766 uredniških strani in 19 000 imenikov izračunano, da je bilo v obdobju od 23. marca 2014 do 23. marca 2015 84,3 % vseh ogledov strani opredeljenih kot splošno trženje, 15,7 % vseh ogledov strani pa je bilo poslovnih imenikov ([81]). Zato bi bilo treba največji del razvojnih stroškov razporediti med negospodarske storitve platforme.

(112) Nadzorni organ na podlagi zagotovljenih informacij, navedenih zgoraj, navaja, da je delež razvojnih stroškov, razporejenih med gospodarske storitve družbe IN, višji od 20 %, kar presega dejanski delež stroškov, povezanih s promocijo posameznih vsebin, navedenih zgoraj. Nadzorni organ zato ugotavlja, da je dodelitev 4 milijonov NOK v poslovni model elitnih pogodb o partnerstvu smiselna in upravičena.

(113) Vendar pritožnik trdi, da bi morali razvojni stroški vključevati tudi dele stroškov, povezanih z vzpostavitvijo platforme leta 2007.

(114) Družba IN potrjuje, da ti stroški niso bili vključeni v izračun stroškov. Trdi, da je platforma obstajala že pred podpisom elitnih pogodb o partnerstvu, regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij pa so že imeli pogodbe o sodelovanju, pri čemer so plačevali letno partnersko pristojbino, ki je pripomogla k vzpostavitvi platforme ([82]). Poleg tega začetni stroški niso bili vključeni, ker niso bili kapitalizirani ([83]), kot je dovoljeno z norveškimi računovodskimi standardi (NRS 19) ([84]). NRS 19 se nanaša na zadevne neposredne stroške in kapitalizacijo stroškov. V skladu s tem standardom neopredmetenih sredstev, tj. nedenarnih sredstev, ki fizično ne obstajajo ter jih podjetje uporablja pri proizvodnji ali prodaji blaga in storitev, ni treba kapitalizirati. V skladu s temi pravili v primeru platforme *visitnorway.com* tako noben razvojni strošek ni bil kapitaliziran.

(115) Poleg tega norveški organi pojasnjujejo, da bo leta 2015 za *visitnorway.com* uvedena nova platforma sistema za upravljanje destinacij v oblaku. Sedanja platforma bo z vso vsebino, rutinami, licencami za programsko opremo itd. na voljo do konca leta 2015, nato pa bo ukinjena. Na novo platformo bodo preseljena samo besedila in fotografije, pri čemer stara tehnična platforma zaradi tehničnega razvoja na trgu ne bo ohranila nobene vrednosti. Zato po navedbah družbe IN ni gospodarskih razlogov za kapitalizacijo projektov informacijske tehnologije, kot je *visitnorway.com*.

([76]) Sodba v združenih zadevah Chronopost SA proti Komisiji, C-83/01 P, C-93/01 P in C-94/01 P, EU:C:2003:388, točka 40.
([77]) Glej grafični prikaz iz dopisa družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688215).
([78]) Nadzorni organ ugotavlja, da so bili razvojni stroški upoštevani v proračunu družbe IN za leto 2013, tj. za leto, v katerem so nastali. Za več podrobnosti glej uvodne izjave 113 do 115.
([79]) Odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).
([80]) Priponka k elektronskemu sporočilu družbe IN Nadzornemu organu z dne 14. aprila 2015 (dokument št. 753927).
([81]) Priponka 2 k elektronskemu sporočilu družbe IN z dne 14. aprila 2015 (dokument št. 753927).
([82]) Priloga 3 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720778).
([83]) Kapitaliziran strošek je v bilanci stanja družbe vključen med osnovna sredstva in se ne knjiži kot odhodek v obdobju nastanka. Zato so nekapitalizirani stroški odhodek samo za leto, v katerem nastanejo.
([84]) Kopija NRS 19 je bila Nadzornemu organu poslana kot Priloga II k dopisu z dne 24. novembra 2014 (dokument št. 730560).

(116) Nadzorni organ to utemeljitev sprejema, glede na to, da norveški računovodski standardi dovoljujejo, da se tovrstni stroški ne kapitalizirajo. Nadzorni organ meni, da kolikor imajo vse družbe na Norveškem pravico, da tovrstnih stroškov ne kapitalizirajo, tudi če bi se to lahko štelo za prednost, potem ta prednost ni selektivna. Ukrep (možnost, da se stroški ne kapitalizirajo) je na voljo vsem sektorjem gospodarstva, vsem oblikam družb in vsem oblikam proizvodnje. Pri stroških, ki jih zajema pravilo NRS 19, ukrep tako ne bi pomenil niti selektivne prednosti niti državne pomoči ([85]).

(117) Kar zadeva **splošne operativne stroške** za obdobje 2013–2018, družba IN različne stroške razporeja na podlagi metodologije urne postavke celotnih stroškov ([86]). Ta metodologija temelji na smernicah, navedenih v uvodni izjavi 73, ki so bile sprejete leta 2011 in se uporabljajo od takrat. V skladu s to metodologijo je cena storitev odvisna od števila ur, ki jih zaposleni namenijo za zagotovitev takih storitev ([87]). Urne postavke družbe IN obsegajo neposredne stroške dela za osebo, ki delo opravlja, in režijske stroške, s katerimi se zagotovi, da ta oseba lahko svoje delo opravi ([88]). Režijski stroški vključujejo stroške najemnine, prostorov, telefonije, uprave in skupnih služb, kot so finančna služba, služba za informacijsko tehnologijo, kadrovska služba itd. Družba IN od leta 2014 urno postavko vsako leto zviša za 3 %, da zagotovi nadaljnje kritje vseh stroškov ([89]).

(118) Družba IN z uporabo te metodologije zagotovi, da se različni projekti financirajo s plačili posameznih strank, s čimer se krijejo stroški, ki jih ima družba IN s tem, da jim zagotovi storitev.

(119) Zato Nadzorni organ meni, da je to vsaj v obravnavanem primeru zadostna metodologija razporejanja splošnih stroškov.

(120) Nadzorni organ ugotavlja, da je bila med pilotno študijo (2012–2013) urna postavka, vključena v računovodske izkaze obeh pilotnih študij, nižja od standardne urne postavke celotnih stroškov, ki jo je določila družba IN ([90]). Vendar se je ta znižana urna postavka izravnala z upoštevanjem časa, ki so ga regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij namenili za zagotovitev vsebine, povratnih informacij in pomoči pri razvoju nove strukture ([91]).

(121) Kar zadeva razporejanje **tehničnih stroškov**, družba IN uporablja metodologijo na podlagi „*stroška na ogled strani*“ ([92]). V skladu s to metodologijo družba IN izračuna strošek na ogled strani na platformi in nato izračuna delež tehničnih stroškov, ki bi jih morali plačati regionalni turistični uradi/organizacije za upravljanje destinacij glede na njihov dejanski delež ogledov strani. Nadzorni organ meni, da ta metodologija družbi IN omogoča, da ustrezno razporedi stroške med splošno trženje in komercialne storitve. V poslovnem načrtu družbe IN je predvideno, da se gospodarske storitve, zagotovljene regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, zaračunavajo v skladu s to metodologijo do leta 2018.

(122) Zato Nadzorni organ meni, da je vzpostavljen objektiven in pregleden mehanizem razporejanja stroškov, na podlagi katerega lahko družba IN zagotovi, da se za kritje stroškov, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, uporabijo samo prihodki iz teh dejavnosti (vključno z dodatnimi stroški in ustreznim deležem splošnih stroškov).

([85]) V skladu s sodno prakso ukrep, ki je potencialno na voljo vsem podjetjem, ni selektiven. Glej med drugim sodbo v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-156/98, EU:C:2000:467, točka 22.

([86]) Nadzorni organ ugotavlja, da se ta metodologija dosledno uporablja za vse elitne pogodbe od leta 2013, vključno s pogodbama v zvezi s prvima pilotnima projektoma, tj. VisitSØrlandet in VisitTrondheim. Družba IN je v Prilogi 4 k odgovoru na sklep o začetku postopka (dokument št. 720779) Nadzornemu organu zagotovila kopije vseh podpisanih elitnih pogodb o partnerstvu.

([87]) Model urne postavke, ki vključuje *celotne* stroške, se razlikuje od modela *osnovnih* stroškov, pri katerem je mogoče nekatere splošne stroške odšteti od skupnih stroškov. Družba IN tega modela ni uporabila v okviru pogodb o partnerstvu. Pojasnila je, da se ta model ni upošteval od Smernic za plačila uporabnikov iz leta 2011. Metodologija celotnih stroškov se uporablja za vse storitve družbe IN, če lahko isto storitev zagotovijo zasebni akterji (dokument št. 720775, odgovor na sklep o začetku postopka).

([88]) Delež časa, ki ga zaposleni namenijo projektu, je prav tako vnaprej določen (dokument št. 720778, Priloga 3 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka).

([89]) Nadzorni organ ugotavlja, da sta bila leta 2013 podpisana samo pilotna projekta.

([90]) Dopis družbe IN z dne 24. novembra 2014 (dokument št. 730560).

([91]) Družba IN v odgovoru na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775) podrobneje pojasnjuje, da so regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij sodelovali v projektu nove strukture od leta 2013. Regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij so vložili tudi čas in sredstva. Njihova neposredna vključenost in sodelovanje v projektu upravičujeta urno postavko, ki je nižja od splošne urne postavke, ki jo je izračunala družba IN. Popoln seznam dodatnih stroškov pilotnih projektov je bil Nadzornemu organu predložen kot Priloga 6 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720781).

([92]) Tako metodologijo določanja cen uporabljajo druge zasebne družbe, ki delujejo na trgu. Informacije v zvezi s to metodo razporejanja stroškov so na voljo na spletnem naslovu: https://www.adspeed.com/Knowledges/1104/Blog/How_much_charge_advertising_website.html ali http://www.quora.com/What-is-an-industry-accepted-cost-per-page-view-of-dynamic-content-not-cache-able. Tako metodologijo recimo za nekatere svoje storitve uporablja družba Google (informacije na voljo na spletnem naslovu: https://support.google.com/adwords/answer/2472735?hl=sl).

Ločenost računovodskih izkazov

(123) Norveški organi so med formalnim postopkom preiskave Nadzornemu organu zagotovili dodatne informacije o računovodskem sistemu v družbi IN.

(124) Letni računovodski izkazi družbe IN vsebujejo konsolidirane računovodske izkaze družbe, vključno s poslovnim izidom, bilanco stanja in pojasnili v skladu z norveškim zakonom o računovodstvu. Te računovodske izkaze revidira zunanji revizor in odobri generalna skupščina družbe IN, nato pa se predložijo norveškemu nacionalnemu poslovnemu registru. Te konsolidirane računovodske izkaze je mogoče razčleniti na osem različnih računovodskih podizkazov, in sicer po enega za vsako od dejavnosti/programov, ki jih izvaja družba IN (posojila, finančna sredstva, projekti itd.). Ti podizkazi imajo svoj poslovni izid in račune bilance stanja.

(125) Platforma *visitnorway.com* je vključena v računovodski izkaz za projektne dejavnosti. Poleg tega je družba IN pojasnila, da ima vsak posamezni projekt – kot je *visitnorway.com* – poseben računovodski podizkaz. Natančneje, projekti imajo ločene številke projektov za zunanje komercialne dejavnosti ([93]). Tako sta zagotovljena ustrezno razvrščanje in razporejanje prihodkov in stroškov vseh dejavnosti družbe IN.

(126) Platforma *visitnorway.com* ima štiri izkaze za projekte, med katere razdeli vse stroške in prihodke v zvezi z delovanjem platforme ([94]). Štirje računovodski podizkazi za projekte so: (i) zunanji svetovalci za storitve urednikovanja, (ii) zunanji svetovalci za storitve nadgradnje in vzdrževanja, (iii) zunanje storitve tehničnega delovanja ter (iv) zunanje storitve nove strukture ([95]). Stroški in prihodki elitnih pogodb so formulirani v računovodskem izkazu za projekt zunanjih storitev nove strukture ([96]).

(127) Ti štirje podizkazi za projekte vključujejo stroške in prihodke za celotno platformo *visitnorway.com*. Stroški in prihodki iz gospodarskih in negospodarskih storitev so jasno opredeljeni, vendar so formulirani skupaj. Nadzorni organ ni našel znakov o tem, da stroški in prihodki niso bili pravilno opredeljeni kot gospodarski ali negospodarski. Zato je mogoče ugotoviti, da *formalne* ločenosti računovodskih izkazov ni, vendar je vseeno mogoče jasno opredeliti stroške in prihodke različnih vrst storitev.

(128) Družba IN se je med formalnim postopkom preiskave ([97]) zavezala, da bo povečala preglednost svojega računovodskega sistema v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, povezanimi s turizmom, poleg tega se je zavezala, da bo od 1. januarja 2014 vodila podrobnejše računovodske izkaze.

(129) Družba IN bo za zagotovitev dodatne preglednosti v svojem trenutnem računovodskem sistemu revidirala vse štiri računovodske izkaze, ki že obstajajo v okviru računovodskega izkaza projekta *visitnorway.com*. Stroški in prihodki v vsakem od štirih računovodskih izkazov bodo nadalje razdeljeni med gospodarsko in negospodarsko dejavnost. Zato bodo računovodski izkazi formalno ločeni od januarja 2014.

(130) Nadzorni organ meni, da bo pravilna in formalna ločitev računovodskih izkazov od 1. januarja 2014 zadostovala za preprečitev navzkrižnega subvencioniranja gospodarskih dejavnosti, ki se opravljajo na podlagi elitnih pogodb o partnerstvu. Ugotavlja, da je družba IN pred letom 2014 zagotavljala gospodarske storitve samo strankama pilotnih projektov, od 1. januarja 2014 pa je strankama pilotnih projektov ponujala enake cene, kot so se uporabljale na podlagi preostalih elitnih pogodb.

(131) Nadzorni organ poudarja, da dejstvo, da je dejansko mogoče ustvariti osem računovodskih izkazov, kaže, da so sedanji računovodski izkazi že dovolj pregledni. Zato meni, da računovodski sistem, ki ga je družba IN uporabljala do zdaj, omogoča dovolj natančno ločitev stroškov gospodarskih in negospodarskih storitev, čeprav ni *formalne* ločitve računovodskih izkazov med gospodarskimi in negospodarskimi storitvami.

([93]) Odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).
([94]) Elektronsko sporočilo družbe IN Nadzornemu organu z dne 14. aprila 2015 (dokument št. 753927).
([95]) Elektronsko sporočilo družbe IN Nadzornemu organu z dne 20. maja 2015 (dokument št. 757843). Kopija računovodskega izkaza je bila Nadzornemu organu predložena kot priponka k dopisu družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokumenta št. 688215) in Priloga 3 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720778).
([96]) Elektronsko sporočilo družbe IN Nadzornemu organu z dne 20. maja 2015 (dokument št. 757843).
([97]) Odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775). Glej tudi elektronsko sporočilo družbe IN z dne 14. aprila 2015 (dokument št. 753927).

(132) Skratka, Nadzorni organ je seznanjen s predlogom norveških organov in ugotavlja, da sedanji računovodski sistem že omogoča opredelitev različnih stroškov in prihodkov gospodarskih in negospodarskih storitev, ki se zagotavljajo prek platforme *visitnorway.com*, in da ni dokazov o navzkrižnem subvencioniranju iz negospodarskih dejavnosti za gospodarske dejavnosti.

1.2.2.2 **Domnevna odpoved dobičkom**

(133) Javne družbe morajo na trgu ravnati kot običajni gospodarski subjekti ([98]). Država ne dodeli prednosti v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, če se lahko pričakuje, da bi zasebni vlagatelj ravnal enako, tj. kadar javna družba ravna v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu ([99]).

(134) Vsak lastnik podjetja ali vlagatelj pri odločitvi o vlaganju v komercialno podjetje običajno zahteva, da je njegova naložba donosna ([100]). Tako pričakovanje donosa je običajen in pričakovan poslovni strošek podjetja. Zato ne gre za prednost, ki se financira z državnimi sredstvi, če javna družba krije stroške (spremenljive stroške in ustrezen prispevek k splošnim stroškom) in ustrezno donosnost kapitalske naložbe ([101]).

(135) Nadzorni organ je že v Smernicah za proizvodne dejavnosti navedel, da: „[č]e ima javno podjetje neustrezno stopnjo donosnosti, bi lahko Nadzorni organ Efte ugotovil, da te okoliščine vključujejo elemente pomoči, ki jih je treba preučiti v skladu s členom 61. V tem primeru javno podjetje svoj kapital dejansko dobi ceneje kot po tržni obrestni meri, kar ustreza subvenciji“ ([102]).

(136) Vendar Nadzorni organ tudi opozarja, da ima vlagatelj v skladu z navedenimi smernicami široko polje proste presoje in „v okviru tega širokega polja ni mogoče šteti, da prosta presoja vlagatelja vključuje državno pomoč“. Iz tega sledi, da „[gre] za državno pomoč […] samo, če ni objektivnih razlogov, da bi bilo mogoče razumno pričakovati ustrezno donosnost naložbe, ki bi bila sprejemljiva za zasebnega vlagatelja v primerljivem zasebnem podjetju, ki bi delovalo v običajnih tržnih razmerah, tudi če se to v celoti ali deloma financira z javnimi sredstvi“ ([103]).

(137) Zato je Nadzorni organ ocenil politiko določanja cen družbe IN v zvezi z gospodarskimi storitvami, ki se v okviru pilotnih projektov in elitnih pogodb o partnerstvu zagotavljajo prek platforme *visitnorway.com*. Cilj je oceniti, ali je poslovni model družbe IN za storitve informacijske tehnologije, ki se zagotavljajo v okviru nove strukture platforme *visitnorway.com* (tj. elitnih pogodb o partnerstvu), vključeval pričakovanje razumnega dobička.

(138) Norveški organi so pojasnili ([104]), da politika oblikovanja cen družbe IN zagotavlja, da se krijejo vsi zadevni stroški in je dosežen razumni dobiček s prihodki iz gospodarskih dejavnosti ([105]). Čeprav menijo, da dejavnosti družbe IN v tem sektorju same po sebi niso gospodarske, so komercialni sporazumi zasnovani tako, da se krijejo vsi stroški in ustvarja dobiček za družbo IN.

([98]) Sodba v združenih zadevah EPAC proti Komisiji, T-204/97 in T-270/97, EU:T:2000:148, točka 122.
([99]) Sodba v združenih zadevah Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land Nordrhein-Westfalen proti Komisiji (West-LB), T-228/99 in T-233/99, EU:T:2006:405, točka 207.
([100]) Sodba West-LB, navedena v opombi X, točka 314, in sodba v zadevi Italija proti Komisiji (Eni-Lanerossi), C-303/88, EU:C:1991:136, točka 22.
([101]) Sodba v združenih zadevah Chronopost SA proti Komisiji, C-83/01 P, C-93/01 P in C-94/01 P, EU:C:2003:388, točka 40.
([102]) Oddelek 1(2) Smernic za proizvodne dejavnosti, ki določa, da je „[t]o poglavje […] najprej po eni strani osredotočeno na akt iz točke 1 Priloge XV k Sporazumu EGP, v nadaljnjem besedilu: direktiva o preglednosti, po drugi strani pa razvija načelo, da v primeru, ko država zagotovi finančna sredstva družbi v okoliščinah, ki ne bi veljale za vlagatelja, delujočega v običajnih razmerah tržnega gospodarstva, to stori v nasprotju z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu in gre za državno pomoč“. Smernice za proizvodne dejavnosti so na voljo na spletnem naslovu: http://www.eftasurv.int/?1=1&showLinkID=16995&1=1 (UL L 274, 26.10.2000, Dopolnilo EGP št. 48 z istega dne).
([103]) Prav tam, točka 1 pod naslovom „Uporaba načela vlagatelja v tržnem gospodarstvu“.
([104]) Odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).
([105]) To je v skladu s pooblastili, določenimi v zvezi z javnimi storitvami. Na primer, Nadzorni organ v smernicah za radiodifuzijo meni, da pri opravljanju javne službe ni razumno zahtevati dobička. Nasprotno pa je v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi dobiček, ki je pošteno plačilo za kapital, pri katerem se upošteva tveganje, razumen. Glej odstavek 72 smernic.

(139) Norveški organi so na podlagi opisane metodologije razporejanja stroškov, glej uvodne izjave 108 do 122, pojasnili cenovni model, ki se je uporabljal med pilotnima projektoma in elitnimi pogodbami o partnerstvu, da bi pokazali, da cene zagotavljanja spletne infrastrukture in povezanih storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij zadostujejo za dosego razumne donosnosti.

(140) Ta donosnost se ne meri glede na celotno platformo *visitnorway.com* ([106]), temveč glede na donosnost gospodarskih dejavnosti (gospodarske storitve, ki se regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij zagotavljajo na podlagi elitnih in standardnih pogodb). Prvotni poslovni načrt družbe IN za novo strukturo je vključeval prihodke iz storitev, ki se regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij zagotavljajo na podlagi dveh vrst pogodb: (i) elitnih pogodb in (ii) standardnih pogodb.

(141) Na podlagi podrobne ocene zagotovljenih informacij ni dokazov, da si družba IN ni prizadevala pridobiti razumnega dobička s komercialnimi pogodbami, vključno z elitnimi pogodbami. Nasprotno, obstajajo dokazi, da je družba IN v praksi pričakovala, da bodo te gospodarske dejavnosti v obdobju 2013–2018 ustvarjale dobiček. Družba IN je Nadzornemu organu predložila poslovni model na podlagi ocenjenih stroškov in prihodkov v zvezi s komercialnimi pogodbami, ki je kazal pozitivno neto sedanjo vrednost ([107]), pri čemer se je uporabila 7-odstotna diskontna stopnja. Natančneje, v poslovnem modelu družbe IN je bil ocenjen čisti dobiček med [… % in … %] ([108]).

(142) Družba IN je med formalnim postopkom tudi pojasnila ([109]), da prehaja na nov sistem za upravljanje destinacij (DMS) v oblaku, v katerem ima […].

(143) Nadzorni organ opozarja, da je treba ravnanje javnega in zasebnega subjekta primerjati glede na to, kako bi zasebni subjekt ravnal v času naložbe ali razvoja poslovnega načrta „ob upoštevanju razpoložljivih podatkov in takratnega predvidenega razvoja“ ([110]). Spremembe platforme visitnorway.com, ki so se zgodile po pripravi poslovnega modela nove strukture, zato niso upoštevne za oceno državne pomoči. Pomembno je, ali je bil namen prvotnega poslovnega modela doseči dobiček od zagotavljanja storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij.

(144) Norveški organi so v analizi obeh pilotnih projektov – v fazi projekta Pilot Alfa – poudarili, da sta projekta VisitSørlandet in VisitTrondheim močno prispevala k razvoju modela in da je bilo v projekta vloženega veliko časa. Priloga 6 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka ([111]) vsebuje konkreten seznam dodatnega dela, opravljenega v pilotnih projektih v letu 2013, med načrtovanjem nove strukture za platformo *visitnorway.com*. Družba IN med temi dodatnimi deli, ki sta jih opravili stranki pilotnih projektov, navaja: (i) oceno, katere vsebine bi morale ostati del platforme, (ii) načrtovanje prenosa povezav z obstoječih rešitev za ohranitev razvrstitve brskalnika iz obstoječe vsebine, (iii) vzpostavitev/oceno osnovne strukture, naslovne strani, podstrani in strani s strukturo map za vsebino, ki ni njihova lastna itd.

(145) Zato donosnosti pilotnih projektov ni mogoče oceniti ločeno, temveč samo v okviru dolgoročnega projekta. Vprašanje ni, ali bi družba IN kratkoročno dosegla dobiček od pilotnih projektov, temveč ali bi bila z novo

([106]) Družba IN prek platforme *visitnorway.com* zagotavlja gospodarske in negospodarske storitve. Celotno delovanje platforme ne zagotavlja nujno dobička. Vendar je področje uporabe te odločbe omejeno na oceno, ali družba IN od gospodarskih storitev pridobi razumen dobiček. Podatki v zvezi z zagotavljanjem negospodarskih storitev ne spadajo na področje uporabe pravil o državni pomoči.

([107]) Priloga 3 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720778). Nadzornemu organu so bile poslane podrobne Excelove preglednice v zvezi s stroški elitnih pogodb o partnerstvu in ekonomskim modelom razporejanja stroškov (dokument št. 727330).

([108]) Odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).

([109]) Dopis družbe IN z dne 24. novembra 2014 (dokument št. 730560).

([110]) Sodba v zadevi Francoska republika proti Komisiji (Stardust Marine), C-482/99, EU:C:2002:294, točka 70. Po mnenju Sodišča je „potrebna umestitev v obdobje, v katerem so bili sprejeti ukrepi finančne podpore, da se oceni gospodarska racionalnost ravnanja države in s tem prepreči kakršna koli ocena na podlagi poznejših razmer“ (točka 71).

([111]) Dokument št. 720781.

strukturo in elitnimi pogodbami o partnerstvu zagotovljena dolgoročna donosnost ([112]). Javne ali zasebne družbe namreč pilotnih projektov glede na njihovo naravo ne izvajajo v pričakovanju takojšnje donosnosti, temveč da ocenijo njihovo ekonomsko in poslovno upravičenost ([113]). Sodna praksa priznava, da ne gre samodejno za državno pomoč vsakič, ko se država odpove prihodkom. Nadzorni organ namreč v skladu s prakso Sodišča Evropske unije ([114]) in Komisije ([115]) meni, da nižje cene ne pomenijo državne pomoči, če so objektivno upravičene z gospodarskimi razlogi.

(146) Poleg tega Nadzorni organ ugotavlja, da je bila od leta 2014 strankama obeh pilotnih projektov ponujena enaka struktura cen na podlagi elitne pogodbe o partnerstvu kot preostalim regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ([116]). To dejansko pojasnjuje navedbo pritožnika, da so se v novih elitnih pogodbah v primerjavi s starimi „zvišale cene". V pogodbah o partnerstvu, podpisanih od leta 2014, so namreč določene višje pristojbine, kot so se zahtevale med pilotnimi fazami (glej uvodno izjavo 44) ([117]).

(147) Podatki, poslani Nadzornemu organu ([118]), kažejo, da je povprečni dobiček, ki je bil prvotno predviden na podlagi elitnih pogodb o partnerstvu za obdobje 2013–2018 (med [… % do … %]), v skladu s stopnjo, ki jo dosegajo zasebni subjekti, ki ponujajo spletne storitve regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ([119]).

(148) Družba IN je v odgovoru na sklep o začetku postopka ([120]) pojasnila, da sicer ne pozna konkurentovih modelov določanja cen, vendar je kljub temu zbrala javno dostopne letne računovodske izkaze vodilnih družb na področju izdelave spletnih strani, ki zagotavljajo storitve regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij. Po navedbah družbe IN imajo zasebni subjekti, ki ponujajo spletne storitve regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, povprečno stopnjo dobička […] ([121]). Zato družba IN trdi, da je njena ocenjena stopnja dobička med [… % do … %] v skladu s stopnjami, doseženimi na trgu ([122]).

(149) Nadzorni organ opozarja, da se lahko v skladu s sodno prakso povprečna donosnost v sektorju uporabi kot kazalnik neobstoja pomoči ([123]). Zato ugotavlja, da je bil poslovni model družbe IN v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu, saj bi bila […]-odstotna stopnja dobička pri zagotavljanju spletne infrastrukture in povezanih storitev sprejemljiva za vlagatelja v tržnem gospodarstvu.

(150) In nazadnje, družba IN je predložila nekatere informacije ([124]) v zvezi s trditvijo pritožnika, da ima platforma *visitnorway.com* vrednost sama po sebi, in sicer zaradi blagovne znamke in domene (kot ena od najbolj obiskanih turističnih platform na Norveškem), ki se ni upoštevala. Nadzorni organ razume trditev pritožnika, da ima blagovna znamka *visitnorway.com* ekonomsko vrednost in da bi zato morali regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij prav tako plačati za posredni dobiček od uporabe te blagovne znamke.

(151) Družba IN meni, da je ta vrednost zanemarljiva. Za podkrepitev svoje ugotovitve je najela zunanjega svetovalca, družbo NetNames, ki je vrednost domene ocenila na 20 000 USD ([125]). Vrednost domene je temeljila na primerjavi z različnimi, a primerljivimi domenami. Zunanji strokovnjak je ob upoštevanju stroškov platforme *visitnorway.com* potrdil ugotovitve družbe IN, da je vrednost domene zanemarljiva. Nadzorni organ ne vidi razlogov, da bi podvomil v tako sklepanje.

([112]) Sodna praksa priznava, da si javne družbe morda prizadevajo za dolgoročno povečanje dobička. Glej sodbi v zadevah Italija proti Komisiji (Lanerossi), C-303/88, EU:C:1991:136, točka 22, in Italija proti Komisiji (Alfa-FIAT), C-305/89, EU:C:1991:142, točka 20, ter sodbo v združenih zadevah Ciudad de la Luz proti Komisiji, T-319/12 in T-321/12, EU:T:2014:604, točka 41.

([113]) Splošno sodišče je poudarilo, da morajo javna podjetja dokazati ekonomsko upravičenost svojih projektov. Glej sodbo v zadevi Corsica Ferries, T-565/08, EU:T:2012:415, točka 84.

([114]) Sodba v združenih zadevah van der Kooy BV, 67/85, 68/85 in 70/85, EU:C:1988:38, točki 29 in 30, ter sodba v zadevi Belgija proti Komisiji, C-56/93, EU:C:1996:64, točka 10.

([115]) Komisija je v odločbi SFMI-Chronopost ugotovila, da ni neobičajno, da se s plačili, ki jih novo podjetje izvede za logistično in komercialno podporo, ki jo zagotavlja matična družba, v začetni fazi krijejo le spremenljivi stroški. (Odločba Komisije 98/365/ES z dne 1. oktobra 1997 o domnevni državni pomoči Francije za družbo SFMI-Chronopost (UL L 164, 9.6.1998, str. 37)).

([116]) Dopis družbe IN z dne 24. novembra 2014 (dokument št. 730560).

([117]) Glej odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).

([118]) Dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688215) in odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775)).

([119]) Priloga 7 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720782).

([120]) Odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775).

([121]) Priloga 7 k odgovoru družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720782).

([122]) Dopis družbe IN z dne 28. oktobra 2013 (dokument št. 688215).

([123]) Sodbi v zadevah WestLB proti Komisiji, točka 254, in Ciudad de la Luz proti Komisiji, točka 44.

([124]) Dopis družbe IN z dne 24. novembra 2014 (dokument št. 730559).

([125]) Kopija odgovora družbe NetNames je bila Nadzornemu organu poslana kot Priloga III k dopisu dužbe IN z dne 24. novembra 2014 (dokument št. 730560).

(152) Zato Nadzorni organ meni, da je družba IN ravnala pravilno, ko uporabe blagovne znamke *visitnorway.com* ni vključila med dodatne stroške za regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij.

(153) Nadzorni organ tako ugotavlja, da so komercialne pogodbe družbe IN, vključno z elitnimi pogodbami, sklenjene v pričakovanju dolgoročne donosnosti in v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu.

1.2.3 ***Sklepna ugotovitev***

(154) Nadzorni organ ugotavlja, da ima družba IN pri zagotavljanju spletne infrastrukture in povezanih storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij uveden ustrezen mehanizem razporejanja stroškov in računovodski sistem, ki omogoča pravilno opredelitev stroškov in prihodkov, povezanih z navedenimi storitvami.

(155) Dokazano je tudi, da se družba IN ni odpovedala dobičkom iz ponujanja teh storitev. Družba IN je ravnala v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu.

(156) Nadzorni organ v skladu s tem ugotavlja, da družba IN ni prejela državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, ko je zagotavljala spletno infrastrukturo in povezane storitve regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij na podlagi elitnih pogodb o partnerstvu.

1.2.4 ***Domnevna državna pomoč regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij***

1.2.5 ***Ali je treba regionalne turistične urade in organizacije za upravljanje destinacij šteti za „podjetja“ ali ne?***

(157) Kot je bilo že pojasnjeno, glej uvodno izjavo 87, se člen 61(1) Sporazuma EGP uporablja samo, če so prejemniki državne pomoči podjetja.

(158) Kot je bilo navedeno že v uvodni izjavi 18, Nadzorni organ opozarja, da regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij niso ustanovljeni za povečanje dobička v korist samega subjekta ali njegovih delničarjev, temveč za povečanje in promocijo poslovnih dejavnosti njihovih delničarjev in strank.

(159) Vendar Nadzorni organ opozarja, da uporaba pravil o državni pomoči ni odvisna od tega, ali je subjekt ustanovljen za ustvarjanje dobičkov. Glede na sodno prakso lahko tudi nepridobitni subjekti ponujajo blago in storitve na trgu ([126]). V takem primeru nepridobitni ponudniki spadajo na področje uporabe pravil o državni pomoči.

(160) Nadzorni organ meni, da podobno kot družba IN tudi regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij zagotavljajo gospodarske in negospodarske storitve. Promocija posameznih turističnih storitev pomeni gospodarsko dejavnost, glej uvodno izjavo 28. Zato se navedeni subjekti v zvezi z navedenimi storitvami štejejo za podjetja.

1.2.6 ***Obstoj prednosti v korist regionalnih turističnih uradov in organizacij za upravljanje destinacij***

(161) Družba IN je dokazala, da so elitne pogodbe o partnerstvu, čeprav gra za nepridobitno organizacijo, podpisane v pričakovanju razumne dolgoročne donosnosti. V modelu oblikovanja cen družbe IN je predvidena donosnost v višini [… % do … %] (glej oddelek 1.2.2.2). Podatki, ki jih je zagotovila družba IN, kažejo, da je ta pričakovana donosnost dosežena tudi v praksi. Iz podatkov je razvidno, da je naložba družbe IN v novo strukturo platforme *visitnorway.com* v letu 2013 prinesla dobiček. V letih 2014 in 2015 se pričakuje negativna stopnja dobička, za obdobje 2016–2018 pa je predviden stabilen in razumen dobiček. Povprečni dobiček je v skladu z dobičkom zasebnega subjekta, ki ponuja spletne storitve regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ([127]).

([126]) Sodbe v združenih zadevah Van Landewyck, 209/78 do 215/78 in 218/78, EU:C:1980:248, točka 88, v zadevi FFSA in drugi, C-244/94, EU:C:1995:392, točka 21, in v zadevi MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, točki 27 in 28.

([127]) Glej elektronsko sporočilo, ki ga je družba IN poslala 17. aprila 2015 (dokument št. 754218), in odgovor družbe IN na sklep o začetku postopka (dokument št. 720775), poglavje 4.3.3.2.

(162) Zato Nadzorni organ ugotavlja, da regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ni bila dodeljena prednost, ker so jim bile spletna infrastruktura in povezane storitve zagotovljene pod tržno ceno.

(163) Poleg tega je Nadzorni organ v nasprotju z navedbami pritožnika, glej uvodni izjavi 54 in 65, prepričan, da se regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki se preselijo k družbi IN, ne zagotavljajo brezplačne prevajalske storitve.

(164) Norveški organi so pojasnili, da elitni partnerji ne dobijo brezplačnih prevajalskih storitev, nasprotno, prejmejo manj prevajalske podpore, kot je ponujena neelitnim partnerjem, tj. regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij, ki se ne preselijo na platformo *visitnorway.com*, glej uvodno izjavo 77.

(165) Na podlagi navedenega Nadzorni organ ugotavlja, da domnevni povezani pogoj podpisa elitnih pogodb ne obstaja.

1.2.7 ***Sklepna ugotovitev***

(166) Na podlagi teh predpostavk Nadzorni organ ugotavlja, da regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij niso prejeli državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, ko jim je družba IN zagotavljala spletno infrastrukturo in povezane storitve.

2. *SKLEPNA UGOTOVITEV*

(167) Ker Nadzorni organ ugotavlja, da družbi IN ali regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij ni dodeljena prednost, ni treba oceniti, ali so izpolnjeni preostali pogoji iz člena 61(1) Sporazuma EGP –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

1. Družba Innovation Norway ni prejela državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP z navzkrižnim subvencioniranjem njene spletne infrastrukture in povezanih storitev v turističnem sektorju z javnimi sredstvi, ki jih je prejela kot nadomestilo za svoje negospodarske storitve v istem sektorju, tj. splošno promocijo Norveške kot turistične destinacije. Družba Innovation Norway ima mehanizem razporejanja stroškov in računovodsko metodologijo, ki ji omogoča, da ustrezno opredeli stroške in prihodke, povezane z njeno spletno infrastrukturo in povezanimi storitvami.

2. Družba IN ni pridobila državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, s tem ko se je odpovedala dobičkom pri zagotavljanju spletne infrastrukture in povezanih storitev regionalnim turističnim uradom in organizacijam za upravljanje destinacij.

Člen 2

Regionalni turistični uradi in organizacije za upravljanje destinacij niso prejeli državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, s tem ko so jim bile spletna infrastruktura in povezane storitve zagotovljene po cenah, nižjih od konkurenčne tržne cene.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Norveško.

Člen 4

Besedilo te odločbe v angleškem jeziku je edino verodostojno.

V Bruslju, 4. novembra 2015

Za Nadzorni organ Efte

Sven Erik SVEDMAN

Predsednik

Helga JÓNSDÓTTIR

Članica kolegija

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL